

Omgevingsanalyse ELZ Regio Aalst 2023

15 juni 2023

Eerstelijnszone Regio Aalst | Burchtstraat 10 bus 11 | 9300 Aalst

info@elzregioaalst.be

<https://www.eerstelijnszone.be/eerstelijnszone-regio-aalst>

Inhoud

Inleiding.....	5
Demografische ontwikkelingen	6
Bevolking algemeen	6
Bevolking en bevolkingsdichtheid	6
Loop van de bevolking (geboorte en sterfte, verhuisbewegingen)	7
Leeftijd en geslacht.....	10
Demografische coëfficiënten: groene en grijze druk en familiale zorgindex.....	13
Ouderenpopulatie en prognose.....	14
Bevolking diversiteit	17
Bevolking naar nationaliteit en herkomst.....	17
Evoluties	17
Indeling nationaliteitsgroepen.....	20
Top 15 herkomstnationaliteit.....	25
Nieuwkomers	26
Algemeen	26
Kenmerken van de nieuwkomers.....	27
Huishoudens.....	31
Totaal aantal huishoudens.....	31
Eigenschappen van de huishoudens.....	32
Aantal personen in het huishouden.....	32
Type huishouden	32
Gezondheid en zorg.....	36
Gezondheidstoestand.....	36
Huisartscontacten.....	36
Statuut chronische aandoening, prevalentie diabetes, BEL-score & personen met een handicap	36
Zorgbudgetten	38
Ouderen met dementie	40
Preventieve gezondheid	40
Dekkingsgraad bevolkingsonderzoeken.....	40
Preventieve mondzorg.....	41
BMI bij schoolkinderen.....	42
Geneesmiddelengebruik	43

Antibioticagebruik	43
Psychofarmaca: antidepressiva, antipsychotica, stimulantia	43
Antidementia	45
Inkomen en socio-economische positie	46
Fiscaal inkomen	46
Financiële tegemoetkomingen	47
Verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering	48
Inkomensgarantie voor ouderen (IGO) en gewaarborgd inkomen voor bejaarden (GIB).....	49
Schooltoeslag	49
Leefloon en equivalent leefloon	51
Socio-economische positie	51
Werkenden	51
Werkzoekenden.....	52
Kansarmoede-index Kind en Gezin	53
Betalingsmoeilijkheden	54
3 soorten betalingsproblemen	54
Betalingsachterstand bij lopende kredieten	55
Energie-armoede.....	56
Risicokenmerken van leerlingen	57
Risicokenmerken voor kansarmoede	57
Schoolse vertraging en zittenblijven	61
Vroegtijdige schoolverlaters	62
Socio-culturele ontwikkelingen	63
Informeel zorg	63
Mantelzorg	63
Technologische ontwikkelingen	64
Globaal Medisch Dossier (GMD).....	64
Digitale vaardigheden.....	64
Ecologische ontwikkelingen.....	65
Wonen	65
Bebouwingsgraad	65
Woongelegenheden naar woonfunctie	65
Woongelegenheden naar woningtype en grootte	67
Huurders en eigenaars.....	69

Bindend sociaal objectief.....	70
Alleenwonende ouderen	72
Zorgaanbod	73
Woonzorgcentra	75
Serviceflats/ groepen van assistentiewoningen.....	75
Dagverzorgingscentra	76
Centra voor kortverblijf	76
Welzijnsaanbod	77
Aanbod kinderopvang	77
Erkende lokale dienstencentra	77
Milieu-indicatoren	78
Politieke ontwikkelingen.....	79
Aalst	79
Lede.....	80
Erpe-Mere	80
Haaltert	81
Denderleeuw.....	81
Kwalitatieve signalen	83

Inleiding

Eind oktober 2023 dient Eerstelijnszone Regio Aalst een nieuwe meerjarenplan 2024 – 2026 en actieplan 2024 te bezorgen aan het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid. De basis voor het bepalen van de strategische en operationele doelstellingen vormt deze omgevingsanalyse. De analyse is een momentopname maar tevens een toekomstverkenning die de Eerstelijnszone zal helpen bij het maken van beleidskeuzes en het leggen van prioriteiten in acties.

Deze omgevingsanalyse is opgemaakt aan de hand van het DESTEP-model. DESTEP is een afkorting van 6 factoren, namelijk: demografisch, economisch, sociaal-cultureel, technologisch, ecologisch en politiek-juridisch. Je zal merken dat bepaalde onderdelen (demografisch, economisch en ecologisch) van dit model diepgaander zijn uitgewerkt. Bijkomend is er veel aandacht gegaan naar het luik 'gezondheid en zorg'. Deze onderdelen zijn dan ook cruciaal bij het opstellen van een beleids- en actieplan. Een analyse van deze factoren brengt inzicht in de kenmerken van de populatie in deze zone, hun gezondheid, socio-economische kwetsbaarheid en het zorg- en welzijnsaanbod.

Op de 3 andere onderdelen (sociaal-cultureel, technologisch en politieke ontwikkelingen) hebben we slechts in beperkte mate invloed, maar oefenen ze wel een invloed uit op onze werking. Vandaar dat reflecteren over deze elementen ook zinvol is in het kader van de opmaak van het nieuw meerjarenplan.

Demografische ontwikkelingen

Bevolking algemeen

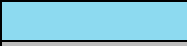

Bevolking en bevolkingsdichtheid

In de gemeenten in het werkingsgebied van ELZ Regio Aalst woonden op 1/1/2022 168.393 inwoners (tabel 1).

De bevolkingsdichtheid bedraagt voor het totaal van de ELZ 899 inwoners per km². Dit is bijna het dubbele van de bevolkingsdichtheid in het Vlaams Gewest. Met een bijzondere hogere bevolkingsdichtheid in Aalst (1131 burgers/ km²) en Denderleeuw (1501 burgers/km²).

Tabel 1: Inwoners en bevolkingsdichtheid (2012, 2017, 2021, 2022)

	2012		2017		2021		2022	
	totaal aantal inwoners volgens Rijksregister [aantal]	bevolkingsdichtheid [aantal per km ²]	totaal aantal inwoners volgens Rijksregister [aantal]	bevolkingsdichtheid [aantal per km ²]	totaal aantal inwoners volgens Rijksregister [aantal]	bevolkingsdichtheid [aantal per km ²]	totaal aantal inwoners volgens Rijksregister [aantal]	bevolkingsdichtheid [aantal per km ²]
Aalst	82032	1043	85010	1081	88053	1119	88937	1131
Denderleeuw	19099	1377	19898	1435	20766	1498	20813	1501
Erpe-Mere	19477	566	19743	574	20282	589	20616	599
Haaltert	17704	580	18240	598	18889	619	18965	621
Lede	18043	604	18441	617	18979	635	19062	638
Regio Aalst	156355	835	161332	861	166969	891	168393	899
Vlaams Gewest	6369684	467	6529399	479	6666912	489	6712775	493
Denderregio	374917	641	384454	657	394002	673	396832	678

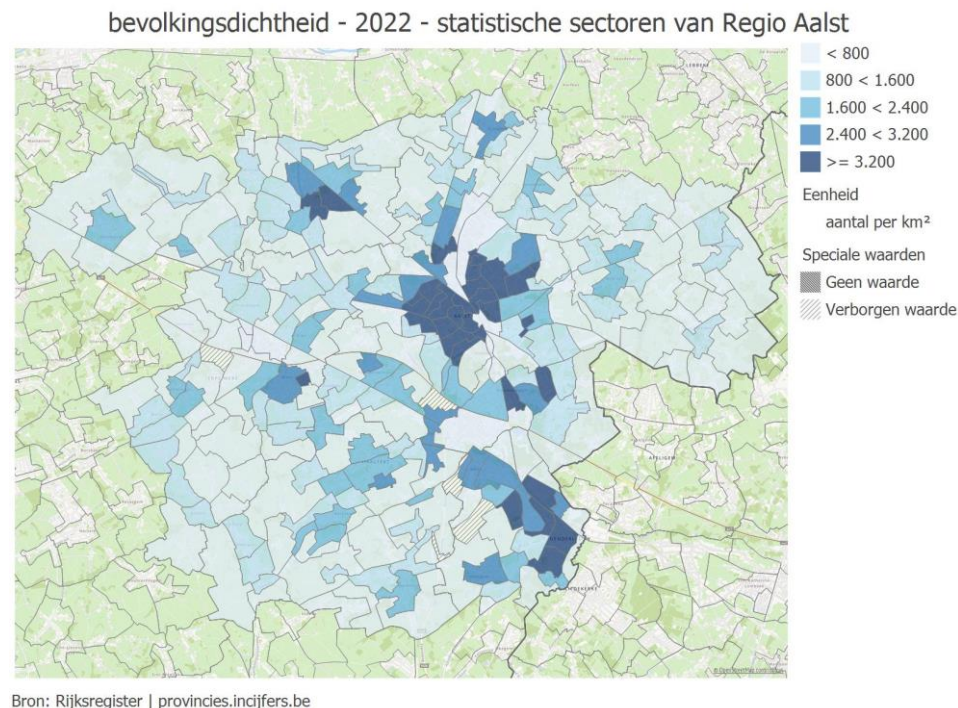
veel lager	
lager	
gemiddeld	
hoger	
veel hoger	

Bron: Rijksregister | provincies.incijfers.be

Kaart 1 toont de bevolkingsdichtheid op statistisch sectorniveau voor het werkingsgebied van ELZ Regio Aalst. Hierbij zijn er grote verschillen.

Kaart 1: Bevolkingsdichtheid (2022)

Loop van de bevolking (geboorte en sterfte, verhuiscbewegingen)

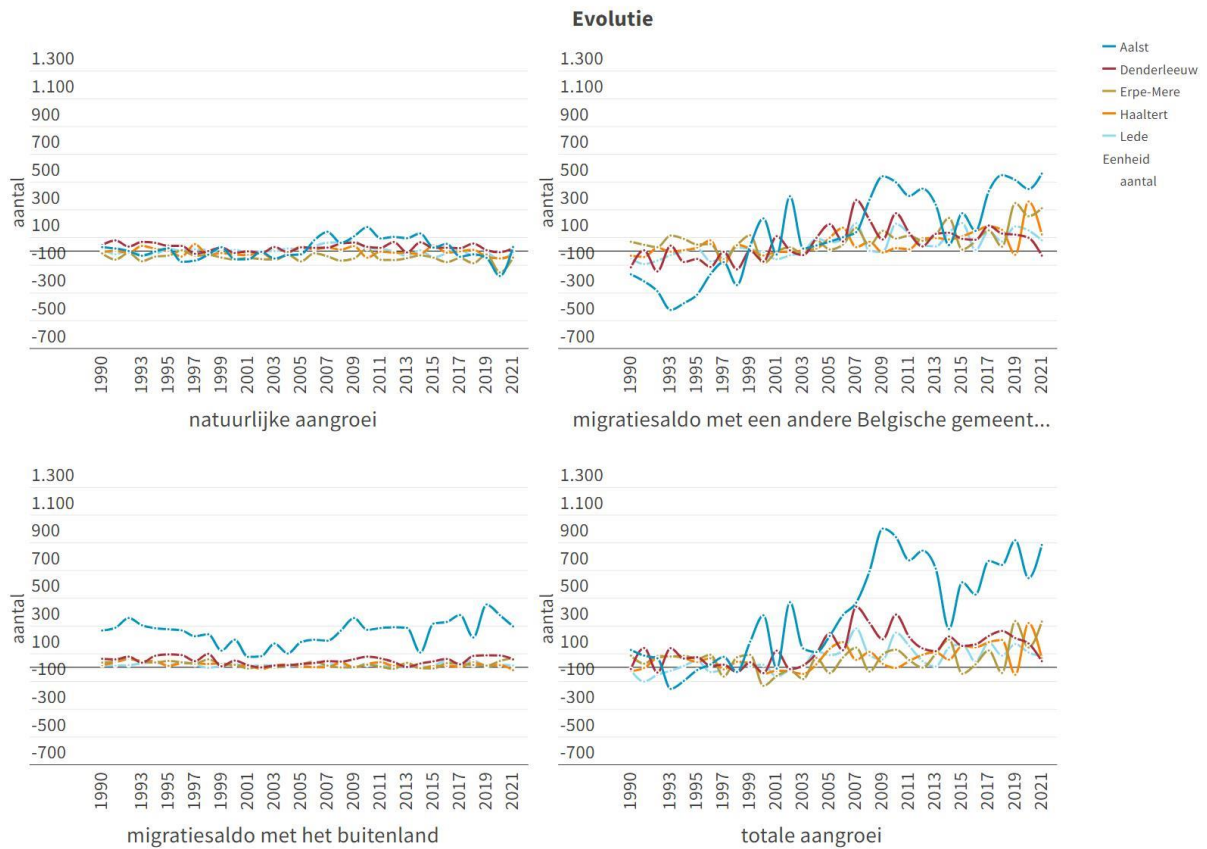
De bevolking fluctueert elk jaar door geboorte en sterfte. Het verschil tussen het aantal geboortes en het aantal sterftes noemen we het natuurlijk saldo of de natuurlijke aangroei. Deze aangroei kan ook negatief zijn. In de gekozen gebieden werden in 2021 1.651 personen geboren en stierven er 1.693. Het natuurlijk saldo bedroeg dus -42.

Naast geboorte en sterfte, heeft ook migratie impact op de bevolkingsevolutie. Doorgaans is de impact daarvan ook groter. Iemand kan verhuizen naar of komen van een andere gemeente in België of verhuizen naar of komen van het buitenland. **Het migratiesaldo met het buitenland van de gekozen gebieden is dan het aantal verhuizers naar de gekozen gebieden vanuit het buitenland verminderd met het aantal verhuizers vanuit de gekozen gebieden naar het buitenland. Dit saldo bedroeg in 2021 412. Een positief internationaal migratiesaldo betekent dat er meer mensen instroomden vanuit het buitenland dan er vertrokken.** Een negatief saldo betekent dat er meer mensen vertrokken naar het buitenland dan er toekwamen. Het migratiesaldo met andere Belgische gemeenten wordt op dezelfde manier berekend (immigratie vanuit een andere Belgische gemeente naar de gekozen gebieden min emigratie vanuit de gekozen gebieden naar een andere Belgische gemeente), en bedroeg in 2021 1.031.

De som van het natuurlijk, het intergemeentelijk en het internationaal migratiesaldo is de totale aangroei. Wanneer deze aangroei positief is, neemt het aantal inwoners toe. Een negatieve aangroei zorgt voor een daling van het inwonersaantal. In 2021 bedroeg deze bevolkingsgroei in de gekozen gebieden 1.401. Op grafiek 1 kan je de jaarlijkse evolutie hiervan aflezen.

Grafiek 1: Evolutie loop van de bevolking (1990 – 2021)

Bron: Rijksregister - Loop van de bevolking | provincies.incijfers.be

In tabel 2 zijn deze aantallen af te lezen voor 2021, uitgedrukt per 1.000 inwoners.

Tabel 2: Loop van de bevolking, per 1.000 inwoners (2021)

	natuurlijke aangroei per 1.000 inwoners	migraties aldo met een andere Belgische gemeente per 1.000 inwoners	migraties aldo met het buitenland per 1.000 inwoners	totale aangroei per 1.000 inwoners
Aalst	0,3	6,3	3,3	10
Denderleeuw	1	-1,6	2,7	2,1
Erpe-Mere	-2,3	15,1	3,3	16,1
Haaltert	-1,8	6,3	-1,1	3,4
Lede	-0,5	4,1	0,7	4,3
Regio Aalst	-0,3	6,1	2,5	8,4
Vlaams Gewest	0,3	2,2	4,3	6,9
Denderregio	-0,8	5,8	2,1	7,1

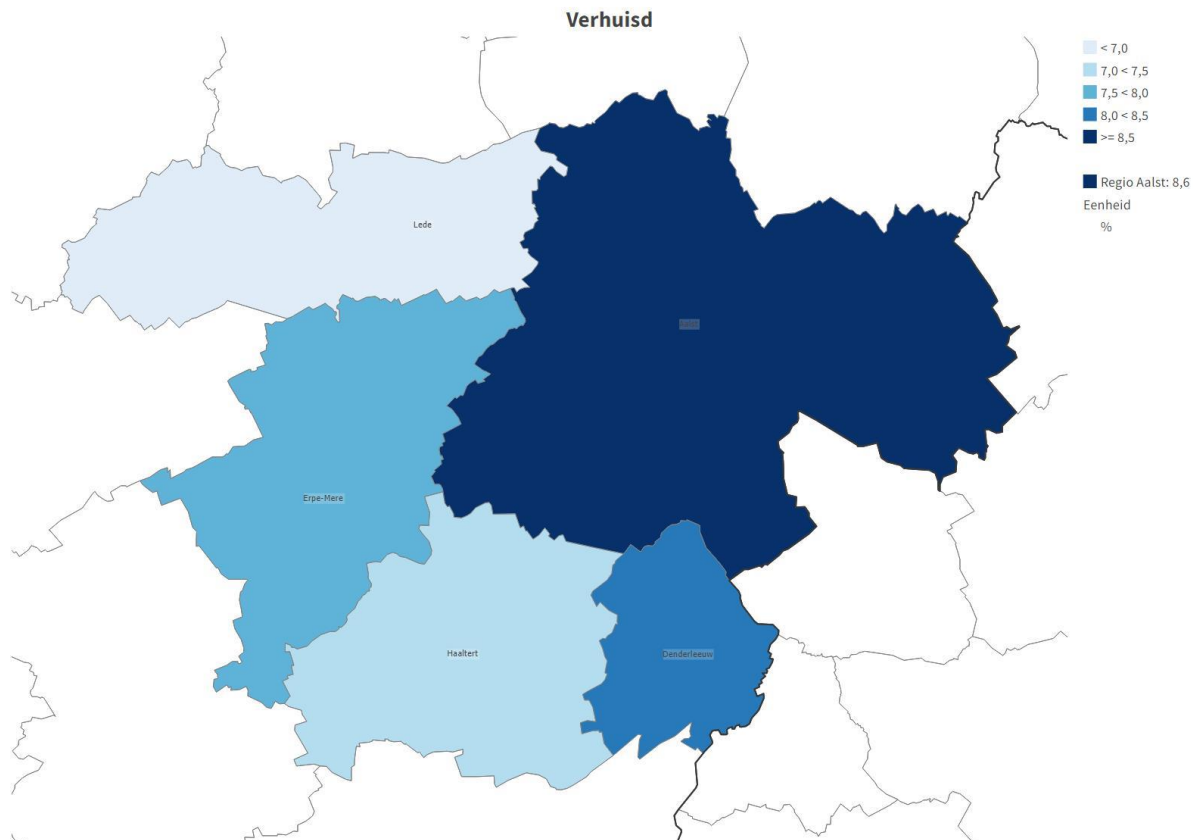
< 0	
0 < 2	
2 < 4	
4 < 6	
>= 6	
Eenheid	‰

Bron: Rijksregister – loop van de bevolking | provincies.incijfers.be

Naast migraties tussen de gekozen gebieden en andere gemeenten in België of het buitenland, wordt er natuurlijk ook verhuisd binnen de gemeente zelf. Die verhuizingen zijn niet opgenomen in de migratiesaldi. Bij de berekening van de woonstabiliteit worden ze wel meegerekend. De woonstabiliteit geeft aan hoeveel mensen hetzelfde adres hebben als het jaar ervoor, uitgedrukt als percentage van het totaal aantal inwoners. In de gekozen gebieden is dat 91,4%. In Regio Aalst is dat 8,6%. Dat wil zeggen dat 8,6% van de inwoners verhuisd is in het laatste jaar. Kaart 2 geeft deze waarde voor alle gemeenten van Regio Aalst.

Kaart 2: Verhuisd in het afgelopen jaar, % t.o.v. alle inwoners (2022)

Bron: Rijksregister | provincies.incijfers.be

Bron: Rijksregister | provincies.incijfers.be

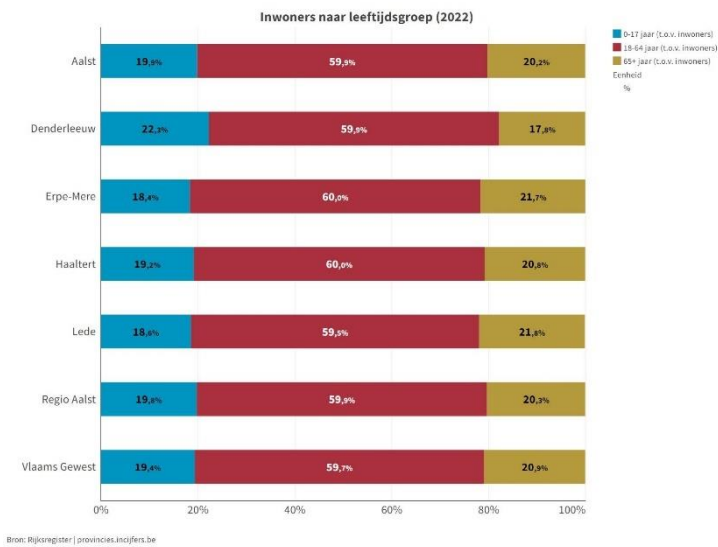
Leeftijd en geslacht

Grafiek 2 geeft de leeftijdsverdeling in de ELZ Regio Aalst. 19,8 % van de bevolking in ELZ Regio Aalst is jonger dan 18 jaar. 59,9% van de bevolking is tussen 18 en 64 jaar. 20,3% van de bevolking is 65 jaar of ouder.

In vergelijking met het Vlaams Gewest heeft de ELZ Regio Aalst een ongeveer even groot aandeel jongeren, een ongeveer even groot aandeel bevolking op beroepsactieve leeftijd en een kleiner aandeel ouderen, maar de gemeente Denderleeuw heeft een groter aandeel jongeren en een kleiner aandeel ouderen t.o.v. het Vlaams Gewest. De gemeenten Erpe-Mere en Lede hebben een kleiner aandeel jongeren en een groter aandeel ouderen t.o.v. het Vlaams Gewest.

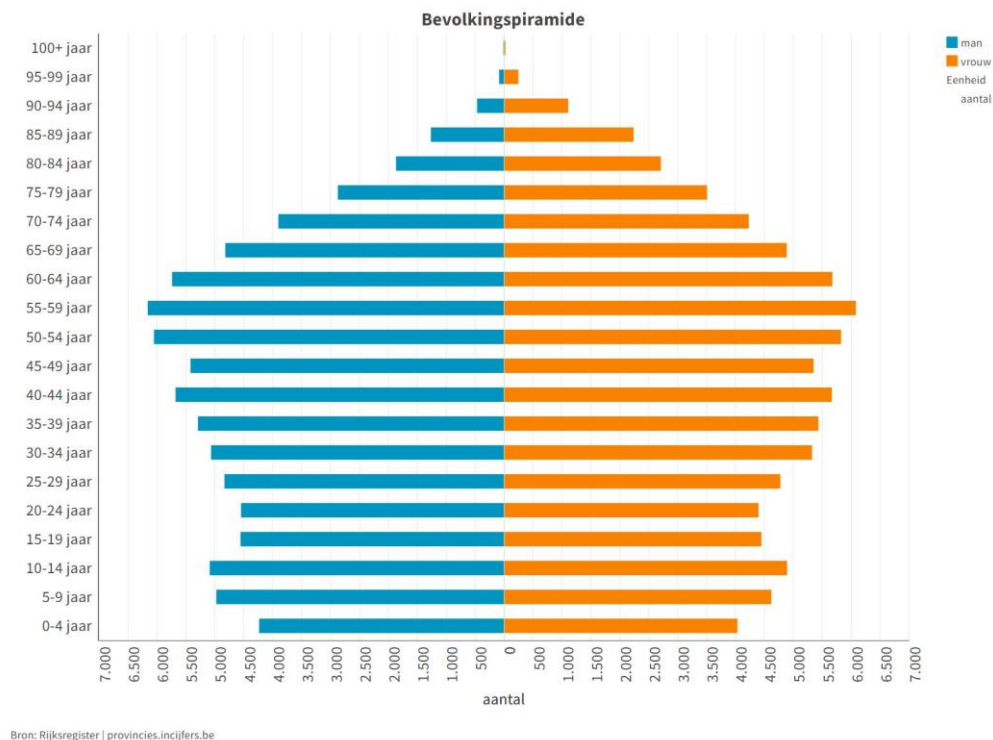

Grafiek 2: Inwoners naar leeftijdsgroep, % t.o.v. alle inwoners (2022)

Grafiek 3 toont de bevolkingspiramide voor de eerstelijnszone. Hierop zie je de leeftijdsopbouw van de bevolking, met een opsplitsing tussen mannen en vrouwen.

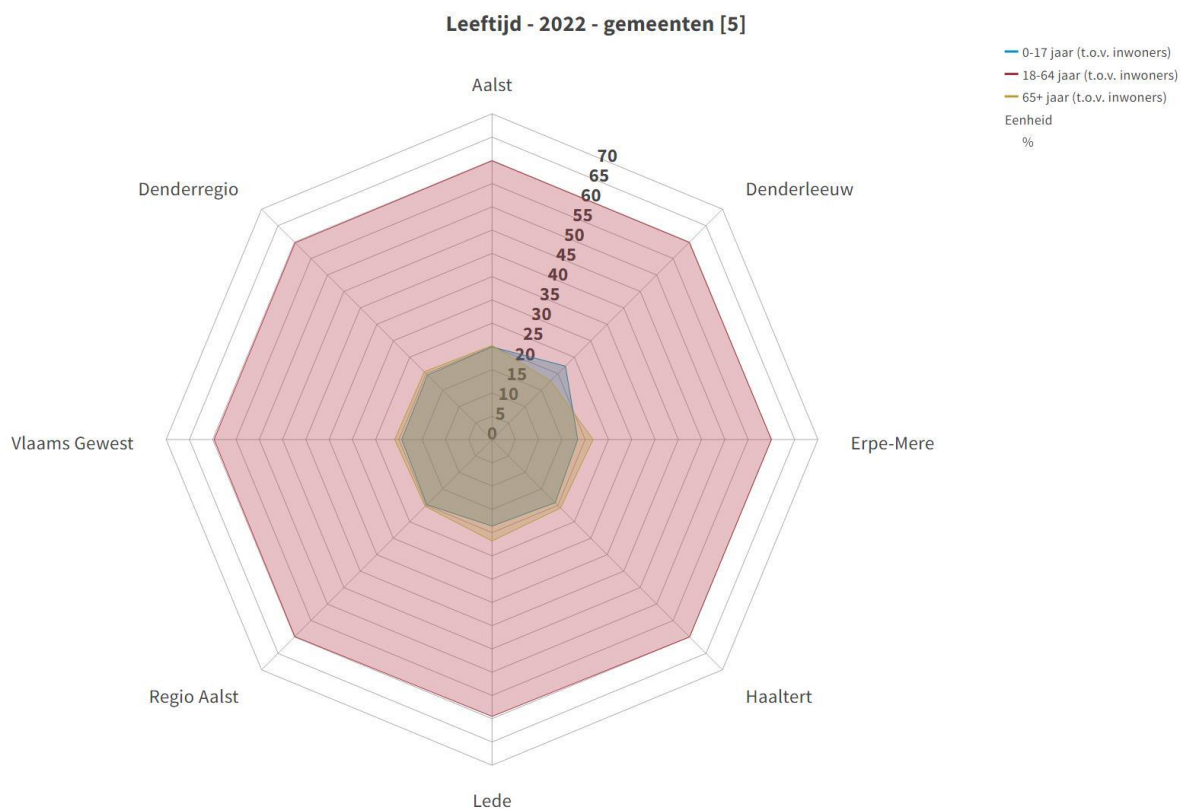
Grafiek 3: Bevolkingspiramide (2022)

Een samenvattend cijfer voor de leeftijdsverdeling is de gemiddelde leeftijd. Die bedraagt 42,4 in de gekozen gebieden en 42,4 in het vergelijkingsgebied, Regio Aalst. Radar 1 en tabel 3 gaan op dit thema dieper in.

Radar 1: Inwoners naar leeftijdsgroep, % t.o.v. alle inwoners (2022)

Bron: Rijksregister | provincies.incijfers.be

Tabel 3: Inwoners naar leeftijdsgroep, % t.o.v. alle inwoners (2022)

	0-17 jaar (t.o.v. inwoners)	18-64 jaar (t.o.v. inwoners)	65+ jaar (t.o.v. inwoners)
Aalst	19,9%	59,9%	20,2%
Denderleeuw	22,3%	59,9%	17,8%
Erpe-Mere	18,4%	60%	21,7%
Haaltert	19,2%	60%	20,8%
Lede	18,6%	59,5%	21,8%
Regio Aalst	19,8%	59,9%	20,3%
Vlaams Gewest	19,4%	59,7%	20,9%
Denderregio	19,6%	59,8%	20,6%

< 9,5	
9,5 < 19,0	
19,0 < 28,5	
28,5 < 38,0	
>= 38,0	

Bron: Rijksregister | provincies.incijfers.be

Eerstelijnszone Regio Aalst | Burchtstraat 10 bus 11 | 9300 Aalst

info@elzregioaalst.be

<https://www.eerstelijnszone.be/eerstelijnszone-regio-aalst>

Demografische coëfficiënten: groene en grijze druk en familiale zorgindex

Een laatste manier om inzicht te krijgen in de leeftijdsstructuur van de bevolking is aan de hand van de demografische coëfficiënten groene druk, grijze druk en familiale zorgindex (tabel 4). Ze geven telkens een verhouding weer tussen de verschillende leeftijdsgroepen in de bevolking.

De groene druk geeft de verhouding van de jongeren (0-19 jaar) op de bevolking van 20 tot 64 jaar. De groene druk geeft aan hoeveel kinderen en jongeren er onderhouden moeten worden door de bevolking op beroepsactieve leeftijd. Bij een hogere groene druk zijn er dus relatief meer jongeren in vergelijking met de bevolking van 20 tot 64 jaar. In 2022 waren er in ELZ Regio Aalst voor 100 personen in de leeftijdsgroep 20-64 jaar 37,9 jongeren.

De groene druk is groter in ELZ Regio Aalst dan in het Vlaams Gewest.

De grijze druk geeft de verhouding weer van het aantal ouderen (65 jaar of ouder) op het aantal inwoners op beroepsactieve leeftijd (20-64 jaar). De grijze druk geeft aan hoeveel ouderen er onderhouden moeten worden door de bevolking op beroepsactieve leeftijd. Bij een hogere grijze druk zijn er dus relatief meer ouderen in vergelijking met de 20 tot 64-jarigen. In het werkingsgebied van ELZ Regio Aalst is de verhouding ouderen/mensen op beroepsactieve leeftijd 35,2: per 100 mensen op beroepsactieve leeftijd zijn er 35,2 65-plussers.

De grijze druk in ELZ Regio Aalst is kleiner dan deze in het Vlaams Gewest.

De familiale zorgindex geeft de verhouding weer van de hoogbejaarden (80 jaar of ouder) op de 50 tot 59-jarigen. Het is een aanduiding van hoeveel hoogbejaarden er zijn in verhouding tot de bevolking die er normaliter zorg moet dragen. Deze maat wordt vaak gebruikt om in te schatten hoe groot de groep potentiële mantelzorgers is. Hoe hoger de waarde, hoe meer 80-plussers er zijn per 50-59-jarige. In het Vlaams Gewest zijn er in 2022 43,9 80-plussers per 100 mensen van 50 tot 59 jaar.

Het werkingsgebied ELZ Regio Aalst heeft met 41,6 een lagere familiale zorgindex dan gemiddeld genomen in het Vlaams Gewest.

Tabel 4: Demografische coëfficiënten (2022)

	groene druk	grijze druk	familiale zorgindex
Aalst	38,2	35	42,6
Denderleeuw	42,9	31	33,8
Erpe-Mere	34,8	37,3	44,6
Haaltert	36,1	35,8	42,3
Lede	35,9	38	41,4
Regio Aalst	37,9	35,2	41,6
Vlaams Gewest	37,4	36,3	43,9
Denderregio	37,6	35,8	40,5

< 33,95	
33,95 < 35,95	
35,95 < 37,95	
37,95 < 39,95	
>= 39,95	
Eenheid	per 100

Bron: Rijksregister | provincies.incijfers.be

Ouderenpopulatie en prognose

In ELZ Regio Aalst zijn 34.242 inwoners ouder dan 65 jaar in 2022. Deze groep vertegenwoordigt 20,3 % van de bevolking. Hiervan zijn 10.025 inwoners ouder dan 80 jaar, of **6,0 % van de bevolking in het gekozen gebied is 80-plusser** (tabel 5 en grafiek 4).

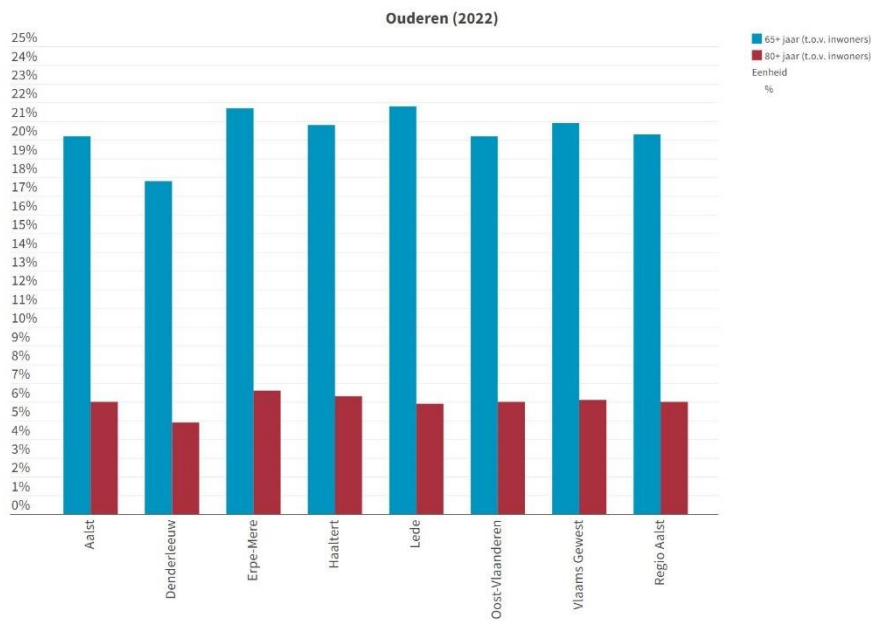
Tabel 5: Ouderen (2022)

	65+ jaar	80+ jaar
Aalst	17959	5330
Denderleeuw	3707	1018
Erpe-Mere	4465	1355
Haaltert	3947	1192
Lede	4164	1130
Totaal	34242	10025
Vlaams Gewest	1403787	411914

Bron: Rijksregister | provincies.incijfers.be

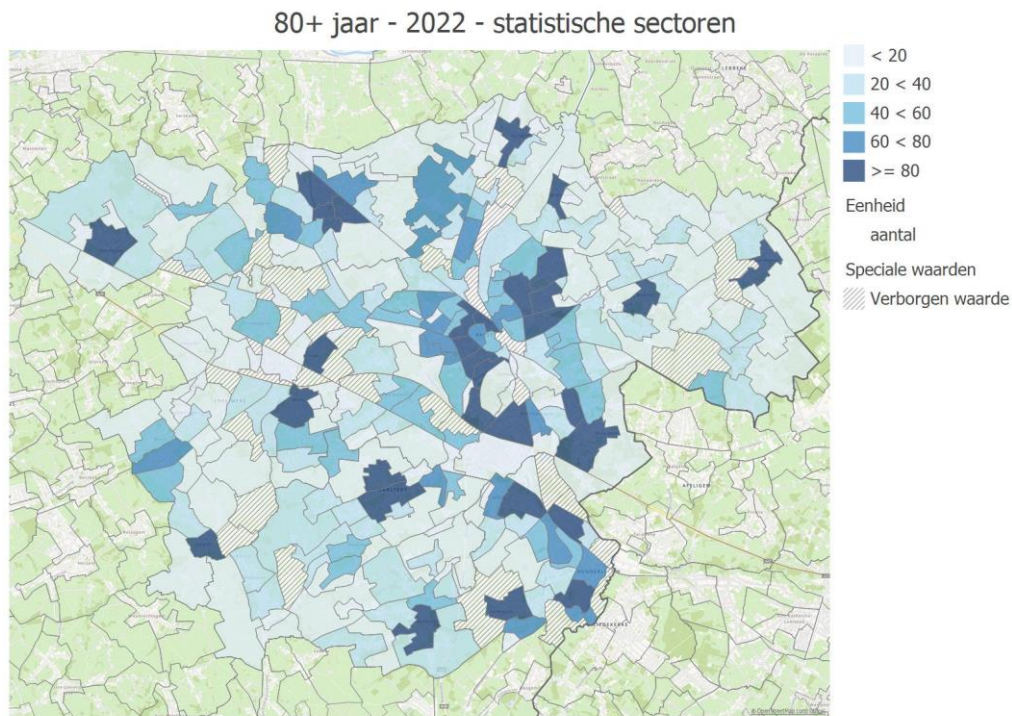
Grafiek 4: Ouderen, % t.o.v. alle inwoners (2022)

Bron: Rijksregister | provincies.incijfers.be

Onderstaande kaart (kaart 3) toont het aantal 80-plussers per statistische sector in ELZ Regio Aalst.

Kaart 3: 80-plussers per statistische sector (2022)

Bron: Rijksregister | provincies.incijfers.be

Eerstelijnszone Regio Aalst | Burchtstraat 10 bus 11 | 9300 Aalst

info@elzregioaalst.be

<https://www.eerstelijnszone.be/eerstelijnszone-regio-aalst>

De veroudering van de bevolking is een determinerende factor in de toename van de zorgvraag. Een prognose van de omvang en de samenstelling van de ouderenpopulatie in de gekozen gebieden over de volgende vijftien jaren is daarom een belangrijk instrument om de toekomstige zorgbehoefte in te schatten.

De toename van het aantal inwoners op hoge leeftijd (80-plussers) is in dit kader het meest relevant. Onderstaande tabellen en grafiek (tabel 6 en 7 en grafiek 5) tonen dat tussen 2017 en 2035 het aantal 80-plussers zal toenemen met 3.590 (35,9 %) in het gekozen gebied. Dit is minder dan in Oost-Vlaanderen (41,2 %) en minder dan in het Vlaams Gewest (43,9 %).

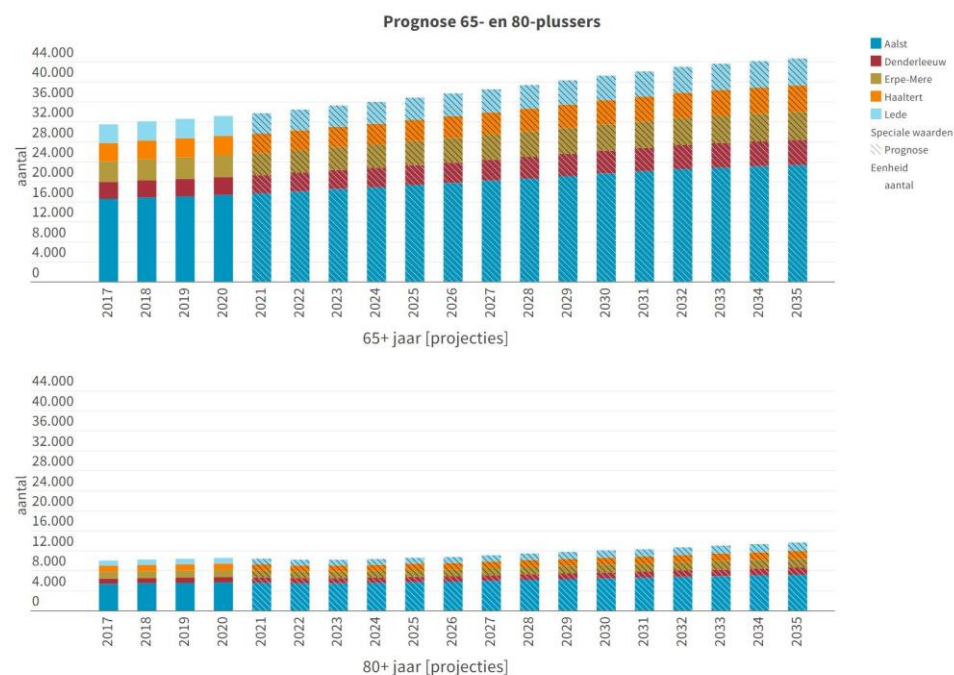
Tabel 6: Prognose 65- en 80-plussers (2017, 2025, 2035)

	2017		2025		2035	
	65+ jaar [projecties]	80+ jaar [projecties]	65+ jaar [projecties]	80+ jaar [projecties]	65+ jaar [projecties]	80+ jaar [projecties]
Aalst	16567	5321	19335	5660	23315	7166
Denderleeuw	3377	1050	3995	1087	5061	1439
Erpe-Mere	4118	1378	4770	1378	5605	1763
Haaltert	3658	1210	4252	1229	5277	1566
Lede	3743	1044	4461	1186	5370	1659
Regio Aalst	31463	10003	36813	10540	44628	13593
Oost-Vlaanderen	289986	88932	332848	97102	395223	125528
Vlaams Gewest	1287035	389124	1495047	431924	1763068	560019

Speciale waarden	Prognose
Eenheid	aantal

Bron: Statistiek Vlaanderen – Bevolkingsprojecties | provincies.incijfers.be

Grafiek 5: Prognose 65- en 80-plusser in de gekozen gebieden (2017-2035, index = 100)

Bron: Statistiek Vlaanderen - Bevolkingsprojecties | provincies.incijfers.be

Tabel 7: Prognose 65- en 80-plussers, % t.o.v. alle inwoners (2017, 2025, 2035)

	2017		2025		2035	
	65+ jaar (t.o.v. inwoners) [projecties]	80+ jaar (t.o.v. inwoners) [projecties]	65+ jaar (t.o.v. inwoners) [projecties]	80+ jaar (t.o.v. inwoners) [projecties]	65+ jaar (t.o.v. inwoners) [projecties]	80+ jaar (t.o.v. inwoners) [projecties]
Aalst	19,5%	6,3%	21,4%	6,3%	24,4%	7,5%
Denderleeuw	17%	5,3%	18,4%	5%	21,7%	6,2%
Erpe-Mere	20,9%	7%	23,4%	6,8%	26,7%	8,4%
Haaltert	20%	6,6%	22,1%	6,4%	25,7%	7,6%
Lede	20,3%	5,7%	23,2%	6,2%	26,7%	8,2%
Regio Aalst	19,5%	6,2%	21,5%	6,2%	24,7%	7,5%
Oost-Vlaanderen	19,4%	5,9%	21,3%	6,2%	24,3%	7,7%
Vlaams Gewest	19,8%	6%	22,1%	6,4%	25,1%	8%

Speciale waarden	Prognose
Eenheid	%

Bron: Statistiek Vlaanderen – Bevolkingsprojecties | provincies.incijfers.be

Bevolking diversiteit

Bevolking naar nationaliteit en herkomst

Om de diversiteit binnen een gemeente te bekijken, zijn er 3 uitgangspunten: huidige nationaliteit, geboortenationaliteit en herkomst. Bij nationaliteit wordt enkel naar de **huidige nationaliteit** gekeken. Bij **geboortenationaliteit** kijkt men naar de nationaliteit bij geboorte: personen die bijvoorbeeld Belg zijn geworden maar bij hun geboorte een andere nationaliteit hadden, krijgen die nationaliteit als geboortenationaliteit. **Herkomst** kijkt nog verder en houdt ook rekening met de nationaliteit bij geboorte van de ouders. Als voor een bepaalde persoon minstens één van de ouders bij hun geboorte een andere nationaliteit had, krijgt hij of zij die herkomst. Indien zowel vader als moeder een niet-Belgische geboortenationaliteit hebben (die bovendien van elkaar verschilt), dan wordt de herkomst van de moeder overgenomen.

Evoluties

De eerste 3 volgende tabellen (tabel 8, 9 en 10) geven het aantal inwoners weer naar huidige nationaliteit, naar geboortenationaliteit en naar herkomst voor 2012, 2017 en 2022.

Tabel 8: Inwoners naar huidige nationaliteit (2012, 2017, 2022)

	2012		2017		2022	
	Belgische huidige nationaliteit	niet-Belgische huidige nationaliteit	Belgische huidige nationaliteit	niet-Belgische huidige nationaliteit	Belgische huidige nationaliteit	niet-Belgische huidige nationaliteit
Aalst	77384	4648	78598	6412	80192	8745
Denderleeuw	18138	961	18441	1457	18817	1996
Erpe-Mere	19181	296	19259	484	19655	961
Haaltert	17379	325	17778	462	18212	753
Lede	17793	250	18032	409	18437	625
Regio Aalst	149875	6480	152108	9224	155313	13080
Vlaams Gewest	5896489	473195	5965895	563504	6039845	672930
Denderregio	361400	13517	365536	18918	370306	26526

Bron: Rijksregister | provincies.incijfers.be

Tabel 9: Inwoners naar geboortenationaliteit (2012, 2017, 2022)

	2012		2017		2022	
	Belgische geboortenationaliteit	niet-Belgische geboortenationaliteit	Belgische geboortenationaliteit	niet-Belgische geboortenationaliteit	Belgische geboortenationaliteit	niet-Belgische geboortenationaliteit
Aalst	72832	9200	72389	12621	71761	17176
Denderleeuw	16980	2119	16814	3084	16364	4449
Erpe-Mere	18784	693	18710	1033	18791	1825
Haaltert	17089	615	17391	849	17516	1449
Lede	17518	525	17659	782	17864	1198
Regio Aalst	143203	13152	142963	18369	142296	26097
Vlaams	5546141	823543	5545728	983671	5519754	1193021
Denderregio	346723	28194	346524	37930	344424	52408

Bron: Rijksregister | provincies.incijfers.be

Tabel 10: Inwoners naar herkomst (2012, 2017, 2022)

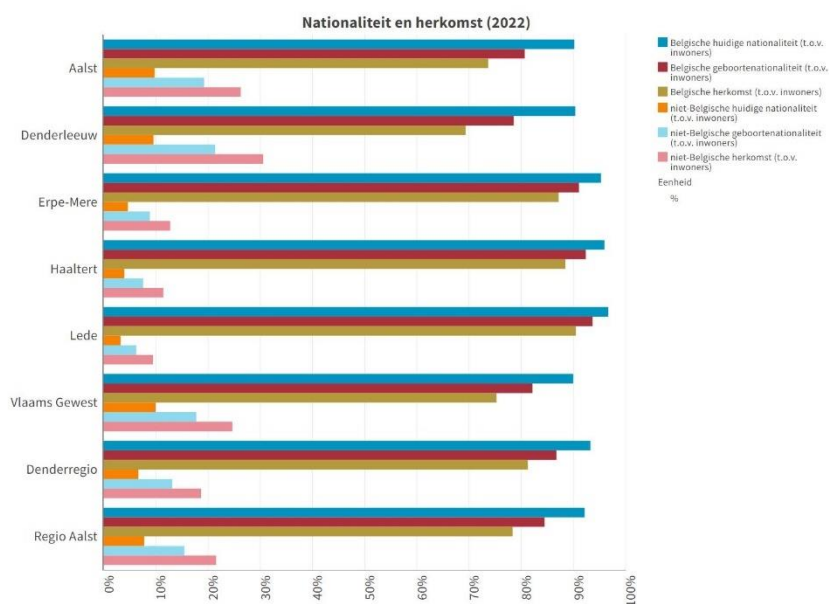
	2012		2017		2022	
	Belgische herkomst	niet-Belgische herkomst	Belgische herkomst	niet-Belgische herkomst	Belgische herkomst	niet-Belgische herkomst
Aalst	69728	12304	67772	17238	65589	23348
Denderleeuw	16142	2957	15527	4371	14449	6364
Erpe-Mere	18409	1068	18191	1552	17968	2648
Haaltert	16761	943	16900	1340	16778	2187
Lede	17237	806	17253	1188	17259	1803
Regio Aalst	138277	18078	135643	25689	132043	36350
Vlaams Gewest	5253243	1116441	5167500	1361899	5054738	1658037
Denderregio	335327	39590	330336	54118	322496	74336

Bron: Rijksregister | provincies.incijfers.be

Op onderstaande grafiek (grafiek 6) worden de aandelen getoond van het aantal inwoners naar huidige nationaliteit, geboortenationaliteit en herkomst. Omdat veel niet-Belgen in de loop van hun leven de Belgische nationaliteit aannemen of verkrijgen, ligt het voor de hand dat het aandeel van de inwoners met een niet-Belgische geboortenationaliteit groter is. Dat geldt nog meer voor een niet-Belgische herkomst. Door te kijken naar de herkomst van de inwoners kan je dus veel meer informatie hebben dan door enkel te kijken naar huidige nationaliteit.

In ELZ Regio Aalst is het aandeel inwoners met een niet-Belgische huidige nationaliteit 7,8%, met een niet-Belgische geboortenationaliteit 15,5% en met een niet-Belgische herkomst 21,6%.

Grafiek 6: Bevolking naar huidige nationaliteit, geboortenationaliteit en herkomst, % t.o.v. alle inwoners (2022)

Bron: Rijksregister | provincies.incijfers.be

Indeling nationaliteitsgroepen

In het volgende onderdeel worden de herkomstlanden onder de loep genomen.

De nationaliteiten worden o.w.v. hun groot aantal, gegroepeerd in grote groepen. Een eerste onderscheid wordt gemaakt tussen EU en niet-EU herkomst.

EU herkomst

- Nederland
- Frankrijk
- Zuid-Europa: Cyprus, Griekenland, Italië, Malta, Portugal, Spanje
- Noord- en West-Europa: Denemarken, Duitsland, Finland, Verenigd Koninkrijk, Ierland, Luxemburg, Oostenrijk en Zweden
- Oost-Europa (ex-Oostblok): Estland, Letland, Litouwen, Polen, Tsjechië, Slowakije, Hongarije, Slovenië, Bulgarije, Kroatië en Roemenië

Niet-EU herkomst

- Oost-Europa (ex-Oostblok): Albanië, Wit-Rusland, Bosnië-Herzegovina, Kosovo, Macedonië, Moldavië, Montenegro, Oekraïne, Rusland, Servië
- Ander rijk OESO land: Noorwegen, IJsland, Zwitserland, Andorra, Liechtenstein, Monaco, San Marino, Vaticaanstad, Japan, Israël, Zuid-Korea, Chili, Noord-Amerika (Canada en de Verenigde Staten van Amerika) en Oceanië (Australië, Nieuw-Zeeland, ...)
- Maghreb: Algerije, Libië, Marokko, Mauritanië en Tunesië
- Turkije
- Andere landen van Afrika
- Andere landen van Azië
- Andere landen van Centraal- en Zuid-Amerika

De nationaliteiten van landen die niet meer bestaan (zoals Tjecho-Slovakije, Joegoslavië, ...) worden eveneens meegeteld. Wanneer een voormalig land in twee gebieden valt, dan worden deze landen ingedeeld bij dat gebied waarin een meerderheid van de bevolking woonde.

Toestand 2022

Ten eerste bekijken we voor het meest beschikbare jaar de herkomstlanden van de personen met een niet-Belgische herkomst. Tabel 11 en tabel 12 geven de aantallen weer, respectievelijk voor EU-herkomstlanden en niet-EU-herkomstlanden.

Tabel 11: Inwoners met niet-Belgische EU herkomst naar herkomstland (2022)

	EU herkomst (excl. Belg)	Nederlandse herkomst	Franse herkomst	Zuid-Europese (EU) herkomst	Noord/West- Europese (EU) herkomst	Oost- Europese (EU) herkomst
Aalst	5920	1186	427	1303	248	2756
Denderleeuw	1352	319	148	354	82	449
Erpe-Mere	906	182	91	182	52	399
Haaltert	840	202	80	224	32	302
Lede	554	137	54	124	40	199
Regio Aalst	9572	2026	800	2187	454	4105
Vlaams Gewest	670537	232937	54976	147379	40204	195041
Denderregio	21163	4412	1707	4494	1111	9439

Bron: Rijksregister | provincies.incijfers.be

Tabel 12: Inwoners met niet-Belgische niet-EU herkomst naar herkomstland (2022)

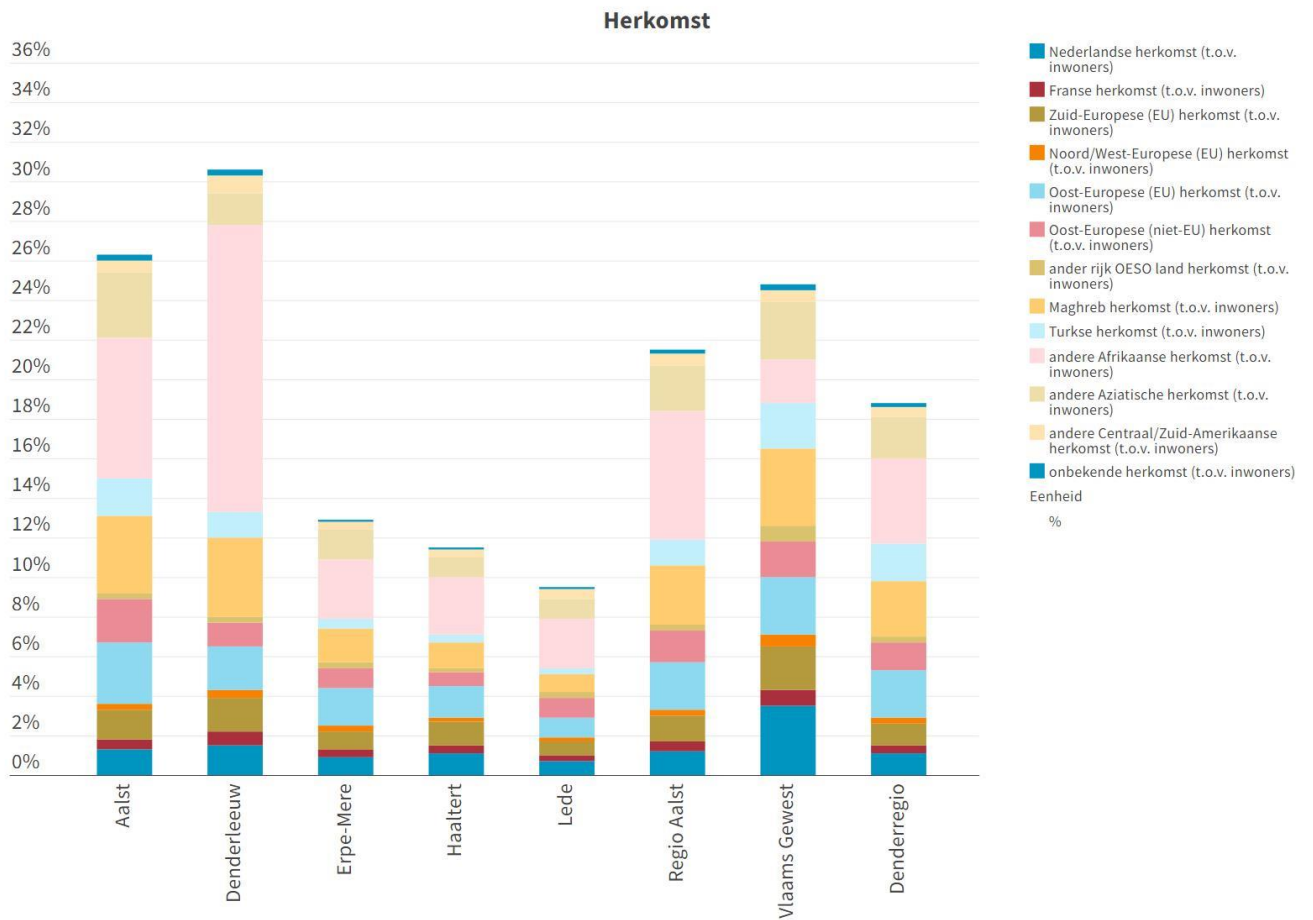
	niet-EU herkomst	Oost- Europese (niet-EU) herkomst	ander rijk OESO land herkomst	Maghreb herkomst	Turkse herkomst	andere Afrikaans e herkomst	andere Aziatische herkomst	andere Centraal/ Zuid- Amerikaan se herkomst	onbekend e herkomst
Aalst	17428	1929	302	3480	1667	6319	2921	541	269
Denderleeuw	5012	246	58	842	262	3015	333	186	70
Erpe-Mere	1742	216	66	341	97	622	302	81	17
Haaltert	1347	125	44	256	77	552	196	72	25
Lede	1249	185	64	168	62	471	189	91	19
Regio Aalst	26778	2701	534	5087	2165	10979	3941	971	400
Vlaams Gewest	987500	121199	52236	260966	151984	146783	195372	40080	18880
Denderregio	53173	5472	1131	11018	7599	17049	8333	1846	725

Bron: Rijksregister | provincies.incijfers.be

In de volgende grafiek (grafiek 7) worden de percentages weergegeven.

Grafiek 7: Inwoners met niet-Belgische herkomst naar herkomstland, % t.o.v. alle inwoners (2022)

Bron: Rijksregister | provincies.incijfers.be

Evolutie 1990- 2019

Vervolgens bekijken we de evolutie in tabel 13, waarin percentages weergegeven worden van de personen met een buitenlandse herkomst, opgesplitst naar binnen en buiten de EU.

Tabel 13: Evolutie inwoners met niet-Belgische herkomst naar herkomst, % t.o.v. alle inwoners (in 1990, 2000, 2010 en 2022)

	1990			2000			2010			2022		
	niet-Belgische herkomst (t.o.v. inwoners)	Europese (EU) herkomst (t.o.v. inwoners)	niet-Europese (niet-EU) herkomst (t.o.v. inwoners)	niet-Belgische herkomst (t.o.v. inwoners)	Europese (EU) herkomst (t.o.v. inwoners)	niet-Europese (niet-EU) herkomst (t.o.v. inwoners)	niet-Belgische herkomst (t.o.v. inwoners)	Europese (EU) herkomst (t.o.v. inwoners)	niet-Europese (niet-EU) herkomst (t.o.v. inwoners)	niet-Belgische herkomst (t.o.v. inwoners)	Europese (EU) herkomst (t.o.v. inwoners)	niet-Europese (niet-EU) herkomst (t.o.v. inwoners)
Aalst	2,4%	1,1%	1,4%	4,9%	1,7%	3,2%	12,7%	2,9%	9,7%	26,3%	6,7%	19,6%
Denderleeuw	1,7%	1,2%	,5%	3,9%	2,2%	1,7%	12,6%	3,6%	9%	30,6%	6,5%	24,1%
Erpe-Mere	1%	,8%	,2%	2,3%	1,3%	1%	4,9%	1,8%	3,1%	12,8%	4,4%	8,4%
Haaltert	1%	,7%	,3%	2,3%	1,3%	,9%	4,5%	2,1%	2,3%	11,5%	4,4%	7,1%
Lede	1%	,5%	,5%	1,6%	,8%	,8%	3,6%	1,4%	2,2%	9,5%	2,9%	6,6%
Regio Aalst	1,8%	,9%	,9%	3,7%	1,5%	2,2%	9,7%	2,6%	7,1%	21,6%	5,7%	15,9%
Vlaams Gewest	6,5%	3,8%	2,7%	10,1%	5,1%	4,9%	16%	7%	8,9%	24,7%	10%	14,7%
Denderregio	2,1%	,9%	1,2%	4,1%	1,5%	2,6%	9%	2,5%	6,5%	18,7%	5,3%	13,4%

< 3	
3 < 6	
6 < 9	
9 < 12	
>= 12	

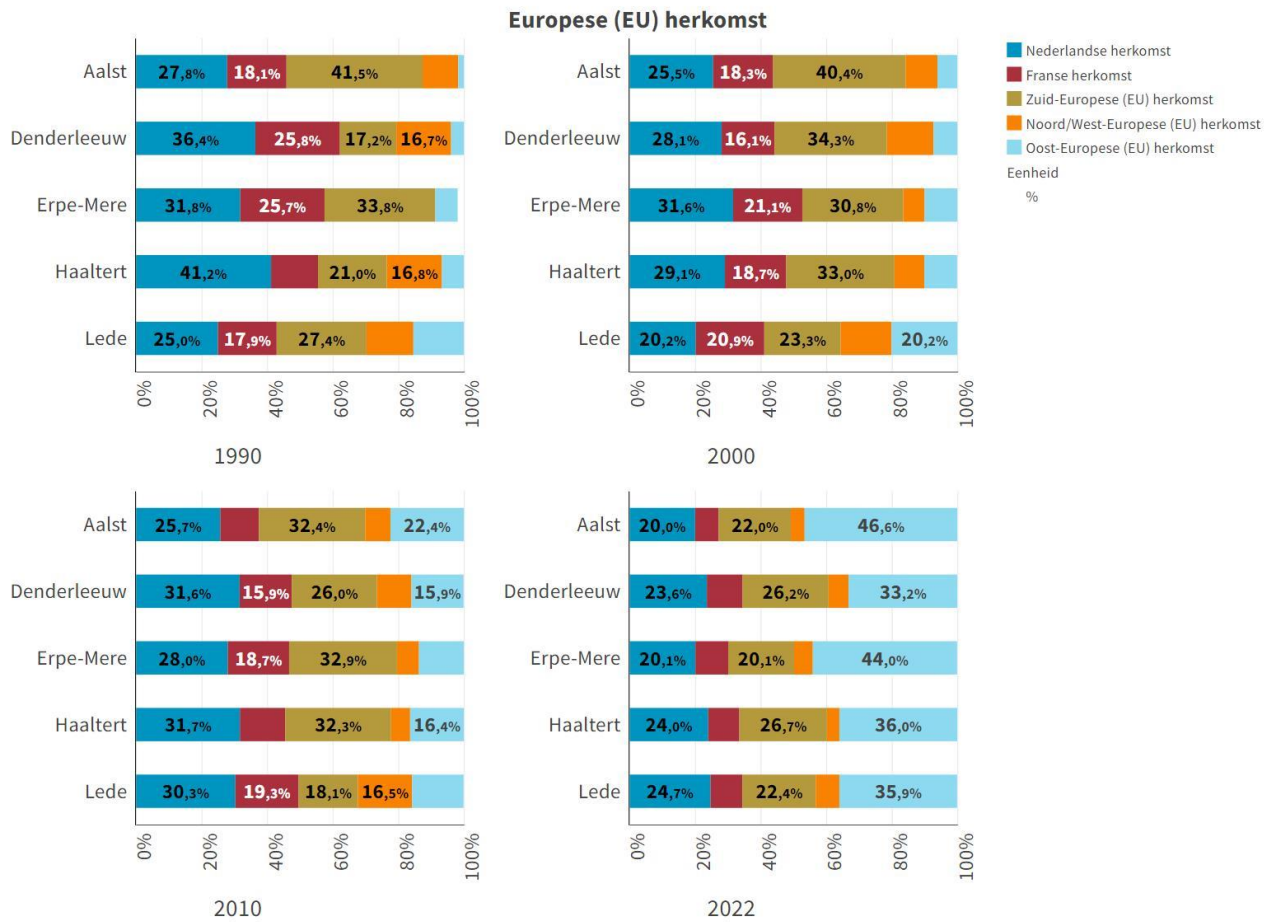
Bron: Rijksregister | provincies.incijfers.be

In de ELZ ging het aandeel inwoners met een niet-Belgische herkomst van 1,8% in 1990 naar 21,6% in 2022. Het aandeel personen met een buitenlandse EU-herkomst was in 1990 0,9% en in 2022 5,7%. Het aandeel niet-Belgische niet-EU herkomst ging van 0,9% in 1990 naar 15,9% in 2022.

Bij de volgende grafieken (grafieken 8 en 9) gaan we kijken welke herkomstlanden toe- of afgenomen zijn onder de bevolking met een buitenlandse herkomst. toont de evolutie van de EU-herkomstlanden en de evolutie van de niet-EU-herkomstlanden. Zo krijgen we, per groep (EU en niet-EU), een beeld of er een verschuiving is van herkomst de voorbije 20 jaar.

Grafiek 8: Evolutie inwoners met een niet-Belgische EU herkomst naar herkomstland, % t.o.v. alle inwoners (in 1990, 2000, 2010 en 2022)

Bron: Rijksregister | provincies.incijfers.be

Grafiek 9: Evolutie inwoners met een niet-Belgische niet-EU herkomst naar herkomstland, % t.o.v. alle inwoners (in 1990, 2000, 2010 en 2022)

Top 15 herkomstnationaliteit

De volgende tabel (tabel 14) toont de meest voorkomende nationaliteiten, gebaseerd op de herkomstnationaliteit van de inwoners. We beperken ons hierbij tot 15 herkomstnationaliteiten.

Tabel 14: Top 15 van herkomstnationaliteiten in de gekozen gebieden (2022)

		Aalst	Denderleeuw	Erpe-Mere	Haaltert	Lede
1	België	65589	14449	17968	16778	17259
2	Marokko	3038	761	264	220	120
3	Democratische Republiek Congo	2941	1466	300	258	232
4	Turkije	1667	262	97	77	62
5	Roemenië	1528	240	242	130	70
6	Nederland	1186	319	182	202	137
7	Syrië	939	49	45	12	36
8	Sovjet-Unie	814	143	111	53	101
9	Polen	708	143	103	115	73
10	Joegoslavië	701	50	53	34	35
11	Rwanda	630	363	38	53	74
12	Kameroen	453	417	81	92	17
13	Italië	448	171	63	111	41
14	Spanje	429	86	51	67	33
15	Frankrijk	427	148	91	80	54

< 250	
250 < 500	
500 < 750	
750 < 1.000	
>= 1.000	

Bron: Rijksregister | provincies.incijfers.be

Nieuwkomers

Dit deel analyseert de meerderjarige nieuwkomers zoals ze worden gedefinieerd door het Vlaams inburgeringsbeleid. Nieuwkomers vormen de doelgroep van het Vlaams inburgeringsbeleid, dat een al dan niet verplicht inburgeringstraject aanbiedt. Nieuwkomers zijn personen die zich voor het eerst en voor langere duur in Vlaanderen vestigen. Personen waarvan het verblijf slechts tijdelijk is, worden niet als nieuwkomers beschouwd. Het kan gaan om personen met een vreemde nationaliteit die voor het eerst meer dan 3 maanden in Vlaanderen verblijven of om Belgen geboren buiten België met minstens één ouder geboren buiten België die zich voor het eerst inschrijven in het Rijksregister. Ook asielzoekers die meer dan 4 maanden geleden hun asielaanvraag hebben ingediend worden als nieuwkomers beschouwd.

Algemeen

Tabel 15 toont het aantal meerderjarige nieuwkomers in de loop van een jaar, alsook het aantal van de subgroep van nieuwkomers met een niet-EU nationaliteit (derdeland of onbepaald). Om een zicht te krijgen op de grootte van de groep van nieuwkomers (met een niet-EU nationaliteit), wordt het aantal bekeken respectievelijk per 1.000 18-plussers en per 1.000 18-plussers met een niet-EU nationaliteit en bijgevolg uitgedrukt in promille.

Tabel 15: Meerderjarige nieuwkomers, aantal en % t.o.v. alle 18-plussers (2021)

	[aantal]	per 1.000 inwoners 18+ jaar [%]	niet-EU [aantal]	niet-EU per 1.000 inwoners 18+ jaar niet-EU [%]
Aalst	471	6,7	280	30,2
Denderleeuw	92	5,7	54	21,8
Erpe-Mere	59	3,5	23	26,8
Haaltert	29	1,9	19	31,4
Lede	41	2,7	24	40,4
Regio Aalst	692	5,2	400	29
Vlaams Gewest	39096	7,3	20983	38,4
Denderregio	1391	4,4	737	26,9

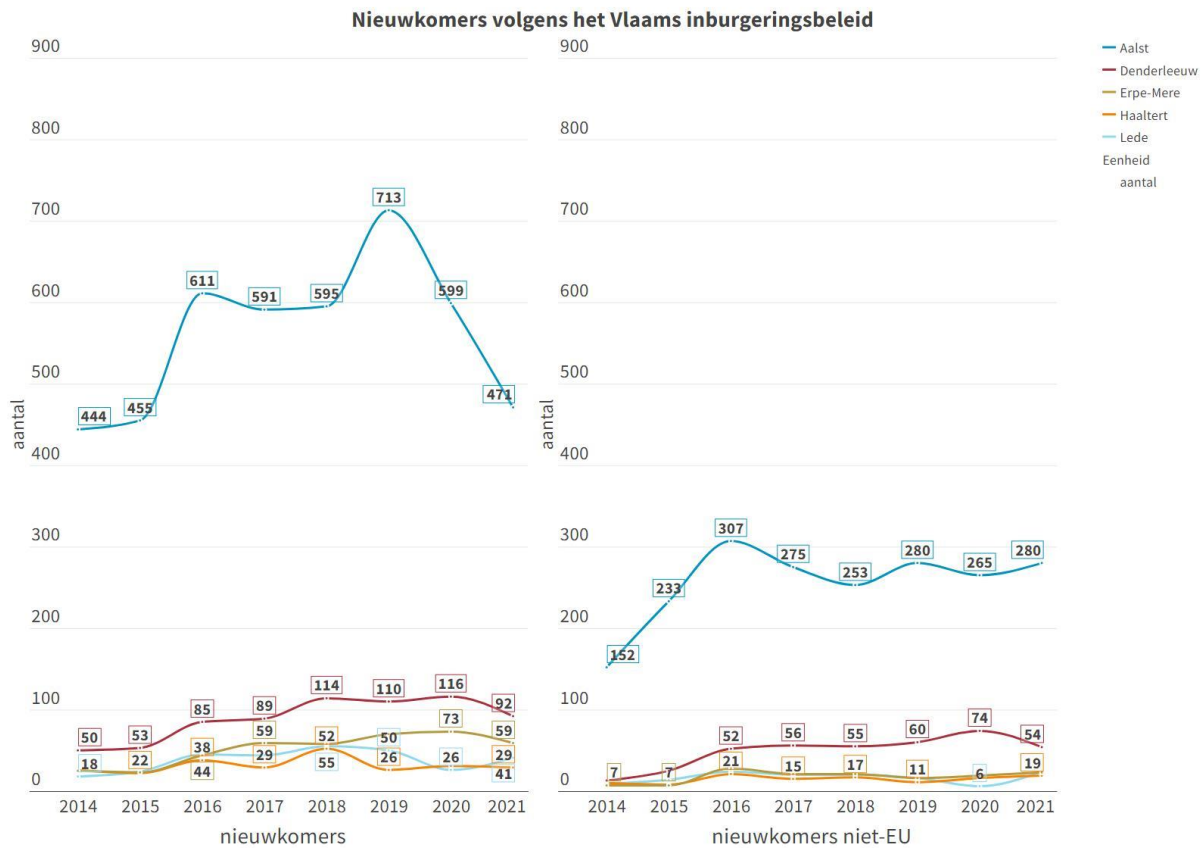
Bron: Agentschap Binnenlands Bestuur - Gemeente- en Stadsmonitor - buurtgroen | provincies.incijfers.be

In de gekozen gebieden bedraagt het aantal nieuwkomers per 1.000 18-plussers 5,2%. Voor de nieuwkomers met een niet-EU nationaliteit is dit 29,0%.

De volgende grafiek (grafiek 10) toont de evolutie van het aantal nieuwkomers in de gekozen gebieden. Bij de grafiek geldt: hoe dichter beide lijnen bij elkaar lopen, hoe groter het aandeel van nieuwkomers van buiten de EU.

Grafiek 10: Evolutie (niet-EU) nieuwkomers (2014-2019)

Bron: Agentschap Binnenlands Bestuur - Gemeente- en Stadsmonitor - buurtgroen | provincies.incijfers.be

Kenmerken van de nieuwkomers

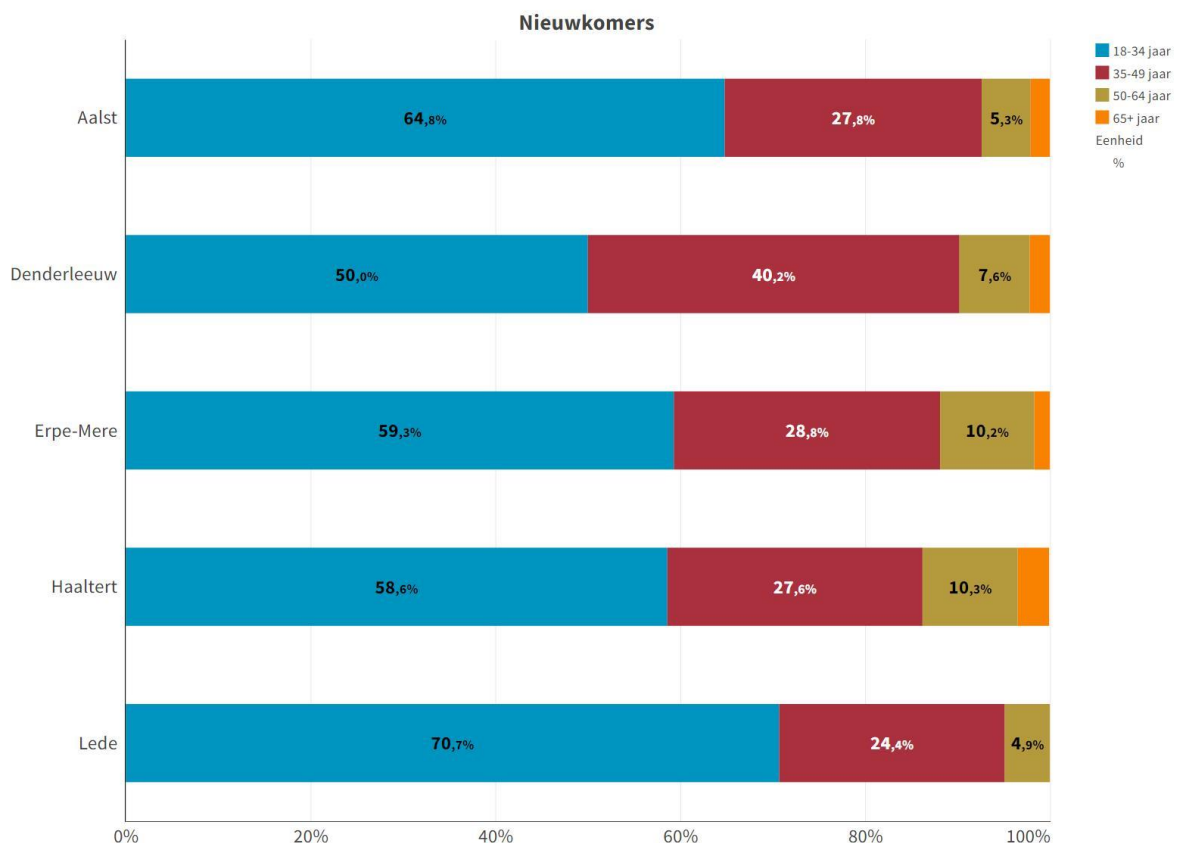
Vervolgens worden enkele kenmerken van de nieuwkomers onder de loep genomen voor **de gekozen gebieden**. In tabel 16 zijn telkens de aantallen terug te vinden en in de grafiek (grafiek 11) worden de aandelen weergegeven. Het eerste kenmerk is de **leeftijd** van de nieuwkomers. De nieuwkomers worden ingedeeld in 4 leeftijdscategorieën.

Tabel 16: Nieuwkomers naar leeftijd (2021)

	18-34 jaar	35-49 jaar	50-64 jaar	65+ jaar
Aalst	305	131	25	10
Denderleeuw	46	37	7	2
Erpe-Mere	35	17	6	1
Haaltert	17	8	3	1
Lede	29	10	2	0
Regio Aalst	432	203	43	14
Denderregio	857	415	87	32
Vlaams Gewest	25465	10244	2621	766

Bron: ABB | provincies.incijfers.be

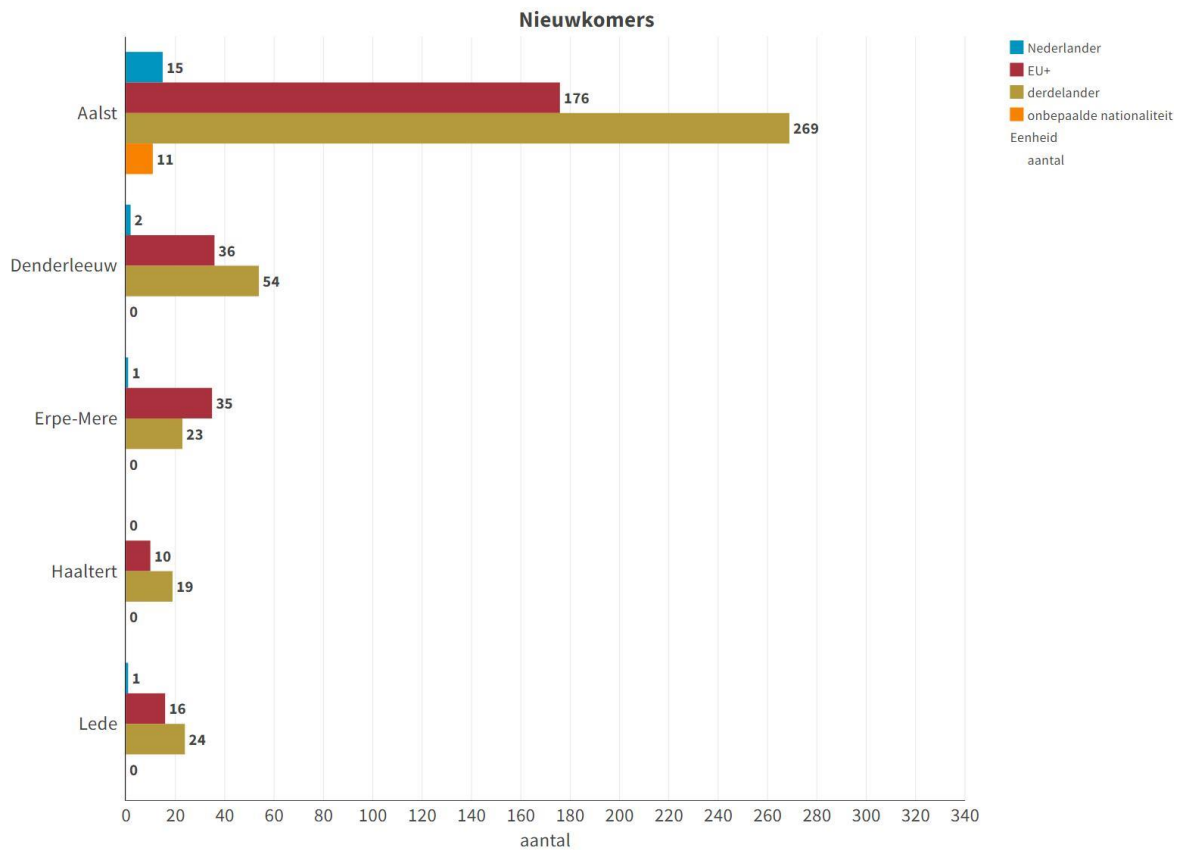
Grafiek 11: Nieuwkomers naar leeftijd, % t.o.v. alle nieuwkomers (2021)

Bron: Agentschap Binnenlands Bestuur - Gemeente- en Stadsmonitor - buurtgroen | provincies.incijfers.be

Een volgend kenmerk (zie grafieken 12 en 13) is de nationaliteit van de nieuwkomers. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen de Nederlandse nationaliteit, EU+ nationaliteit en derdelander. Bij de EU+ horen alle landen van de Europese Unie, alsook Zwitserland, Noorwegen, IJsland en Liechtenstein. Onder derdelander worden alle andere nationaliteiten bedoeld.

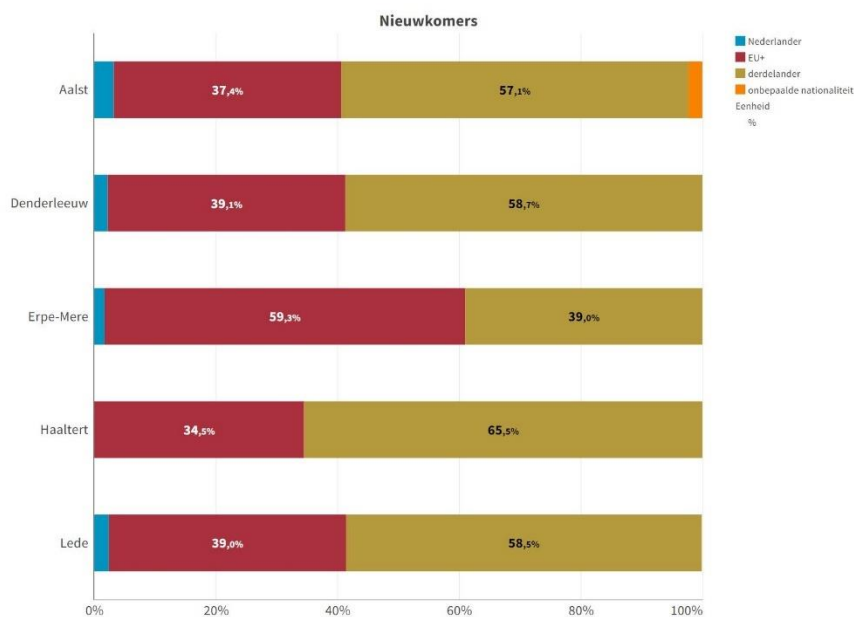

Grafiek 12: Nieuwkomers naar nationaliteit (2021)

Bron: Agenschap Binnenlands Bestuur - Gemeente- en Stadsmonitor - buurtgroen | provincies.incijfers.be

Grafiek 13: Nieuwkomers naar nationaliteit, % t.o.v. alle nieuwkomers (2021)

Bron: Agenschap Binnenlands Bestuur - Gemeente- en Stadsmonitor - buurtgroen | provincies.incijfers.be

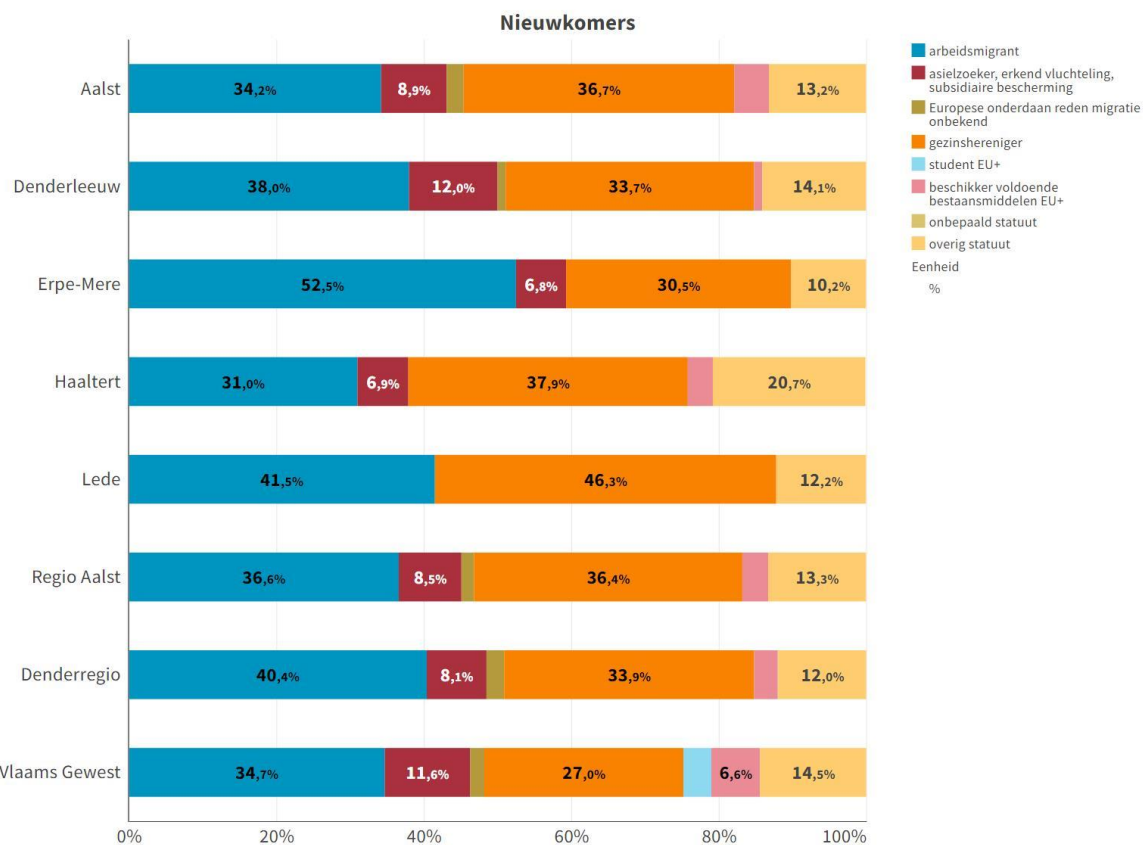
Het derde kenmerk van de nieuwkomers is het statuut (zie tabel 17 en grafiek 14).

Tabel 17: Nieuwkomers naar statuut (2021)

	arbeidsmigrant	asielzoeker, erkend vluchteling, subsidiaire bescherming	Europese onderdaan reden migratie onbekend	gezinshereniger	student EU+	beschikker voldoende bestaansmiddelen EU+	onbepaald statuut	overig statuut
Aalst	161	42	11	173	0	22	0	62
Denderleeuw	35	11	1	31	0	1	0	13
Erpe-Mere	31	4	0	18	0	0	0	6
Haaltert	9	2	0	11	0	1	0	6
Lede	17	0	0	19	0	0	0	5
Regio Aalst	253	59	12	252	0	24	0	92
Vlaams Gewest	13549	4529	731	10549	1490	2563	10	5676
Denderregio	562	112	33	471	0	45	1	167

Bron: ABB | provincies.incijfers.be

Grafiek 14: Nieuwkomers naar statuut, % t.o.v. alle nieuwkomers (2021)

Bron: Agentschap Binnenlands Bestuur - Gemeente- en Stadsmonitor - buurtgroen | provincies.incijfers.be

Eerstelijnszone Regio Aalst | Burchtstraat 10 bus 11 | 9300 Aalst

info@elzregioaalst.be

<https://www.eerstelijnszone.be/eerstelijnszone-regio-aalst>

Huishoudens

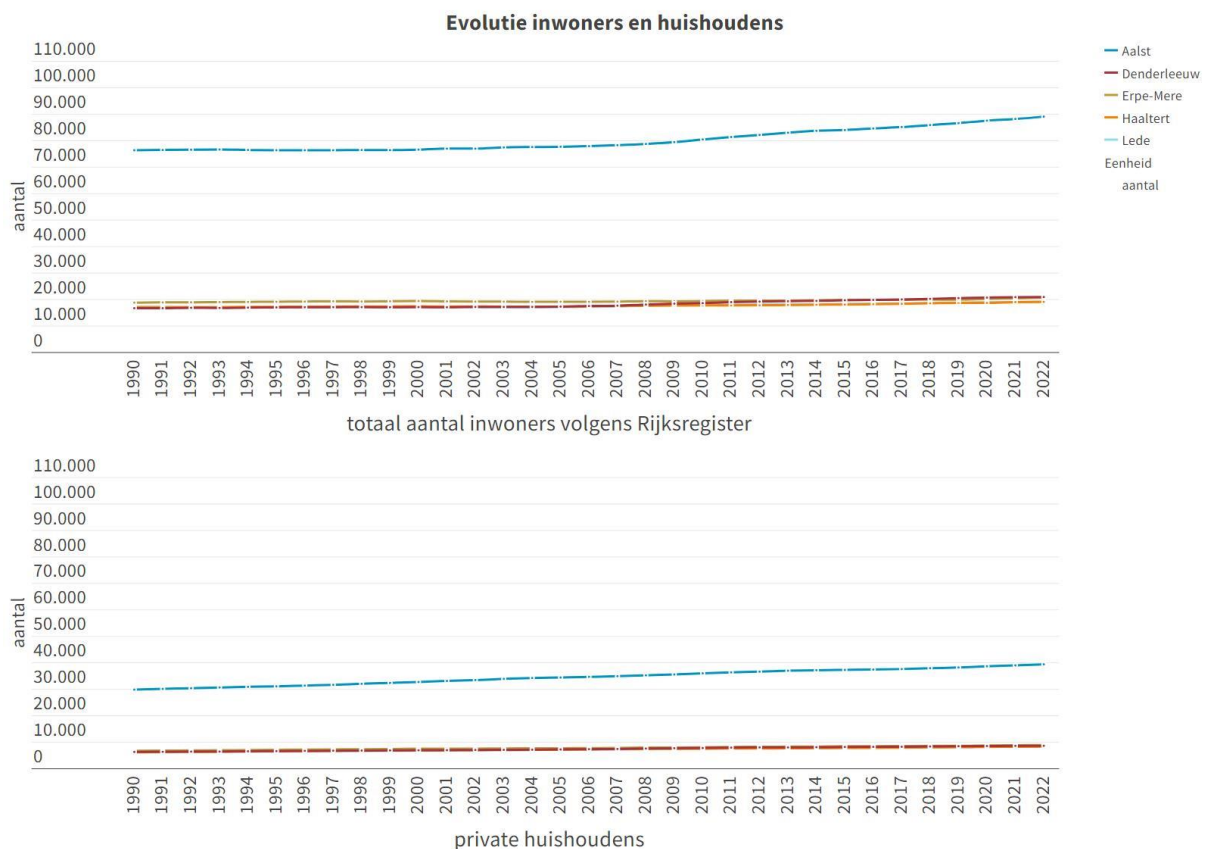
Totaal aantal huishoudens

Zo is 14,4% van de bevolking in de ELZ alleenwonend, maar is 33,0% van de huishoudens een éénpersoonshuishouden. Cijfers op het niveau van huishouden zijn onder meer nuttig bij vragen over woningen en woonvoorzieningen: een huishouden komt doorgaans overeen met een woning.

Volgens het Rijksregister zijn er in de gekozen gebieden 73.213 huishoudens. De officiële gegevens van Statbel geven echter 73.455 huishoudens. Dat aantal zou volgens de huishoudensprognose van Statistiek Vlaanderen groeien tot 80.412 in 2035.

Grafiek 15 geeft de evolutie van het aantal gezinnen, waarbij het aantal gezinnen in het jaar 1990 de waarde 100 krijgt. Wanneer de waarde in een bepaald jaar hoger ligt dan 100, is het aantal gezinnen groter dan in 1990, en omgekeerd. Ook de evolutie van de bevolking wordt afgebeeld, waarbij het bevolkingsaantal in 1990 eveneens de waarde 100 krijgt. Wanneer er gezinsverdunding optreedt (wat betekent dat het aantal inwoners per huishoudens daalt), ligt de lijn van de huishoudens boven die van de bevolking.

Grafiek 15: Evolutie inwoners en huishoudens (1990 – 2022, index 1990 = 100)

Bron: Rijksregister | provincies.incijfers.be

In de ELZ evolueerde de gemiddelde huishoudensgrootte van 2,63 in 1990 tot 2,28 in 2022.

Eerstelijnszone Regio Aalst | Burchtstraat 10 bus 11 | 9300 Aalst

info@elzregioaalst.be

<https://www.eerstelijnszone.be/eerstelijnszone-regio-aalst>

Eigenschappen van de huishoudens

Aantal personen in het huishouden

De evolutie van de gemiddelde huishoudensgrootte heeft niet steeds dezelfde oorzaak. Zo kan dit cijfer kleiner worden omdat het aantal kleine gezinnen stijgt óf omdat het aantal grote gezinnen daalt (of een combinatie van beide). Tabel 18 geeft het aandeel van de huishoudens volgens grootte.

Tabel 18: Huishoudens naar grootte, % t.o.v. totaal huishoudens (2022)

	1 persoon (t.o.v. private huishoud ens)	2 personen (t.o.v. private huishoud ens)	3 personen (t.o.v. private huishoud ens)	4 personen (t.o.v. private huishoud ens)	5 of meer personen (t.o.v. private huishoud ens)
Aalst	35,4%	33,2%	13,8%	11,1%	6,6%
Denderleeuw	30%	33,4%	14,7%	13,4%	8,4%
Erpe-Mere	30,2%	36,1%	15%	13,3%	5,4%
Haaltert	30,3%	36,1%	15,3%	13,6%	4,8%
Lede	30,9%	35,8%	15%	13,5%	4,8%
Regio Aalst	33%	34,2%	14,3%	12,2%	6,3%
Vlaams Gewest	32,6%	34,3%	13,7%	12,9%	6,5%
Denderregio	32,2%	34,6%	14,6%	12,6%	6,1%

Bron: Rijksregister | provincie.incijfers.be

Type huishouden

Zoals eerder geduurd telt de ELZ Regio Aalst in totaal 73.213 huishoudens.

We delen de huishoudens in tabel 19 en grafiek 16 verder op in 3 grote groepen: de alleenstaanden, meerpersoonshuishoudens met minderjarige kinderen en meerpersoonshuishoudens zonder minderjarige kinderen. De eenoudergezinnen behoren tot de tweede groep en worden verder apart besproken.

In ELZ Regio Aalst zijn er 24.195 huishoudens die uit 1 persoon bestaan. Dit is 33,0% van het totaal aantal huishoudens. Het aandeel alleenstaanden is ongeveer even groot in ELZ Regio Aalst als in het Vlaams Gewest (32,6%).

18.331 huishoudens in ELZ Regio Aalst bestaan uit minstens 2 personen met minderjarige kind(eren). Dit is 25,0% van het aantal huishoudens. Het aandeel is hoger dan in het Vlaams Gewest (24,4%).

Tot slot zijn er in ELZ Regio Aalst ook 30.687 meerpersoonshuishoudens zonder minderjarige kinderen. Dit is 41,9% van de huishoudens.

Meerpersoonshuishouden zonder minderjarige kinderen is het meest voorkomende huishoudentype in het Vlaams Gewest (43,0% van de huishoudens). In nagenoeg alle ELZ is dit het meest voorkomende

huishoudentype. De enige uitzonderingen zijn ELZ Gent, ELZ Leuven, ELZ Oostende-Bredene en de ELZ Antwerpen en rand, waar alleenwonenden het meest voorkomen

Tabel 19: Huishoudentypes, aantal per gemeente (2022)

	private huishoudens	alleenwonend	meerpersoonshuishoudens met minstens 1 minderjarig (LIPRO) kind	meerpersoonshuishoudens zonder minderjarige (LIPRO) kinderen
Aalst	39320	13916	9619	15785
Denderleeuw	8531	2559	2419	3553
Erpe-Mere	8819	2661	2144	4014
Haaltert	8236	2494	2104	3638
Lede	8307	2565	2045	3697
Regio Aalst	14643	4839	3666	6137
Vlaams Gewest	9587	3128	2341	4118
Denderregio	12253	3942	3070	5241

Bron: Rijksregister | provincies.incijfers.be

Grafiek 16: Huishoudentypes, % t.o.v. alle private huishoudens (2022)

Bron: Rijksregister | provincies.incijfers.be

Eerstelijnszone Regio Aalst | Burchtstraat 10 bus 11 | 9300 Aalst

info@elzregioaalst.be

<https://www.eerstelijnszone.be/eerstelijnszone-regio-aalst>

Alleenstaande ouders

Binnen de groep meerpersoonshuishoudens met minderjarige kinderen bekijken we vervolgens de groep éénoudergezinnen (tabel 20). In 2022 waren er in ELZ Regio Aalst 3.462 eenoudergezinnen. Dit is 18,9% van het aantal meerpersoonshuishoudens met minderjarige kinderen. In het Vlaams Gewest ligt dit aandeel met 17,1% lager .

Tabel 20: Alleenstaande ouders, aantal en % t.o.v. alle gezinnen met minstens 1 minderjarig kind (2022)

	minstens 1 minderjarig (LIPRO) kind [aantal]	min. 1 minderjarig (LIPRO) kind (t.o.v. huish. met min. 1 minderj. (LIPRO) kind) [%]
Aalst	2003	20,8%
Denderleeuw	480	19,8%
Erpe-Mere	319	14,9%
Haaltert	339	16,1%
Lede	321	15,7%
Regio Aalst	3462	18,9%
Vlaams Gewest	120349	17,1%
Denderregio	7929	18,4%

Bron: Rijksregister | provincies.incijfers.be

Alleenwonenden

In tabel 21 en grafiek 17 bekijken we 3 leeftijdsgroepen van alleenwonenden: 18-64 jaar, 65-74 jaar en 75+.

In het werkingsgebied van ELZ Regio Aalst zijn er 14.082 alleenwonenden in de leeftijdsgroep 18-64 jaar. Dit betekent dat 14,0% van de 18-64-jarigen alleen woont. Dit aandeel is ongeveer even hoog als gemiddeld in het Vlaams Gewest.

Er zijn 4.200 alleenwonenden in de leeftijdscategorie 65-74 jaar. Dit is 23,5% van de 65-74 jarigen. Dit aandeel is hoger dan gemiddeld in het Vlaams Gewest.

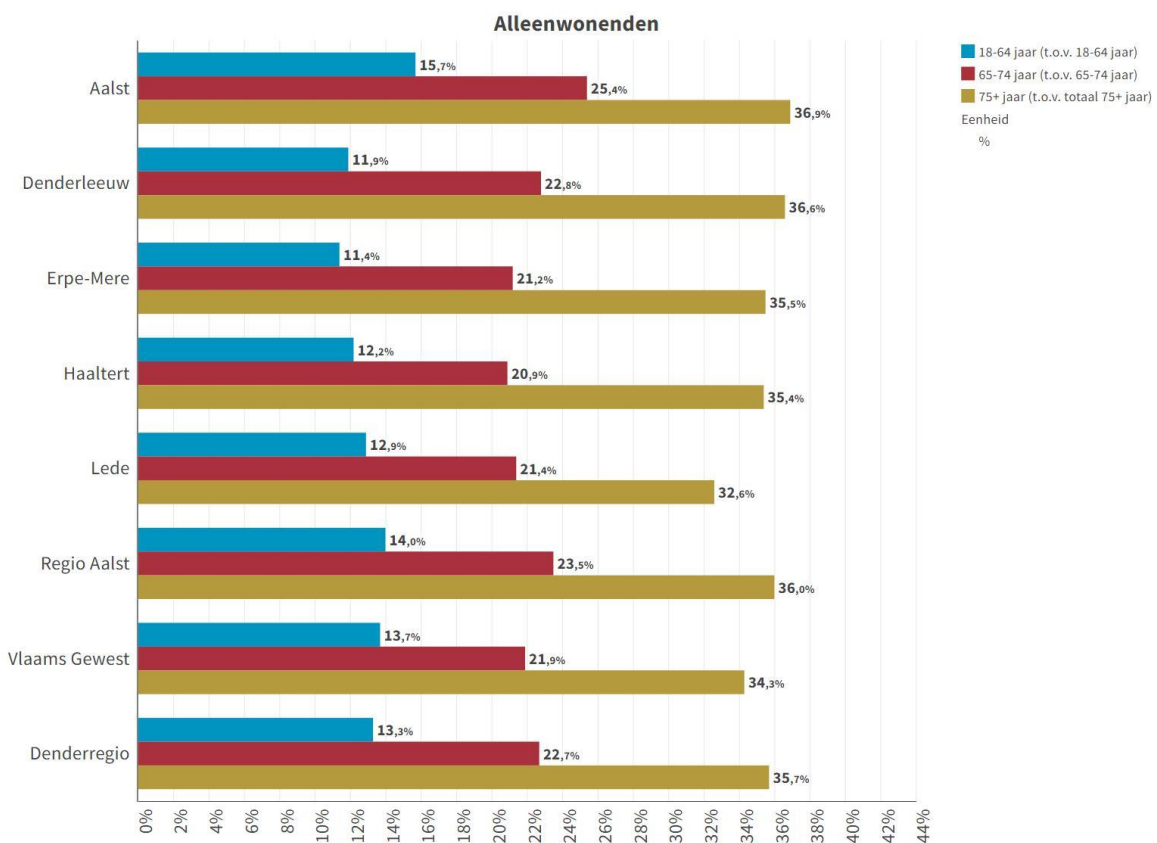
Tot slot zijn er 5.910 alleenwonenden in de leeftijdscategorie van 75 jaar of ouder. Dit betekent dat ten opzichte van alle 75-plussers 36,0% alleen woont. Het aandeel voor het Vlaams Gewest bedraagt 34,3%. Het aandeel van ELZ Regio Aalst ligt hoger dan gemiddeld in het Vlaams Gewest.

Tabel 21: Alleenwonenden naar leeftijd, aantal (2022)

	18-64 jaar	65-74 jaar	75+ jaar
Aalst	8346	2354	3213
Denderleeuw	1481	457	621
Erpe-Mere	1404	485	772
Haaltert	1391	423	680
Lede	1460	481	624
Regio Aalst	14082	4200	5910
Vlaams Gewest	549462	158887	233007
Denderregio	31555	9786	13844

Bron: Rijksregister | provincies.incijfers.be

Grafiek 17: Alleenwonenden per leeftijdsgroep, % t.o.v. leeftijdsgroep (2022)

Bron: Rijksregister | provincies.incijfers.be

Eerstelijnszone Regio Aalst | Burchtstraat 10 bus 11 | 9300 Aalst

info@elzregioaalst.be

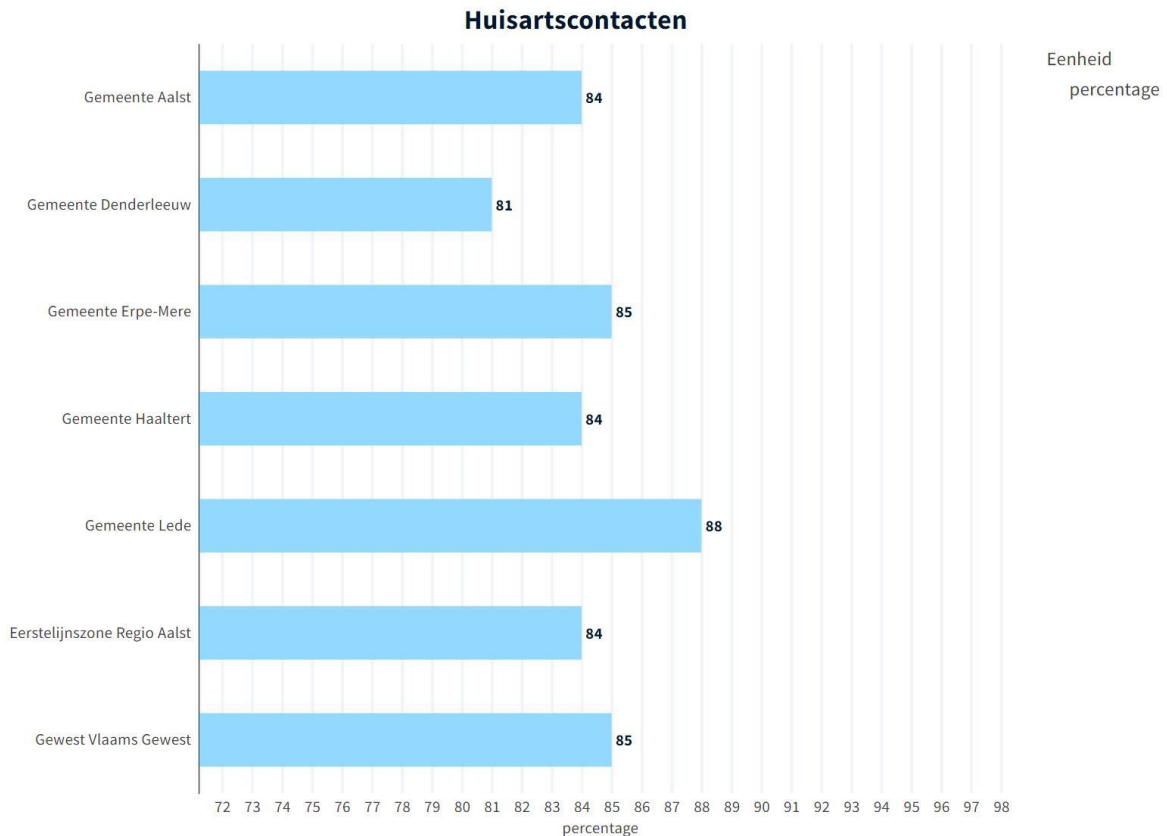
<https://www.eerstelijnszone.be/eerstelijnszone-regio-aalst>

Gezondheid en zorg

Gezondheidstoestand

Huisartscontacten

Grafiek 18: % rechthebbenden met minstens 1 huisartscontact (raadpleging/ huisbezoek) (2020)

Bron: <http://www.ima-aim.be>

Statuut chronische aandoening, prevalentie diabetes, BEL-score & personen met een handicap

We bespreken hieronder enkele indicatoren die een licht werpen op de gezondheidstoestand van de bevolking.

‘Statuut chronisch zieken’ betreft de mensen die in het kader van de ziekteverzekering als chronisch ziek worden geregistreerd.

‘Prevalentie diabetes’ verwijst naar de mensen die in het kader van de ziekteverzekering medicatie nemen en/of therapie ondergaan die aan diabetes gerelateerd zijn.

‘BEL-score’: wordt door de diensten gezinszorg gehanteerd als maat voor zorgbehoefendheid van ouderen in de thuissituatie. Een score van 35 of meer wordt beschouwd als zwaar zorgbehoevend.

‘Erkend als persoon met een handicap’: de Directie-generaal Personen met een handicap beslist na medische evaluatie over een erkenning als persoon met handicap in volgende gevallen: ofwel een erkenning bij verlies van verdienvermogen tot een derde of minder dan wat een valide persoon op de gewone arbeidsmarkt kan verdienen, ofwel een erkenning bij minstens 7 punten op de schaal van zelfredzaamheid.

In het werkingsgebied van ELZ Regio Aalst heeft 13,4% van de verzekerden in de ziekteverzekering een statuut van chronische aandoening. Het aandeel is ongeveer even hoog als gemiddeld in het Vlaams Gewest. Zie tabel 22.

Per 1.000 personen in de ziekteverzekering zijn er 68 personen met een diabetesbehandeling. Het gemiddelde in het Vlaams Gewest is 61.

De gemiddelde BEL-score van 65-plussers die thuiszorg ontvangen, bedraagt in het Vlaams Gewest 25,6. We beschikken hier enkel over de gemiddelde waarden voor de gemeenten, dus voor het werkingsgebied van ELZ Regio Aalst kon deze waarde niet berekend worden. Op gemeentenniveau varieert de gemiddelde BEL-score van 26,5 in Aalst tot 29,5 in Haaltert.

Per 1.000 18-plussers zijn er in ELZ Regio Aalst 82,01 personen erkend door de Directie-generaal Personen met een handicap. In het Vlaams Gewest ligt dit op 62,25 per 1.000.

Tabel 22: Gezondheidstoestand (2021)

	statuut chronische aandoeningen (t.o.v. personen in de ziekteverzekering) [%] [2021]	prevalentie diabetes per 1.000 personen in de ziekteverzekering [%] [2021]	gemiddelde BEL-score gezinszorg 65+ jaar [bel-score] [2021]	personen erkend door DG Personen met een handicap per 1.000 inwoners 18+ jaar [per 1.000] [2022]
Aalst	13,3%	69	26,5	77,81
Denderleeuw	12,4%	62	28	83,22
Erpe-Mere	13,8%	67	29,1	82,98
Haaltert	13,6%	65	29,5	101,74
Lede	14,2%	74	26,7	79,44
Regio Aalst	13,4%	68	-	82,01
Vlaams Gewest	13,3%	61	25,6	62,25
Denderregio	13,8%	68	-	77,33

veel lager	
lager	
gemiddeld	
hoger	
veel hoger	

Bronnen: InterMutualistisch Agentschap - Statuut chronische aandoening | provincies.incijfers.be & InterMutualistisch Agentschap - Prevalentie diabetes | provincies.incijfers.be & Agentschap Zorg en Gezondheid - Vesta systeem van elektronische gegevensuitwisseling & FOD Sociale Zekerheid - DG Personen met een handicap - Erkenning | provincies.incijfers.be

Zorgbudgetten

Een zorgbudget is een maandelijkse tegemoetkoming voor mensen die veel zorg nodig hebben, zoals mensen met ernstige gezondheidsproblemen of een handicap.

We bespreken 2 soorten:

- Het zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden (vroeger de zorgverzekering) voor personen die veel zorg nodig hebben, zoals ouderen die in een woonzorgcentrum verblijven (zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden in de residentiële zorg) of mensen die thuis veel ondersteuning nodig hebben (zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden in de mantel- en thuiszorg).
- Het zorgbudget voor ouderen met een zorgnood (vroeger de Tegemoetkoming Hulp aan Bejaarden of THAB) is een financiële tegemoetkoming voor ouderen (vanaf 65 jaar) die moeilijkheden ondervinden bij het uitvoeren van dagelijkse taken. De tegemoetkoming is bedoeld om de kosten ten gevolge van de zorg te vergoeden. Ze wordt enkel toegekend aan personen met een beperkt inkomen

Eerst bekijken we de zorgbudgetten voor zwaar zorgbehoevenden. De zorgbudgetten zijn leeftijdsonafhankelijk, maar het merendeel wordt toegekend aan mensen ouder dan 65 jaar.

In ELZ Regio Aalst worden 5.631 zorgbudgetten toegekend in een mantel- en thuiszorgsituatie. 2.025 zorgbudgetten worden toegekend omwille van zorg in een residentiële setting.

6.227 zorgbudgetten (thuiszorg en residentiële zorg samen) worden toegekend aan 65-plussers. Dit betekent dat 18,2% van de 65-plussers een zorgbudget krijgt. Dit aandeel is in ELZ Regio Aalst hoger dan gemiddeld in het Vlaams Gewest.

2.961 ouderen, of 8,7% van de 65-plussers krijgen bovenop een zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden ook een zorgbudget voor ouderen. Dit aandeel is hoger dan gemiddeld genomen in het Vlaams Gewest. Zie tabel 23 en grafiek 19.

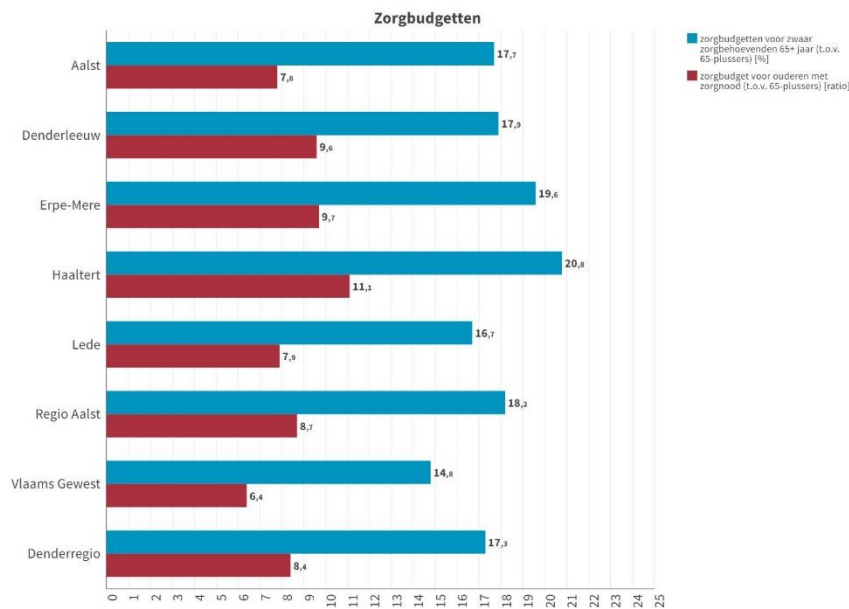
Tabel 23: Zorgbudgetten (2022)

	zwaar zorgbehoevenden in de mantel- en thuiszorg	zwaar zorgbehoevenden in de residentiële zorg	zwaar zorgbehoevenden 65+ jaar	ouderen
Aalst	2823	1061	3175	1408
Denderleeuw	641	202	662	354
Erpe-Mere	774	273	873	435
Haaltert	781	221	820	437
Lede	612	268	697	327
Regio Aalst	5631	2025	6227	2961
Vlaams Gewest	184858	75961	208089	90300
Denderregio	12625	4763	14184	6912

Bronnen: Vlaamse Sociale Bescherming - Zorgbudget zwaar zorgbehoevenden | provincies.incijfers.be & Directie-generaal Personen met een handicap & Vlaamse Sociale Bescherming | provincies.incijfers.be

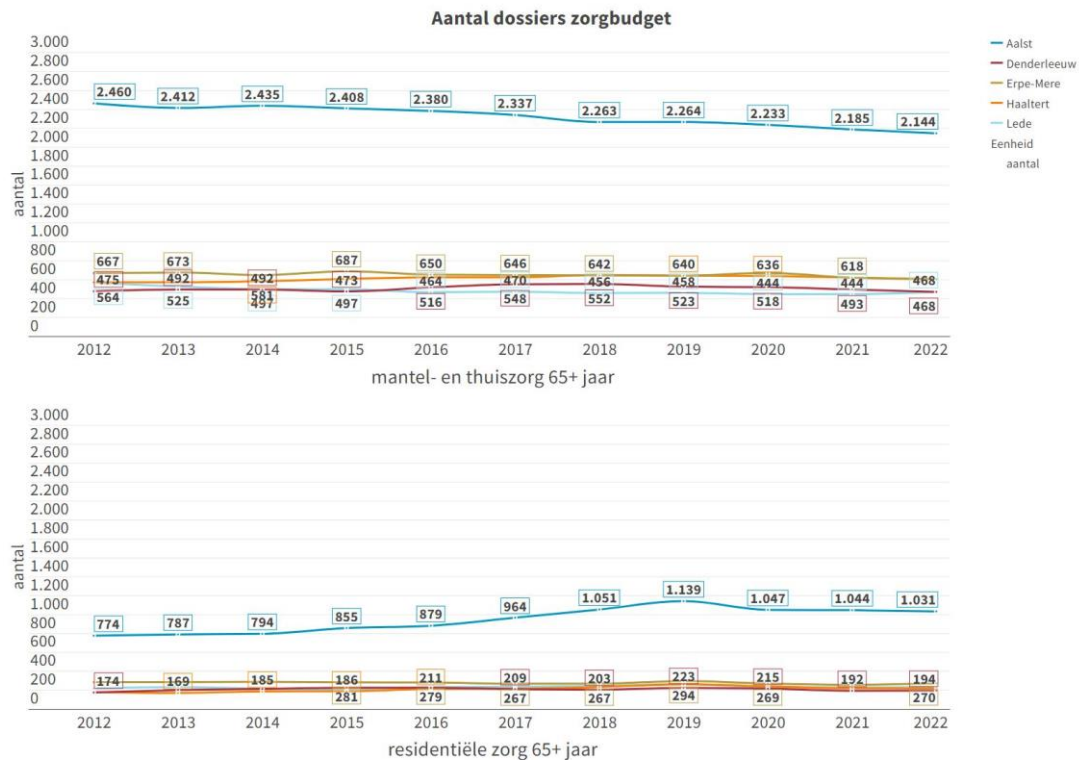
Grafiek 19 : Zorgbudgetten, % t.o.v. inwoners 65+ (2022)

Bron: Vlaamse Sociale Bescherming - Zorgbudget zwaar zorgbehoevenden | provincies.incijfers.be, Directie-generaal Personen met een handicap & Vlaamse Sociale Bescherming | provincies.incijfers.be

De sterke toename van het zorggebruik met hoge(re) leeftijd, en de toename van het aantal ouderen, impliceren een sterke toename van het aantal zwaar zorgbehoevende ouderen in de ELZ. We geven in grafiek 20 de evolutie van het zorggebruik bij 65-plussers weer, o.b.v. het aantal dossiers zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden.

Grafiek 20: Aantal dossiers zorgbudget (2022)

Bron: Vlaamse Sociale Bescherming - Zorgbudget zwaar zorgbehoevenden | provincies.incijfers.be

Eerstelijnszone Regio Aalst | Burchtstraat 10 bus 11 | 9300 Aalst

info@elzregioaalst.be

https://www.eerstelijnszone.be/eerstelijnszone-regio-aalst

Ouderen met dementie

Dementie is geen normaal ouderdomsverschijnsel. Het is een ziekte die vooral, doch niet uitsluitend, oudere mensen treft. Personen met dementie vormen een groeiende groep die nood heeft aan uitgebreide en vaak gecompliceerde zorg. De natuurlijke evolutie van deze ziekte strekt zich uit over een langere periode van 6 tot 8 jaar. Voorlopig bestaat er nog geen afdoende geneeskundige remedie tegen voortschrijdende dementie. Onderstaande tabel (tabel 24) illustreert a.d.h.v. de prevalentie-indexcijfers uit een Europese meta-analyse (2009) hoe dementie toeneemt met hogere leeftijd.

Tabel 24: Prevalentie-indexcijfers van dementie (2009)

	Aalst	Denderleeuw	Erpe-Mere	Haaltert	Lede
65-69 jaar	1,6%	1,6%	1,6%	1,6%	1,6%
70-74 jaar	3,5%	3,5%	3,5%	3,5%	3,5%
75-79 jaar	7,4%	7,4%	7,4%	7,4%	7,4%
80-84 jaar	15,7%	15,7%	15,7%	15,7%	15,7%
85-89 jaar	26,2%	26,2%	26,2%	26,2%	26,2%
90-94 jaar	41%	41%	41%	41%	41%
95+ jaar	46,3%	46,3%	46,3%	46,3%	46,3%

Bron: EuroCode | provincies.incijfers.be

Preventieve gezondheid

Dekkingsgraad bevolkingsonderzoeken

Hieronder volgen een aantal indicatoren die een licht werpen op de mate waarin de bevolking deelneemt aan preventieve gezondheidsacties. Enerzijds betreft het de deelname aan de bevolkingsonderzoeken kankeropsporing, anderzijds betreft het preventieve tandzorgen.

De globale dekkingsgraad voor een bevolkingsonderzoek kankeropsporing geeft, binnen de betreffende doelpopulatie, het totaal van het aandeel personen weer die een screening gehad hebben binnen het betreffende bevolkingsonderzoek, die een screening gehad hebben buiten het bevolkingsonderzoek of die een geldige reden hebben om niet deel te nemen.

Voor de borstkankerscreening zijn vrouwen in de leeftijdscategorie 50-69 jaar de doelpopulatie. In het werkingsgebied van ELZ Regio Aalst bedraagt de totale dekkingsgraad voor de borstkankerscreening 61,3%. Dit aandeel is lager dan het gemiddelde in het Vlaams Gewest.

Voor de baarmoederhalskankerscreening behoren vrouwen in de leeftijdscategorie 25-64 jaar tot de doelpopulatie. In het werkingsgebied van ELZ Regio Aalst bedraagt de totale dekkingsgraad voor de baarmoederhalskankerscreening 61,3%. Dit aandeel is lager dan het gemiddelde in het Vlaams Gewest.

Voor de darmkankerscreening behoren mannen en vrouwen in de leeftijdscategorie 56-74 jaar tot de doelpopulatie. In het werkingsgebied van ELZ Regio Aalst bedraagt de totale dekkingsgraad voor de darmkankerscreening 61,3%. Dit aandeel is lager dan het gemiddelde in het Vlaams Gewest. Zie tabel 25.

Tabel 25: Totale dekkingsgraad bevolkingsonderzoeken kankerscreening (2021)

	borstkankerscreening (t.o.v. vrouwen 50-69 jaar)	baarmoederhalskanker screening (t.o.v. vrouwen 25-64 jaar)	darmkankerscreening (t.o.v. 51-74 jaar) (1)
Aalst	59,7%	60,1%	58,9%
Denderleeuw	62,2%	60,9%	60,5%
Erpe-Mere	63,7%	63,6%	65,1%
Haaltert	64,7%	63,6%	65,6%
Lede	61,5%	62,7%	64,2%
Regio Aalst	61,3%	61,3%	61,3%
Vlaams Gewest	63,5%	63,6%	64,1%
Denderregio	63,5%	61,5%	61,9%

< 60,3	
60,3 < 61,2	
61,2 < 62,1	
62,1 < 63,0	
>= 63,0	

(1) Doelgroep dikkedarmkankerscreening is tussen 2013 en 2020 gradueel verruimt van alle 56-74-jarigen naar alle 50-74-jarigen

Bron: Centrum voor Kankeropsporing vzw, Stichting Kankerregister | provincies.incijfers.be

Preventieve mondzorg

Regelmatig tandartsbezoek wordt, omwille van zijn preventieve waarde, aangeraden en via hogere terugbetaling gestimuleerd. Bijkomend worden ook een aantal behandelingen, zoals tandsteenverwijdering, als preventieve actie beschouwd. In het werkingsgebied van ELZ Regio Aalst gaat 35,5% van de bevolking naar de tandarts vanuit preventief oogpunt. Dit aandeel is lager dan gemiddeld in het Vlaams Gewest. Tabel 26 toont het aandeel van de bevolking dat regelmatig, als preventieve maatregel, naar de tandarts gaat.

Tabel 26: Preventieve mondzorg, % t.o.v. personen in de ziekteverzekering (2021)

	preventieve mondzorg (t.o.v. personen in de ziekteverzekering)
Aalst	34,4%
Denderleeuw	32,3%
Erpe-Mere	38,6%
Haaltert	35,5%
Lede	41,2%
Regio Aalst	35,5%
Vlaams Gewest	39,5%
Denderregio	36,3%

< 33,0	
33,0 < 34,5	
34,5 < 36,0	
36,0 < 37,5	
>= 37,5	

Bron: InterMutualistisch Agentschap - Mondzorg | provincies.incijfers.be

BMI bij schoolkinderen

Regio Aalst scoort voor overgewicht (incl. diabetes) voor kinderen van 3 tot 9 en van 10 tot 14 jaar bij de slechtste 20% in Vlaanderen. Zie tabel 27.

Tabel 27: Leerlingen met overgewicht, incl. obesitas, % (2015)

	Overgewicht incl. obesitas (3 – 9 jaar)	Overgewicht incl. obesitas (10 – 14 jaar)
Aalst	16,7%	21,6%
Denderleeuw	16,1%	20,5%
Erpe-Mere	12,0%	21,6%
Haaltert	12,8%	16,7%
Lede	12,2%	17,9%
Regio Aalst	15,1%	20,5%
Vlaams gewest	13,2%	17,8%

Bron: [BMI bij schoolkinderen](#) | [Zorg en Gezondheid \(zorg-en-gezondheid.be\)](#)

Geneesmiddelengebruik

Antibioticagebruik

Tabel 28: Antibioticaconsumptie (2020)

	Antibioticumconsumptie - verpakkingen [aantal per 1.000 rechthebbenden per dag]	Antibioticumconsumptie - DDD [aantal per 1.000 rechthebbenden per dag]	Antibioticumconsumptie - behandelingen [aantal per 1.000 rechthebbenden per dag]	Antibioticumconsumptie - rechthebbenden [aantal per 1.000 rechthebbenden per dag]	Antibioticumbehandelingen huisartsen [aantal per 1.000 contacten per dag]
Aalst	1,63	14,63	1,31	0,7	97,85
Denderleeuw	1,58	16,28	1,37	0,74	116,78
Erpe-Mere	1,73	15,85	1,42	0,74	111,99
Haaltert	1,98	14,81	1,35	0,73	101,3
Lede	1,71	16,41	1,42	0,75	102,79
Eerstelijnszone Regio Aalst	1,69	15,21	1,35	0,72	102,72
Gewest Vlaams Gewest	1,73	13,82	1,27	0,67	100,39

Veel lager	
Lager	
Gemiddeld	
Hoger	
Veel hoger	

Bronnen: <http://www.ima-aim.be>

Psychofarmaca: antidepressiva, antipsychotica, stimulantia

Tabel 29: Gebruikers antidepressiva, % t.o.v. totale bevolking (2021)

	18-25 jaar	26-64 jaar	65+ jaar
Aalst	6,8%	17,6%	24,6%
Denderleeuw	6,4%	15,8%	24%
Erpe-Mere	9,8%	18%	26%
Haaltert	7,6%	17,6%	24,1%
Lede	9,2%	20%	28,6%
Eerstelijnszone Regio Aalst	7,5%	17,7%	25,2%
Gewest Vlaams Gewest	6,7%	15,5%	22,2%

Bron: www.ima-aim.be

Tabel 30: Gebruikers antipsychotica, % t.o.v. totale bevolking (2021)

	% gebruikers antipsychotica
Aalst	3,9%
Denderleeuw	3,4%
Erpe-Mere	3,9%
Haaltert	3,5%
Lede	4,4%
Eerstelijnszone Regio Aalst	3,8%
Gewest Vlaams Gewest	3,5%

< 3,6	
3,6 < 3,8	
3,8 < 4,0	
4,0 < 4,2	
>= 4,2	

Bron: www.ima-aim.be

Tabel 31: Gebruikers stimulantia, % t.o.v. totale bevolking (2021)

	% gebruikers stimulantia
Aalst	2,3%
Denderleeuw	1,7%
Erpe-Mere	3%
Haaltert	2,2%
Lede	3,9%
Eerstelijnszone Regio Aalst	2,5%
Gewest Vlaams Gewest	2,9%

< 2,0	
2,0 < 2,4	
2,4 < 2,8	
2,8 < 3,2	
>= 3,2	

Bron: www.ima-aim.be

Antidementia

Tabel 32: Gebruikers antidementia, % t.o.v. totale bevolking (2021)

	% gebruikers antidementia
Aalst	1,2%
Erpe-Mere	1,8%
Denderleeuw	1%
Lede	1%
Haaltert	1,8%
Eerstelijnszone Regio Aalst	1,3%
Gewest Vlaams Gewest	1,4%

< 1,15	
1,15 < 1,35	
1,35 < 1,55	
1,55 < 1,75	
>= 1,75	

Bron: www.ima-aim.be

Inkomen en socio-economische positie

Fiscaal inkomen

Fiscale gegevens bieden een indicatie van het inkomen dat personen ter beschikking hebben en maken een inschatting mogelijk van wie er potentieel met armoede wordt geconfronteerd. Deze statistiek vertrekt van het netto belastbaar inkomen op basis van de personenbelastingen. Inkomsten die niet worden belast, worden met andere woorden niet meegenomen in deze indicator. De meest recente gegevens dateren van 2020. Dit komt omdat de data gebaseerd zijn op het inkomstenjaar (het jaar waarop de inkomsten werden verworven), dat voorafgaat aan het aanslagjaar (het jaar waarop de belasting verschuldigd is). Dit maakt dat er enige vertraging zit op deze data.

Tabel 33 geeft het gemiddeld netto belastbaar inkomen per inwoner en per gewijzigde verbruikseenheid weer. Deze tweede indicator heeft als voordeel dat ze corrigeert voor gezinssamenstelling: voor deze indicator wordt per gezin aan één volwassene een gewicht van 1 toegekend, aan de andere gezinsleden ouder dan 14 jaar een gewicht van 0.5 en aan de kinderen van 13 jaar of jonger een gewicht van 0.3. Op die manier wordt voorkomen dat de aanwezigheid van meer kinderen in het gezin, die zelf nog geen inkomen binnenbrengen, het gemiddeld inkomen disproportioneel naar omlaag trekt. Mediaan en welvaartsindex worden in deze tabel niet getoond, omdat meer dan 2 gebieden werden geselecteerd. In dat geval worden totalen van de indicatoren getoond, en mediaan of welvaartsindex kunnen niet worden samengenomen. **Het gemiddeld netto belastbaar inkomen per inwoner bedraagt 21.247 euro.** Het gemiddeld netto belastbaar inkomen per gewijzigde verbruikseenheid bedraagt 31.503 euro.

Tabel 33: Fiscaal inkomen, per € (2020)

	inwoner	gewijzigde verbruikseenheid
Aalst	20703	30521
Denderleeuw	20313	30790
Erpe-Mere	22700	33680
Haaltert	22422	33389
Lede	22073	32647
Oost-Vlaanderen	21339	31664
Vlaams Gewest	21035	31248
Denderregio	20982	31096

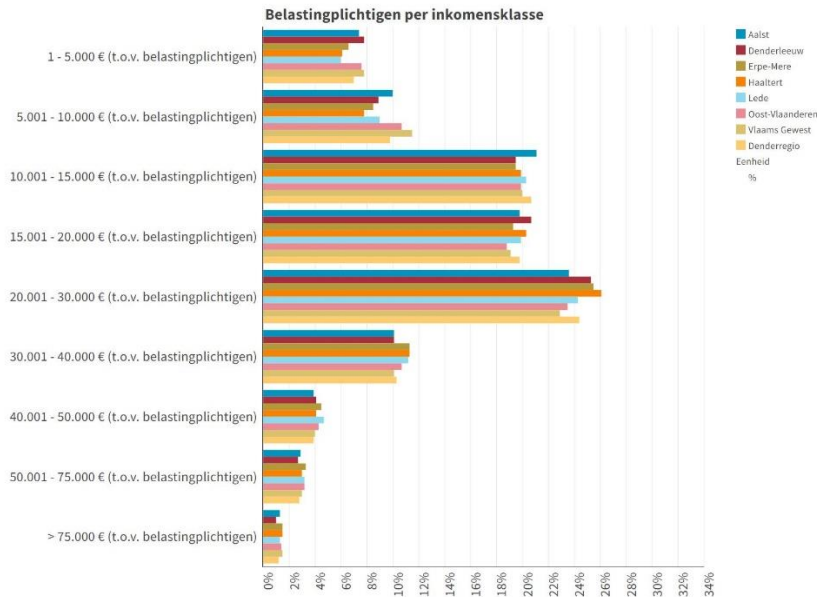
< 20.000	
20.000 < 22.500	
22.500 < 25.000	
25.000 < 27.500	
>= 27.500	

Bron: Statbel - fiscale inkomens | provincies.incijfers.be

Tot slot tonen we het aandeel belastingplichtigen per inkomensklasse. De 0-inkomens worden hier niet bij getoond, omdat deze niet enkel lage inkomens omvatten. Zo zijn werknemers en gepensioneerden van sommige internationale organisaties (bv. ambtenaren van de EU of de NAVO) vrijgesteld van het betalen van belastingen, en moeten ook job- of doctoraatsstudenten een aangifte invullen ook al worden zij niet belast. De 0-inkomens zijn in dit geval dus geen goede indicator. Grafiek 21 biedt een overzicht voor de gekozen gebieden samen.

Grafiek 21: Belastingplichtigen per inkomensklasse (t.o.v. belastingplichtigen) (2020)

Bron: Statbel - fiscale inkomens | provincies.incijfers.be

Financiële tegemoetkomingen

Betaalbaarheid van de zorg blijft een belangrijk aandachtspunt.

Van de 65-plussers in ELZ Regio Aalst heeft 26,6 % recht op verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering (2021). In Oost-Vlaanderen is dit 26,1 % en in het Vlaams Gewest bedraagt dit 25,7 %. Omwille van de inkomensgrens die gehanteerd wordt, geeft dit cijfer een beeld van het aantal ouderen dat over een relatief laag inkomen beschikt.

3,2 % van de 65-plussers in ELZ Regio Aalst ontvangt een inkomensgarantie voor ouderen (IGO) of een gewaarborgd inkomen voor bejaarden (GIB). Dit is een uitkering die toegekend wordt aan ouderen die niet over voldoende financiële middelen beschikken (2022). In Oost-Vlaanderen is dit 3,6 %, in het Vlaams Gewest 3,6 %.

Ouderen kunnen recht hebben op een zorgbudget voor ouderen met een zorgnood als zij moeilijkheden ondervinden bij het uitvoeren van dagelijkse activiteiten en een beperkt inkomen hebben. Voordien was dit de tegemoetkoming hulp aan bejaarden (THAB). Van de 65-plussers in deze ELZ maakt 8,7 % hiervan gebruik (2022), in Oost-Vlaanderen is dat 6,6 %, en in het Vlaams Gewest 6,4 %.

Bron: provincies.incijfers.be

Verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering

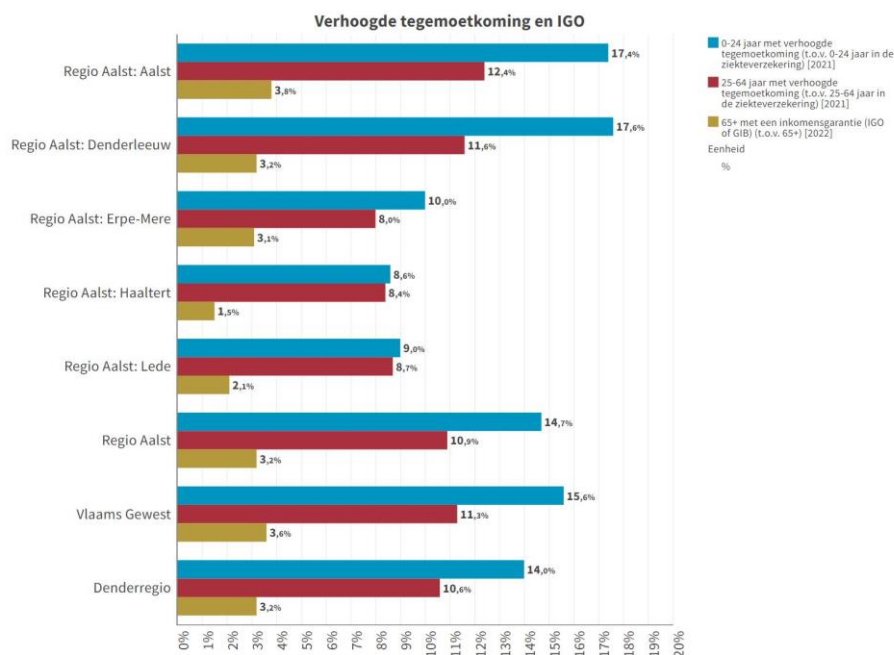
De verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering maakt de gezondheidszorg goedkoper voor personen met een laag inkomen. Omdat de tegemoetkoming voor verschillende groepen automatisch verkregen wordt, is het aantal rechthebbenden op deze tegemoetkoming, en de personen die daarvan ten laste vallen, dus een goede indicator om een inschatting te maken van de groep met een laag inkomen. Bij de oudere bevolking is dit minder het geval omdat het netto belastbaar inkomen bij 65-plussers niet altijd goed overeenkomt met het reëel beschikbaar inkomen (er wordt geen rekening gehouden met aanvullende pensioenen, roerende inkomsten en het kadastraal inkomen). Voor de oudere leeftijdsgroep tonen we hier de inkomensgarantie voor ouderen (IGO), een uitkering die toegekend wordt aan 65-plussers die niet over voldoende financiële middelen beschikken.

14,7% van de kinderen en jongeren (0-24 jaar) in de ELZ Regio Aalst heeft een verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering. Dit betekent dat dit kinderen en jongeren zijn die opgroeien in een gezin met een laag inkomen. Het aandeel in ELZ Regio Aalst is lager dan gemiddeld genomen in het Vlaams Gewest.

10,9% van de bevolking van 25-64 jaar in ELZ Regio Aalst heeft een verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering. Dit aandeel is ongeveer even hoog als gemiddeld genomen in het Vlaams Gewest.

Tot slot ontvangt 3,2% van de ouderen (65+) een inkomensgarantie voor ouderen. Dit aandeel is ongeveer even hoog als gemiddeld genomen in het Vlaams Gewest. Zie grafiek 22.

Grafiek 22: Verhoogde tegemoetkoming bij 0-64-jarigen en IGO bij 65-plussers, % t.o.v. leeftijdsgroep

Bron: InterMutualistisch Agentschap - Verhoogde tegemoetkoming | provincies.incijfers.be, Federale Pensioendienst | provincies.incijfers.be

Inkomensgarantie voor ouderen (IGO) en gewaarborgd inkomen voor bejaarden (GIB)

Zowel het gewaarborgd inkomen voor bejaarden (GIB) als de inkomensgarantie voor ouderen (IGO) zijn bijstandsregelingen die verstrekt worden aan ouderen die de pensioengerechtigde leeftijd van 65 jaar bereikt hebben en die door omstandigheden geen (voldoende) loopbaan gekend hebben, of die tijdens hun loopbaan geen (voldoende) pensioen konden opbouwen. Het is een soort leefloon dat wordt toegekend aan ouderen die over onvoldoende bestaansmiddelen beschikken. Op 1 juni 2001 werd het GIB vervangen door de IGO. De twee regelingen blijven naast elkaar bestaan, in die zin dat wie al een GIB had met daarin meer voordelige rechten dan bij de IGO, zijn oude GIB kan behouden. Om armoede onder 65-plussers in kaart te brengen, is deze indicator beter geschikt dan de verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering

Tabel 34 geeft het aantal en aandeel rechthebbenden op een IGO/GIB weer in 2022. De cijfers worden voor alle gekozen gebieden *samengenomen*. Indien u toch cijfers van afzonderlijke gemeenten wenst te bekijken, selecteer dan maximaal twee gebieden via de 'wijzig' knop linksboven.

In de gekozen gebieden ontvangt **3,2 %** van 65-plussers een IGO of GIB.

Tabel 34: Rechthebbenden op een IGO/GIB (aantal en aandeel t.o.v. inwoners van 65 jaar en ouder) (2022)

	ouderen met een inkomensgarantie (IGO of GIB) [aantal]	65+ met een inkomensgarantie (IGO of GIB) (t.o.v. 65+) [%]
Aalst	688	3,8%
Denderleeuw	120	3,2%
Erpe-Mere	137	3,1%
Haaltert	61	1,5%
Lede	86	2,1%
Oost-Vlaanderen	11341	3,6%
Vlaams Gewest	50842	3,6%
Denderregio	2605	3,2%

Bron: Federale Pensioendienst | provincies.incijfers.be

Schooltoeslag

Voor sommige gezinnen nemen schoolkosten een significante hap uit het gezinsbudget. Om hieraan tegemoet te komen, ontvangen gezinnen met schoolgaande kinderen en een laag inkomen een schooltoeslag. Tot schooljaar 2018-2019 heette de schooltoeslag nog 'schooltoelage' en moest ze vaak door de gezinnen zelf worden aangevraagd. In 2019-2020 werd deze tegemoetkoming omgevormd naar een 'schooltoeslag'. Vanaf dan worden er andere berekeningsmethodes toegepast en wordt deze tegemoetkoming automatisch toegekend aan gezinnen die ervoor in aanmerking komen. Omdat het ontvangen van een schooltoeslag afhankelijk is van het gezinsinkomen, gebruiken we ook deze indicator om armoede in kaart te brengen. Tabel 35 en grafiek 23 geven een overzicht van de meest recent beschikbare cijfers voor de leerlingen die in de ELZ wonen in 2022.

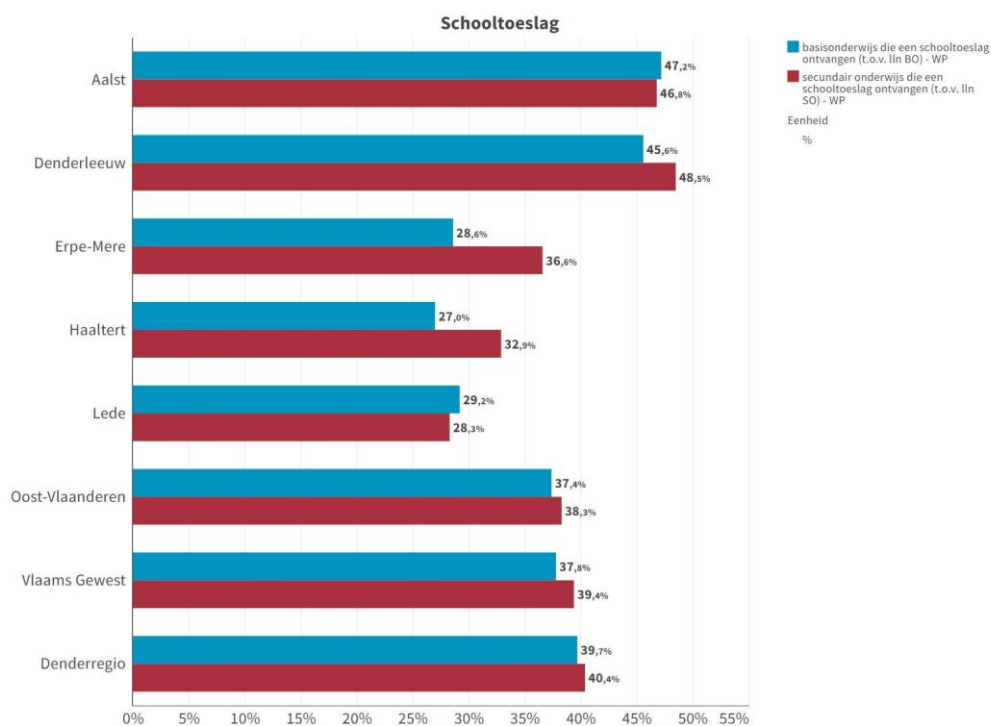

Tabel 35: Leerlingen uit het basis- en secundair onderwijs met een schooltoeslag, aantal (2022)

	basisonderwijs die een schooltoeslag	secundair onderwijs die een schooltoeslag
Aalst	4420	2804
Denderleeuw	1119	765
Erpe-Mere	577	473
Haaltert	508	413
Lede	524	377
Oost-Vlaanderen	57622	40484
Vlaams Gewest	245976	172479
Denderregio	15804	11106

Bron: Onderwijs Vlaanderen - Leerplichtonderwijs | provincies.incijfers.be

In de geselecteerde gemeenten zijn er 7.148 leerlingen basisonderwijs die een schooltoeslag ontvangen, dit is 40,8 % van alle leerlingen in het basisonderwijs in deze gemeenten. Er zijn 4.832 leerlingen secundair onderwijs die een schooltoeslag ontvangen, dit is 42,2 % van alle leerlingen in het secundair onderwijs in de geselecteerde gemeenten.

Grafiek 23: Leerlingen basisonderwijs en secundair onderwijs met een schooltoeslag (t.o.v. respectievelijk leerlingen basisonderwijs en leerlingen secundair onderwijs), naar woonplaats (2022)

Bron: Onderwijs Vlaanderen - Leerplichtonderwijs | provincies.incijfers.be

Eerstelijnszone Regio Aalst | Burchtstraat 10 bus 11 | 9300 Aalst

info@elzregioaalst.be

<https://www.eerstelijnszone.be/eerstelijnszone-regio-aalst>

Leefloon en equivalent leefloon

Het leefloon is een minimuminkomen voor wie niet over toereikende bestaansmiddelen beschikt. Het equivalent leefloon geeft financiële steun aan personen die geen recht hebben op een leefloon, maar die in België verblijven en zich in een vergelijkbare (nood)situatie bevinden. Het equivalent leefloon wordt voornamelijk toegekend aan niet-Belgen in het vreemdelingenregister. Zowel het leefloon als het equivalent leefloon worden uitbetaald door het OCMW. Omdat deze tegemoetkomingen enkel worden toegekend aan personen die niet over andere bestaansmiddelen beschikken, en de bedragen een minimum bieden dat nodig is om te overleven, bespreken we het (equivalent) leefloon als een indicatie voor armoede.

Tabel 36 toont in de bovenste drie rijen het aantal rechthebbenden op een leefloon of een equivalent leefloon naar *gezinsvorm*. Deze drie categorieën zijn mutueel exclusief. De onderste rij van de tabel geeft het *totaal* aantal rechthebbenden op een leefloon en equivalent leefloon weer, over de verschillende gezinsvormen heen. Let erop dat gemeentelijke verschillen in deze cijfers deels te wijten kunnen zijn aan verschillen in het gemeentelijk beleid en/of het beleid van de OCMW's. De federale wetgeving rond het leefloon ligt vast, maar hierbinnen hebben OCMW's nog een aanzienlijke autonomie en discretionaire bevoegdheid. Op basis daarvan maken ze eigen beleidskeuzes waardoor de implementatie van de regelgeving in de praktijk varieert. Ze kunnen bijvoorbeeld een eigen invulling geven aan de toekenningsvoorwaarden van het leefloon, kiezen voor een 'actief' dan wel minder 'actief' beleid, keuzes maken in het door hen beheerde budget... Deze keuzes staan los van het eigenlijke fenomeen 'armoede' maar beïnvloeden wel het aantal leefloongerechtigden per gemeente.

Tabel 36: Rechthebbenden op een (equivalent) leefloon naar gezinsvorm in de gekozen gebieden (2022)

	leefloners alleenstaand	leefloners samenwonend	leefloners met gezin ten laste	leefloners
Aalst	292	306	253	852
Denderleeuw	36	32	67	135
Erpe-Mere	7	35	25	67
Haaltert	25	30	25	79
Lede	26	28	26	80
Oost-Vlaanderen	4465	4500	4364	13331
Vlaams Gewest	17848	15344	16219	49421
Denderregio	809	934	938	2682

Bron: POD Maatschappelijke integratie | provincies.incijfers.be

Socio-economische positie

Bij de socio-economische positie wordt een onderscheid gemaakt tussen de werkende bevolking, de werkzoekende bevolking, en de niet-beroepsactieve bevolking.

Werkenden

De eerste groep betreft de werkende bevolking. Onder deze noemer vallen alle loontrekkenden en zelfstandigen en helpers. Tabel 37 geeft het aandeel inwoners weer dat in de kruispuntbank geregistreerd staat als werkende persoon.

Tabel 37: Werkenden, % t.o.v. alle inwoners (2021)

	Werkenden t.o.v. inwoners
Aalst	44%
Denderleeuw	44,4%
Erpe-Mere	46,6%
Haaltert	47,3%
Lede	46,2%
Regio Aalst	45%
Oost-Vlaanderen	45,8%
Vlaams Gewest	44,2%
Denderregio	45,3%

< 44,35	
44,35 < 44,95	
44,95 < 45,55	
45,55 < 46,15	
>= 46,15	

Bron: DWH AM&SB, KSZ | provincies.incijfers.be

In ELZ Regio Aalst bedraagt het aandeel werkenden in 2021 45,0%.

Werkzoekenden

De tweede groep betreft de werkzoekende bevolking. Het gaat om de volgende groepen: werkzoekenden na voltijdse tewerkstelling met werkloosheidsuitkering, werkzoekenden na een vrijwillig deeltijdse job met werkloosheidsuitkering, en werkzoekenden na studies met overbruggingsuitkering of wachuitkering (tot 2011) / inschakelingsuitkering (vanaf 2012).

Tabel 38 geeft het aandeel inwoners weer dat in de kruispuntbank geregistreerd staat als werkzoekende persoon. Om zicht te krijgen op de omvang van de werkzoekenden binnen elke populatie, wordt het aantal werkzoekenden afgezet tegenover de doelpopulatie.

Tabel 38: Werkzoekenden naar herkomst, % t.o.v. alle inwoners of herkomstgroep (2021)

	Werkzoekenden t.o.v. inwoners
Aalst	1,7%
Denderleeuw	1,6%
Erpe-Mere	1,1%
Haaltert	1%
Lede	1,1%
Vlaams Gewest	1,6%
Regio Aalst	1,5%
Denderregio	1,4%

< 1,15	
1,15 < 1,35	
1,35 < 1,55	
1,55 < 1,75	
>= 1,75	

Bron: Datawarehouse arbeidsmarkt en sociale bescherming, KSZ | provincies.incijfers.be

In de gekozen gebieden bedraagt het aandeel werkzoekenden in het meest recente jaar 1,5%.

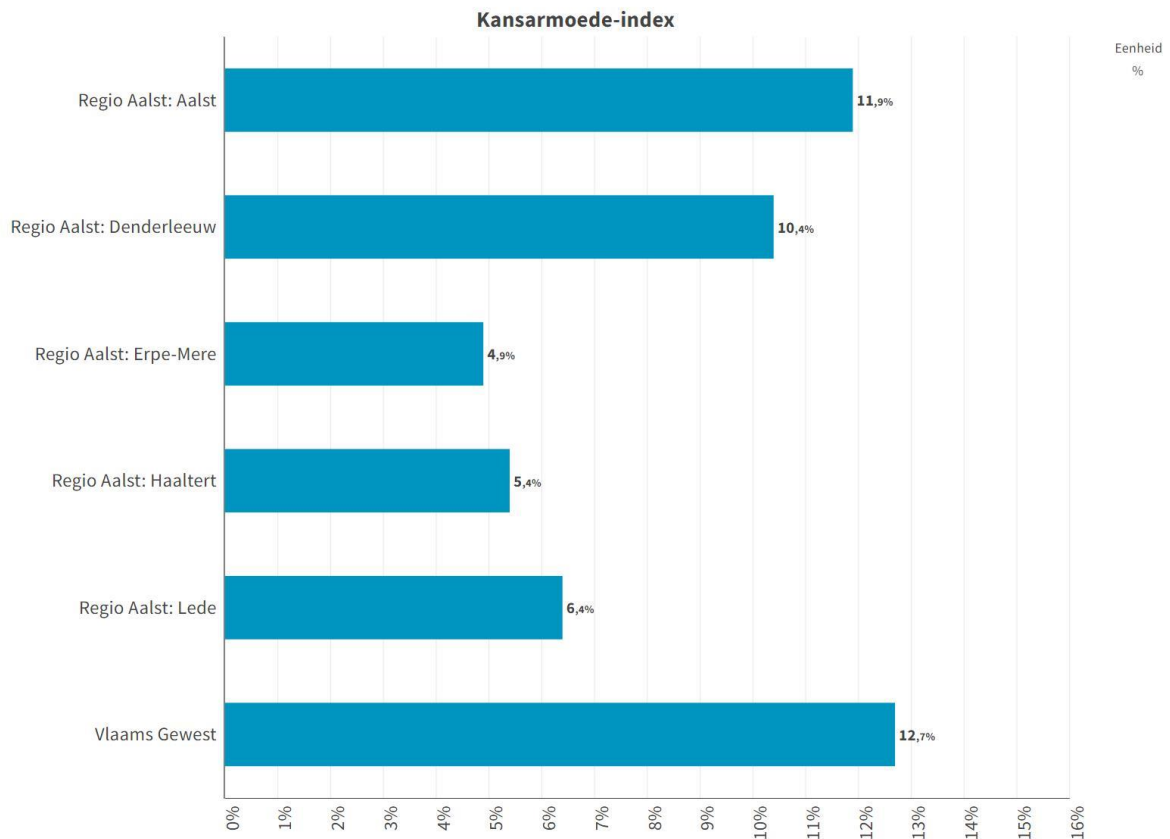
Kansarmoede-index Kind en Gezin

De kansarmoede-index van Kind en Gezin is een inschatting van het aandeel kinderen van 0 tot 3 jaar dat opgroeit in een kansarm gezin. Omdat het om kleine aantallen gaat, neemt Kind en Gezin hiervoor een gemiddelde over drie jaar. De kansarmoede wordt ingeschat door de regioverpleegkundigen tijdens de contacten bij gezinnen aan huis. Een gezin dat op minstens drie van de onderstaande criteria scoort, wordt daarbij beschouwd als kansarm:

- het maandinkomen van een gezin
- de arbeidssituatie van de ouders
- de opleiding van de ouders
- de huisvesting
- de ontwikkeling van de kinderen
- de gezondheid

De kansarmoede-index van Kind en Gezin bedraagt 12,7% voor het Vlaams Gewest. De waarden voor de gemeenten in grafiek 24 variëren van 4,9% in Erpe-Mere tot 11,9% Aalst.

Grafiek 24: Kansarmoede-index Kind en Gezin (2021)

Bron: Opgroeien - Kansarmoede-index | provincies.incijfers.be

Betalingsmoeilijkheden

3 soorten betalingsproblemen

Mensen met beperkte financiële middelen hebben vaak te kampen met betalingsproblemen. Drie soorten betalingsproblemen worden van naderbij bekeken:

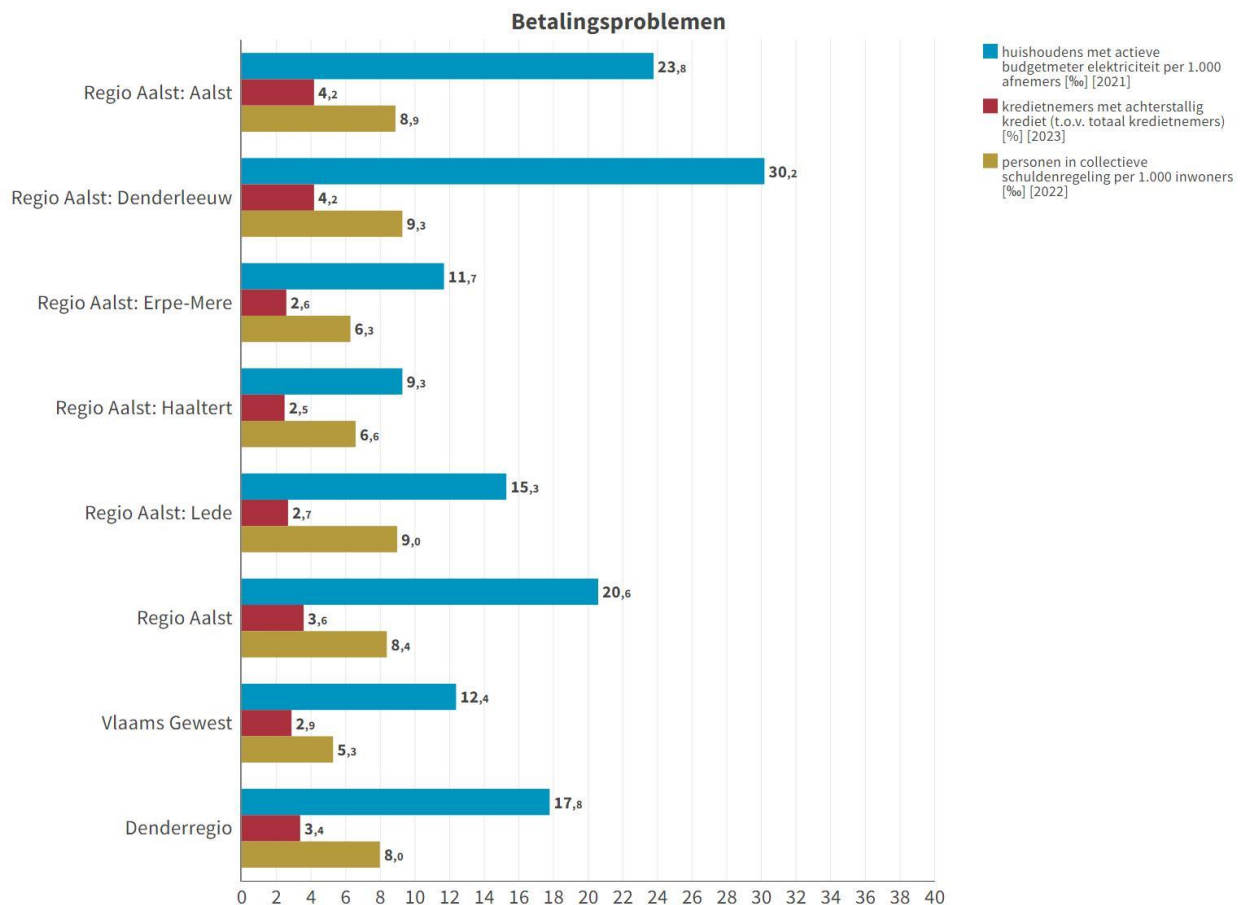
- het aandeel huishoudens met een actieve budgetmeter voor elektriciteit
- het aandeel kredietnemers met minstens één achterstallig krediet
- het aandeel personen dat zich in een collectieve schuldenregeling bevindt

In het werkingsgebied van ELZ Regio Aalst hebben 20,6 per 1.000 huishoudens een actieve budgetmeter voor elektriciteit. Dit aandeel is hoger dan gemiddeld genomen in het Vlaams Gewest.

3,6% van de kredietnemers heeft minstens 1 achterstallig krediet. Dit aandeel is hoger dan het gemiddelde in het Vlaams Gewest.

Per 1.000 inwoners hebben 8,4 personen een collectieve schuldenregeling. Dit is hoger dan gemiddeld in het Vlaams Gewest. Zie grafiek 19.

Grafiek 25: Betalingsproblemen, per 1000 inwoners

Bron: Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt | provincies.incijfers.be, Nationale Bank van België - Centrale voor kredieten aan particulieren | provincies.incijfers.be

Betalingsachterstand bij lopende kredieten

De Nationale Bank registreert de openstaande betalingsachterstanden bij lopende kredietovereenkomsten. We beginnen met een algemeen overzicht van de achterstallige kredieten, in tabel 39. De tabel geeft deze data samen weer voor de gekozen gebieden in 2023. Indien u waarden van afzonderlijke gemeenten wenst, selecteer dan via de zwarte 'wijzig' knop linksboven maximaal twee gebieden. In de gekozen gemeenten zijn er 3.357 kredietnemers met achterstallige kredieten, dit is 3,6% van alle kredietnemers in de gekozen gemeenten.

Tabel 39: Kredietnemers met achterstallige kredieten (aantal en aandeel t.o.v. aantal kredietnemers) (2022)

	minstens één achterstallig krediet [aantal]	achterstallig krediet (t.o.v. totaal kredietnemers) [%]
Aalst	2022	4,2%
Denderleeuw	473	4,2%
Erpe-Mere	299	2,6%
Haaltert	273	2,5%
Lede	290	2,7%
Oost-Vlaanderen	26102	3,2%
Vlaams Gewest	104283	2,9%
Denderregio	7473	3,4%

Bron: Nationale Bank van België - Centrale voor kredieten aan particulieren | provincies.incijfers.be

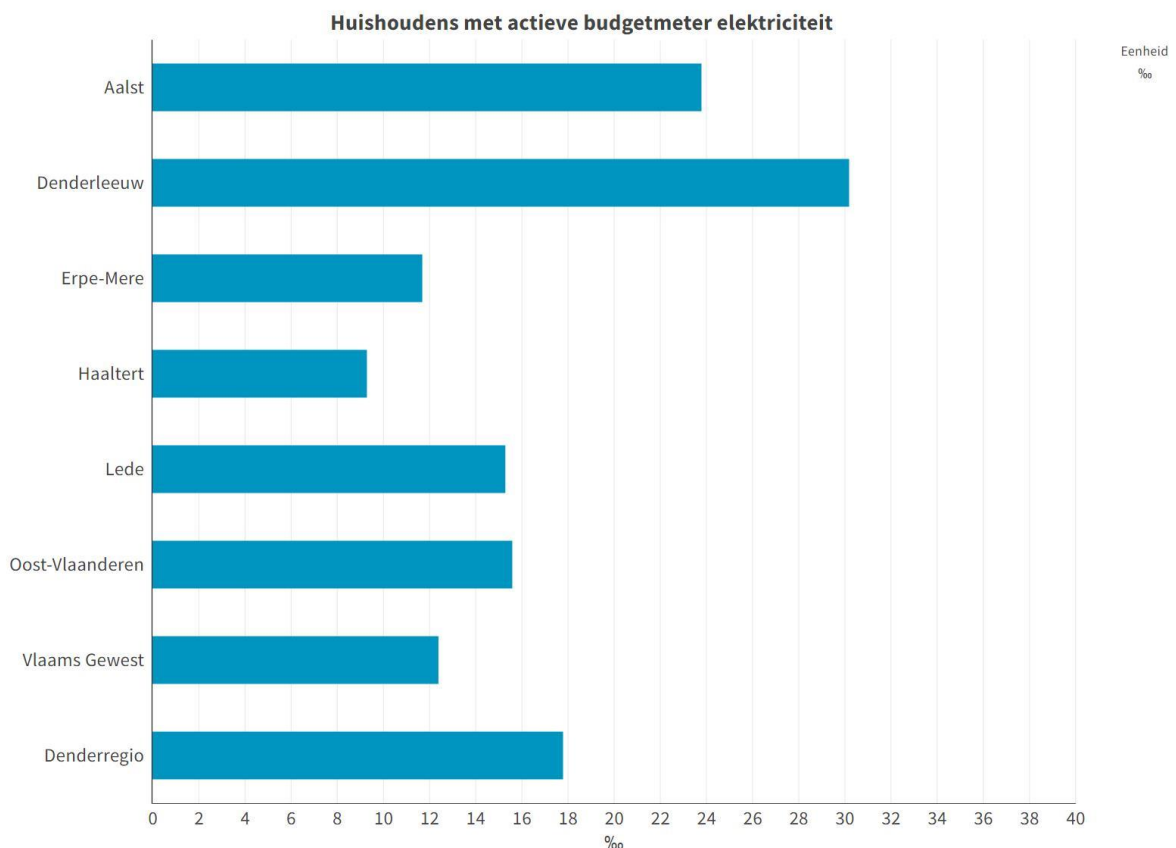
Energie-armoede

De term energie-armoede wordt gebruikt wanneer de kosten die een persoon of gezin besteedt aan energie (elektriciteit en verwarming) niet in verhouding zijn met het globale inkomen waarover de persoon of dat gezin beschikt. Het komt erop neer dat men moeilijkheden ervaart om zich te voorzien van de energie die nodig is, en/of dat men de energiefactuur niet (meer) kan betalen. Wanneer men de energiefacturen niet betaalt, kan de netbeheerder overgaan tot het plaatsen van een budgetmeter. Met een dergelijke meter kan enkel de energie worden gebruikt waar men op voorhand voor betaalde. Er bestaan budgetmeters voor elektriciteit en voor gas. Omdat iedereen elektriciteit afneemt, en niet iedereen gas, opteren we ervoor om enkel de cijfers van de budgetmeters elektriciteit te bekijken. De budgetmeters elektriciteit worden dus beschouwd als een indicator voor wie energieproblemen ervaart omwille van financiële beperkingen.

In 2021 hebben in totaal 1.481 gezinnen in de geselecteerde gebieden een budgetmeter elektriciteit, dit is 20,6 per 1.000 afnemers, zo toont grafiek 26. In Oost-Vlaanderen gaat het om een totaal van 10.111 gezinnen met een budgetmeter, dit is 15,6 per 1.000 afnemers.

Grafiek 26: Huishoudens met een budgetmeter elektriciteit (per 1.000 huishoudens) (2021)

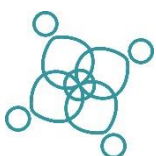
Bron: Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt | provincies.incijfers.be

Risicokenmerken van leerlingen

Risicokenmerken voor kansarmoede

In het kader van het Gelijke Onderwijskansenbeleid worden gegevens over de thuissituatie van kinderen en jongeren verzameld. Om kinderen zoveel mogelijk gelijke kansen te geven, krijgen de scholen een extra pakket lestijden/lesuren en extra werkingsmiddelen voor kinderen die aan bepaalde gelijke kansenindicatoren voldoen. Voor het toekennen van extra werkingsmiddelen in het gewoon onderwijs houdt men rekening met opleidingsniveau moeder, schooltoelage, thuistaal en een buurtindicator. Deze buurtindicator wordt niet gebruikt voor de toekenning van de extra lestijden.

- Laagopgeleide moeder. Dit is het geval wanneer de moeder niet in het bezit is van een diploma of getuigschrift van het hoger secundair onderwijs.
- Schooltoelage / schooltoeslag. Tot het schooljaar 2018-2019 scoort de leerling op deze indicator als hij in aanmerking komt voor een schooltoelage én deze aangevraagd heeft. Een leerling blijft scoren op deze indicator als hij het recht op schooltoelage verliest (bijvoorbeeld door veelvuldig spijbelen). Vanaf schooljaar 2019-2020 wordt de schooltoeslag uitbetaald als deel van het groeipakket. De toeslag moet niet langer aangevraagd worden, maar de toekenning gebeurt voortaan automatisch. De inkomensgrenzen worden daarenboven ook

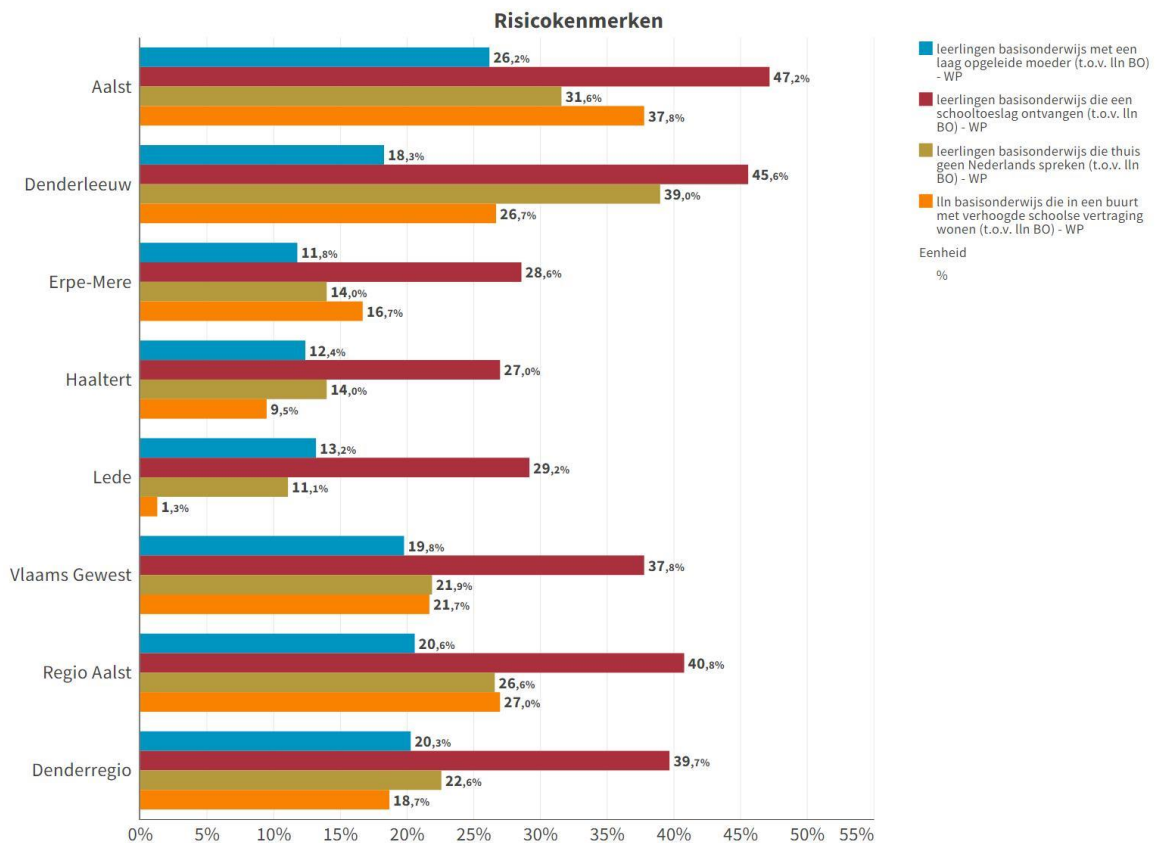

verruimd. Dit maakt dat het aantal leerlingen met een schooltoeslag sterk stijgt tussen 2018-2019 en 2019-2020.

- Andere thuistaal. De taal die de leerling in het gezin spreekt is niet de onderwijstaal. De taal die de leerling in het gezin spreekt is niet de onderwijstaal indien de leerling in het gezin met niemand of in een gezin met drie gezinsleden met maximum één gezinslid de onderwijstaal spreekt. Broers en zussen worden steeds als één gezinslid beschouwd.
- Wonend in een buurt met veel schoolse vertraging. De leerlingen worden onderverdeeld volgens de buurt waarin ze wonen. Op basis van deze indicator wil men een kwart van de leerlingen extra financiering toekennen. Het gaat hierbij om de 25% leerlingen die in buurten met het hoogste percentage schoolse vertraging wonen. Bij de berekening van dit percentage gaat men uit van het aantal 15-jarigen van de zes afgelopen jaren, die minstens twee jaar schoolse vertraging hadden. Leerlingen die behoren tot de trekkende bevolking en thuislozen scoren steeds op deze indicator.

Grafieken 27 en 28 tonen het aandeel leerlingen dat aantikt op deze risicokenmerken voor kansarmoede voor de leerlingen gewoon basisonderwijs, respectievelijk voor de leerlingen gewoon voltijds secundair onderwijs.

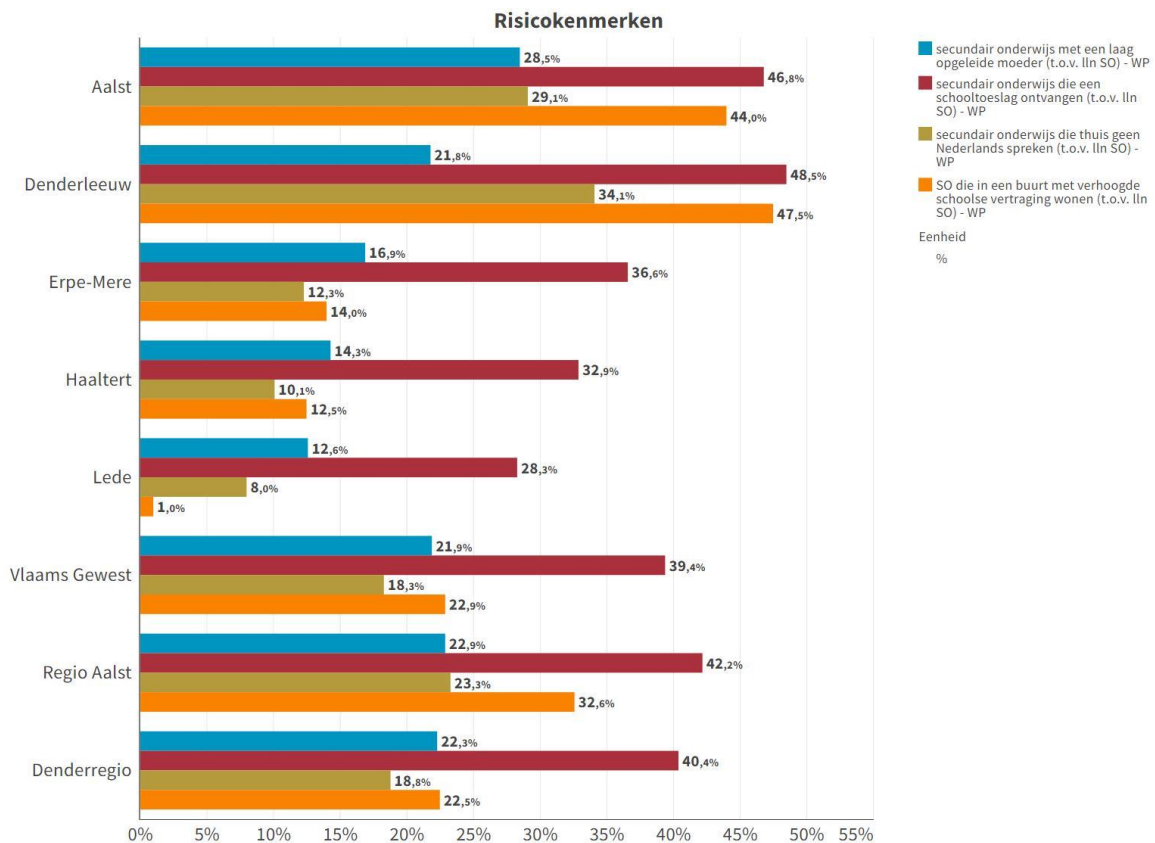
Grafiek 27: Risicokenmerken leerlingen gewoon basisonderwijs volgens woonplaats, % t.o.v. alle leerlingen GBO (2021-2022)

Bron: Onderwijs Vlaanderen - Leerplichtonderwijs | provincies.incijfers.be

Grafiek 28: Risicoenmerken leerlingen gewoon voltijds secundair onderwijs volgens woonplaats, % t.o.v. alle leerlingen GVSO (2021-2022)

Bron: Onderwijs Vlaanderen - Leerplichtonderwijs | provincies.incijfers.be

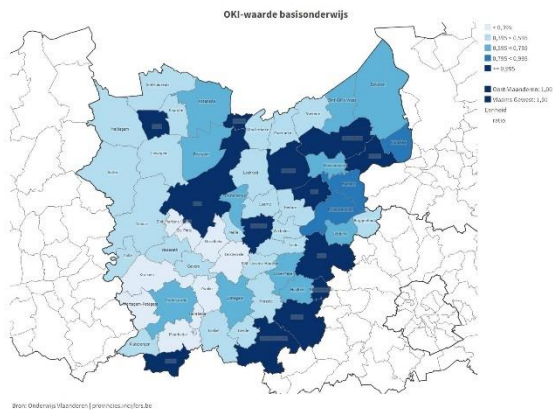
Als samenvattende indicator wordt vaak de onderwijs kansarmoede-indicator (OKI) berekend. Deze maakt een optelsom van de vier hoger beschreven risicoenmerken gedeeld door het aantal leerlingen en ligt bijgevolg tussen 0 en 4. Hoe hoger de OKI-waarde, hoe groter de kans op kansarmoede. De OKI wordt vaak gebruikt om een vergelijking te maken doorheen de tijd, tussen verschillende gebieden of onderwijsvormen. Door de veranderde definitie van de schooltoeslag zien we ook bij de gemiddelde OKI een significante stijging tussen 2018-2019 en 2019-2020.

De OKI van de inwoners van de ELZ die gewoon basisonderwijs volgen is 1,15.

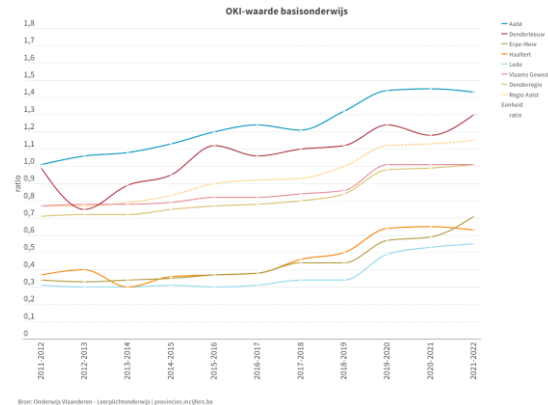
Kaart 4 geeft een overzicht van de OKI binnen Oost-Vlaanderen. Een evolutie van de OKI van de leerlingen gewoon basisonderwijs wordt getoond in grafiek 29.

Kaart 4: Gemiddelde OKI gewoon basisonderwijs volgens woonplaats (2021-2022)

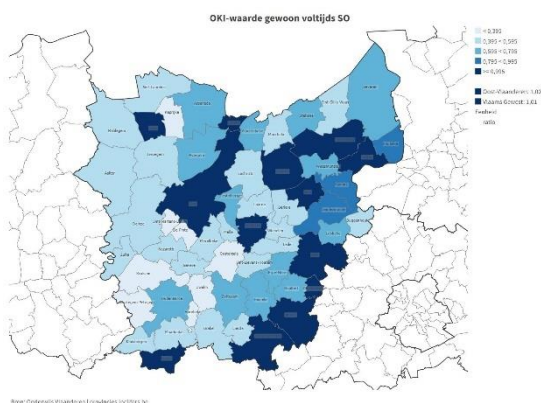
Grafiek 29: Gemiddelde OKI gewoon basisonderwijs volgens woonplaats (2021-2022)

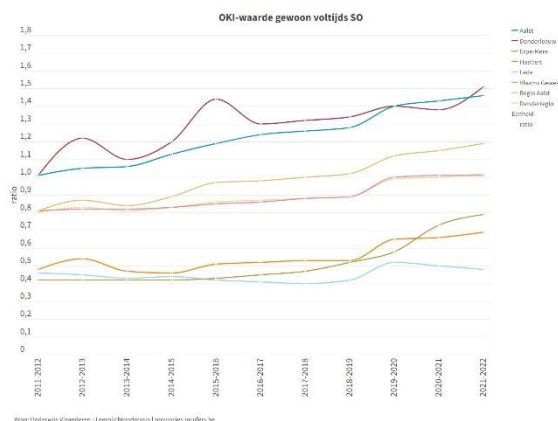
De OKI van de inwoners van de gekozen gebieden die gewoon voltijds secundair onderwijs volgen is 1,19.

Kaart 5 geeft een overzicht van de OKI binnen Oost-Vlaanderen. Een evolutie van de OKI van de leerlingen gewoon voltijds secundair onderwijs wordt getoond in grafiek 30.

Kaart 5: Gemiddelde OKI gewoon voltijds secundair onderwijs volgens woonplaats (2021-2022)

Grafiek 30: Gemiddelde OKI gewoon voltijds secundair onderwijs volgens woonplaats (2021-2022)

De OKI varieert doorgaans sterk tussen de verschillende onderwijsvormen. In de B-stroom en het BSO is er vaak een hogere gemiddelde kansarmoede.

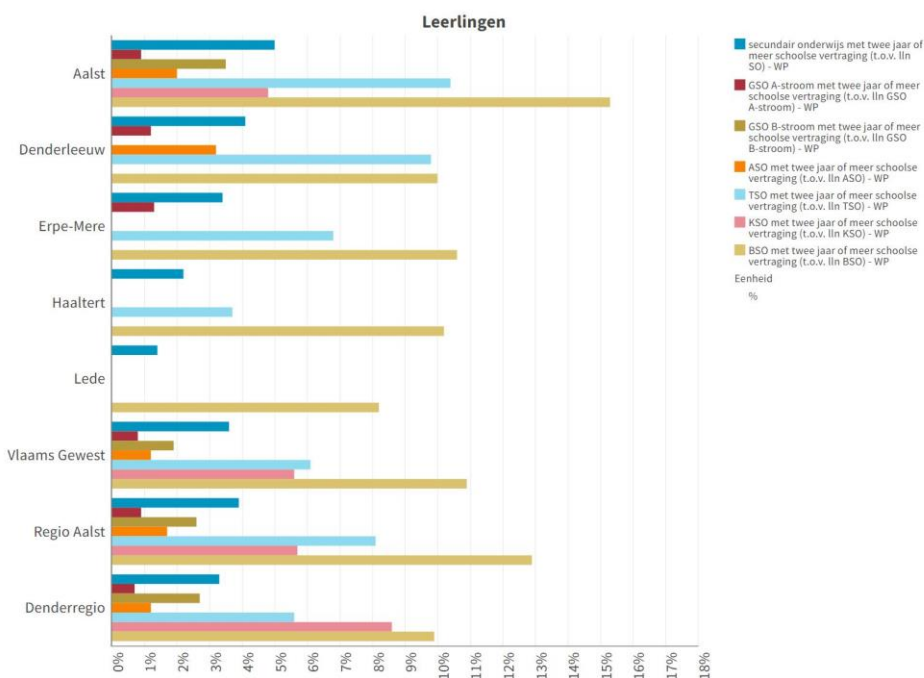

Schoolse vertraging en zittenblijven

De schoolse vordering wordt berekend als het verschil tussen het leerjaar waarin de leerling zich effectief bevindt, ten opzichte van het leerjaar waarin de leerling zich normaalgezien zou bevinden op basis van zijn geboortjaar. Een leerling kan zo schoolse vertraging of voorsprong oplopen, dan wel normaal gevorderd zijn. We bekijken hier enkel de leerlingen die schoolse vertraging hebben. Vaak gaat het hier om een achterstand opgelopen door zittenblijven, maar ook andere zaken kunnen hier spelen. Zo kunnen leerlingen ook later ingestapt zijn in het secundair onderwijs of een atypische schoolloopbaan hebben (bijvoorbeeld 1ste jaar B-stroom -> 1ste jaar A-stroom -> 2de jaar ...).

In de gekozen gebieden hebben 420 leerlingen van het gewoon voltijds secundair onderwijs een vertraging van twee of meer jaar. Zoals grafiek 31 aangeeft, blijken er vaak grote verschillen te zijn naargelang de gevolgde onderwijsvorm. Hierbij moet wel in het achterhoofd gehouden worden dat leerlingen ASO, TSO, KSO en BSO in de 2de en 3de graad zitten, ouder zijn en dus meer kans gehad hebben om twee of meer jaar schoolse vertraging op te lopen dan de leerlingen GSO die in de 1ste graad zitten.

Grafiek 31: Leerlingen met twee jaar of meer schoolse vertraging in het gewoon voltijds secundair onderwijs volgens woonplaats, % t.o.v. alle leerlingen GVSO (2021-2022)

Bron: Onderwijs Vlaanderen - Leerplichtonderwijs | provincies.incijfers.be

Hoe meer schoolse achterstand een leerling oploopt, hoe meer kans hij heeft om de school vroegtijdig te verlaten. Het departement Onderwijs geeft aan dat leerlingen die twee of meer jaren gedubbeld hebben, 90% meer kans hebben om zonder diploma het onderwijs te verlaten dan leeftijdsgenoten die normaal doorstroomden.

Vroegtijdige schoolverlaters

Een vroegtijdige schoolverlater is een leerling die niet langer leerplichtig is en die het Vlaams secundair onderwijs verlaat zonder kwalificatie met een beroepsfinaliteit of een finaliteit doorstroom hoger onderwijs. Concreet gaat het dan om:

- een diploma secundair onderwijs;
- een studiegetuigschrift van het tweede leerjaar van de derde graad van het beroepssecundair onderwijs (BSO);
- een eindgetuigschrift behaald in het deeltijds beroepssecundair onderwijs (DBSO);
- een certificaat behaald in de leertijd (Syntra);
- een getuigschrift behaald in de opleidingsvorm 3 (OV3) van het buitengewoon secundair onderwijs (BuSO);
- een certificaat behaald in het modulair stelsel van het BSO, het DBSO en BuSO OV3.

Tabel 40 geeft enerzijds het aantal vroegtijdige schoolverlaters. Anderzijds wordt hun aandeel ook binnen de groep van alle schoolverlaters bekeken. Voor beide indicatoren wordt ook het gemiddelde van de drie meest recente jaren gegeven.

Tabel 40: Vroegtijdige schoolverlaters volgens woonplaats, aantal en % t.o.v. alle schoolverlaters

	2018 - 2019		2019 - 2020		2020 - 2021	
	Vroegtijdige schoolverlaters [aantal]	Vroegtijdige schoolverlaters (t.o.v. schoolverlaters) [%]	Vroegtijdige schoolverlaters [aantal]	Vroegtijdige schoolverlaters (t.o.v. schoolverlaters) [%]	Vroegtijdige schoolverlaters [aantal]	Vroegtijdige schoolverlaters (t.o.v. schoolverlaters) [%]
Aalst	120	14,6%	92	11,4%	133	14,7%
Denderleeuw	18	8,2%	28	14,7%	28	10,8%
Erpe-Mere	14	7,1%	16	8,1%	12	6,3%
Haaltert	8	5,6%	7	4,4%	16	10,3%
Lede	13	7,6%	10	5,5%	10	4,9%
Regio Aalst	173	11,2%	153	10%	199	11,6%
Vlaams Gewest	7524	11,8%	5665	9,1%	7710	11,7%
Denderregio	428	11,2%	333	8,7%	445	10,8%

veel lager	
lager	
gemiddeld	
hoger	
veel hoger	

Bron: Onderwijs Vlaanderen - Vroegtijdige schoolverlaters | provincies.incijfers.be

Socio-culturele ontwikkelingen

Informele zorg

Zorg bestaat uit informele zorg en formele of professionele zorg. De informele zorg wordt verleend door mantelzorgers (kinderen, partners, ouders) en vrijwilligers.

Ouderen willen graag zo lang mogelijk thuis zorg krijgen. Ook de Vlaamse overheid zet sterk in op de vermaatschappelijking van de zorg, en zorg dichtbij het vertrouwde milieu van de zorgbehoevende. Zonder informele zorg is dit voor zwaar zorgbehoevenden echter moeilijk tot onmogelijk.

Het groeiende belang van mantelzorg en de afname van het potentieel aan mantelzorgers vragen dan ook aandacht.

Mantelzorg

De mantelzorgratio in tabel 41 geeft het aantal potentiële mantelzorgers op basis van leeftijd (40-79-jarigen) per 80-plusser weer in ELZ Regio Aalst. Dit is een puur demografisch cijfer, en wil niet zeggen dat effectief zoveel mensen mantelzorger zijn.

Tabel 41: Mantelzorgratio (2010, 2015, 2017, 2020, 2025, 2030)

	2010	2015	2017	2020	2025	2030
Aalst	9,4	7,9	7,6	7,4	7,7	7
Denderleeuw	10,5	9,2	8,9	8,9	9,4	8,7
Erpe-Mere	8,9	7,4	7,2	6,9	7,5	6,5
Haaltert	10	8	7,5	7,4	7,9	7,2
Lede	10,9	8,9	8,9	8,4	8,4	7
Regio Aalst	9,7	8,1	7,8	7,6	7,9	7,1
Oost-Vlaanderen	9,5	8,2	8	7,7	7,7	6,8
Vlaams Gewest	9,7	8,3	8	7,7	7,6	6,7

Speciale waarden	Prognose
Eenheid	ratio

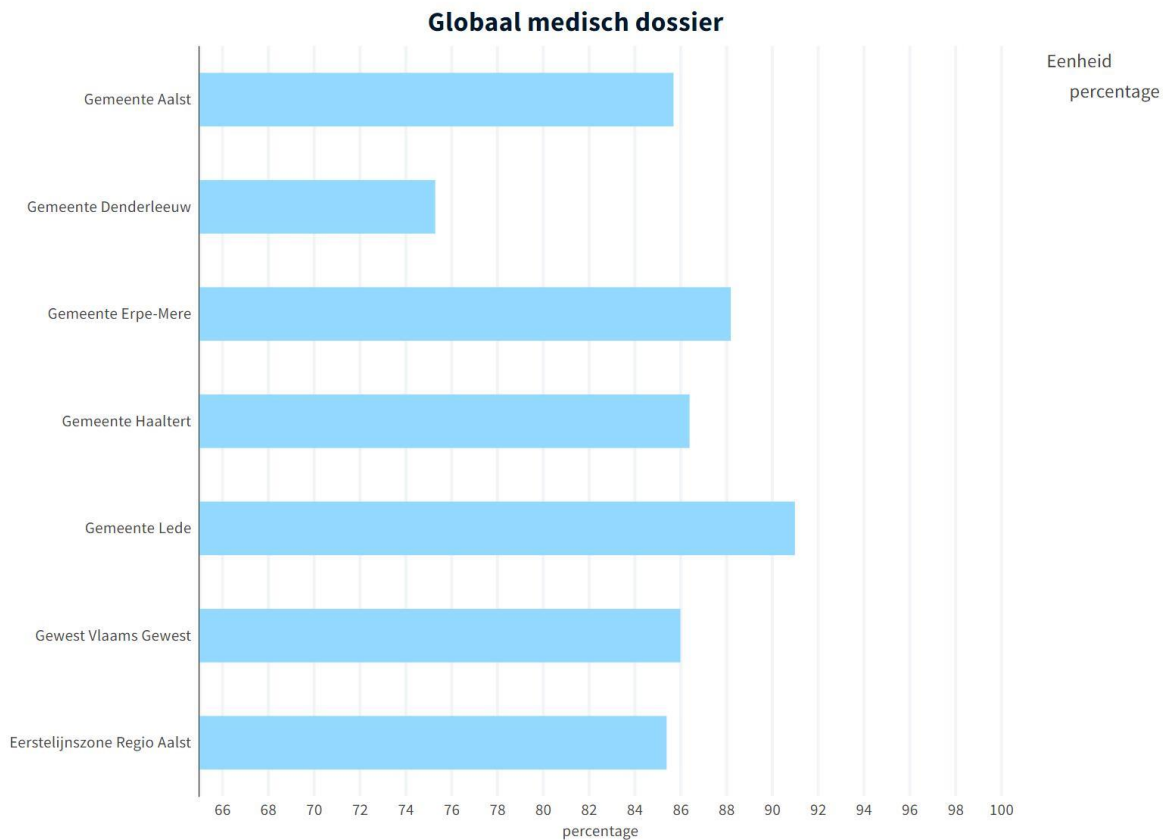
Bron: Statistiek Vlaanderen - Bevolkingsprojecties | provincies.incijfers.be

Technologische ontwikkelingen

Globaal Medisch Dossier (GMD)

Grafiek 32: Percentage rechthebbenden in de ziekteverzekering met een globaal medisch dossier (GMD) bij een huisartsenpraktijk (2020)

Bron: <http://www.ima-aim.be>

Digitale vaardigheden

In 2021 had 54% van de inwoners van het Vlaamse Gewest van 16 tot 74 jaar minstens digitale basisvaardigheden. Dat betekent dat die personen beschikken over de nodige basisvaardigheden op vlak van het opzoeken en controleren van online informatie, het online communiceren, het gebruiken van software, het beheren van persoonlijke gegevens op het internet en het oplossen van problemen of het omgaan met computers of elektronische apparaten. 26% van de bevolking had meer gevorderde vaardigheden op al deze aspecten.

Daartegenover staat dat 46% van de bevolking van 16 tot 74 jaar de nodige digitale basisvaardigheden mist: 37% heeft lage digitale vaardigheden en 8% heeft geen digitale vaardigheden of heeft geen internet gebruikt in de voorbije 3 maanden.

Ecologische ontwikkelingen

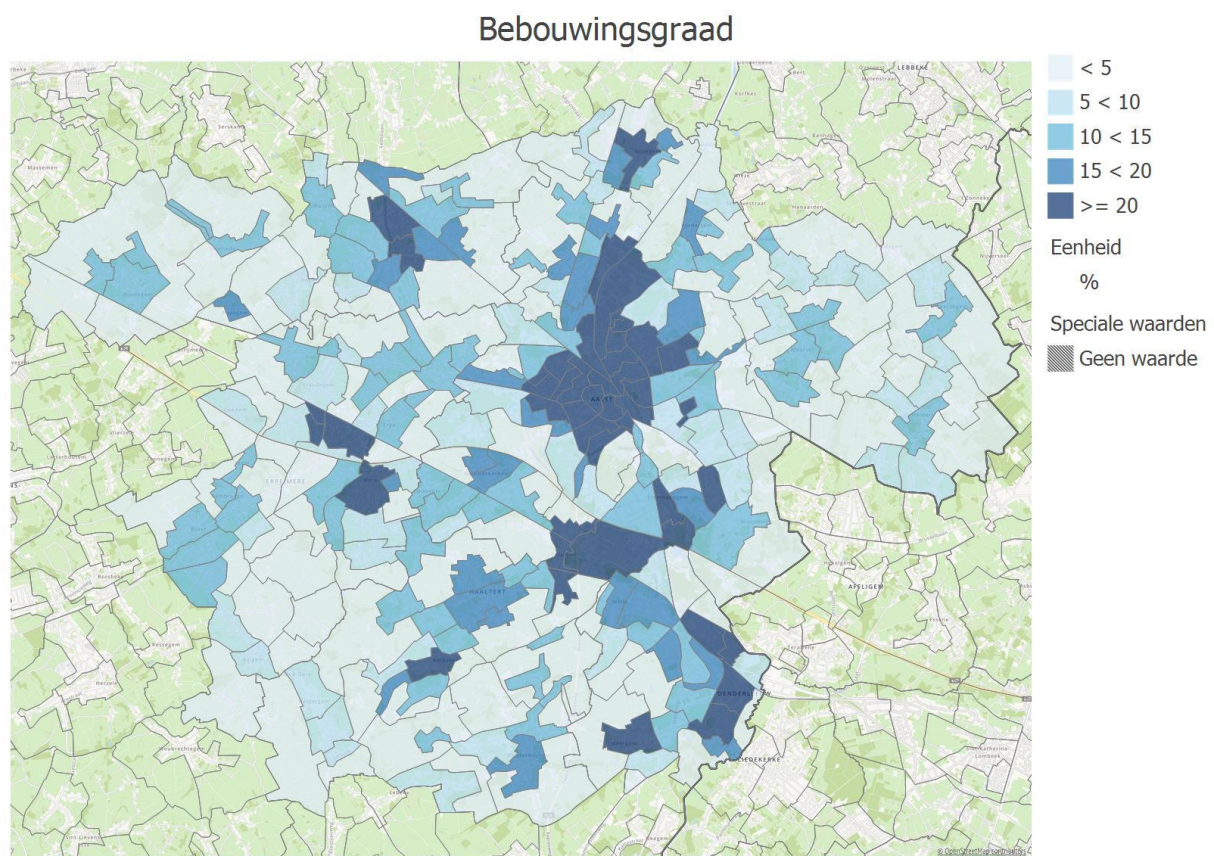
Wonen

Bebouwingsgraad

De bebouwingsgraad geeft ons zicht op het aandeel van de ruimte dat ingenomen wordt door gebouwen, zonder rekening te houden met de functie van die gebouwen. De bebouwingsgraad is het resultaat van een analyse van het Grootchalig Referentiebestand (GRB).

De kaart (kaart 6) hieronder toont ons de bebouwingsgraad in 2022. **In ELZ Regio Aalst bedroeg de bebouwingsgraad in 2022 7,7%. In Oost-Vlaanderen is dit 5,6% en in het Vlaams Gewest 5,2%.**

Kaart 6: Bebouwingsgraad tot op statistisch niveau (2022)

Bron: GRB | provincies.incijfers.be

Bron: GRB | provincies.incijfers.be

Woongelegenheden naar woonfunctie

Vooreerst bekijken we de woongelegenheden naar woonfunctie: is de bebouwing daadwerkelijk gebouwd met de bedoeling om er in te wonen? De selectie gebeurde op basis van de aard in de

perceelbeschrijving in het kadaster. In de metadatafiche is de lijst terug te vinden van alle aarden die beschouwd worden als een aard met woonfunctie. Bewoning in eigendommen zonder woonfunctie kan bijvoorbeeld gaan over een conciërgewoning in een school, maar is vaak ook het gevolg van achterstand in de informatiedoorstroom naar het kadaster (bv. de nieuwbouwwoning is nog gekend als bouwgrond).

De tabel 42 geeft het aantal en aandeel woongelegenheden weer met en zonder woonfunctie. In de gekozen gebieden heeft 99,4% van de woongelegenheden een woonfunctie (op basis van de aard).

Tabel 42: aantal en aandeel woongelegenheden met en zonder woonfunctie (2022)

	met woonfunctie [aantal]	met woonfunctie (t.o.v. woongelegenheden) [%]	zonder woonfunctie [aantal]	zonder woonfunctie (t.o.v. woongelegenheden) [%]
Aalst	43526	99,3%	301	,7%
Denderleeuw	9164	99,6%	33	,4%
Erpe-Mere	9583	99,4%	54	,6%
Haaltert	8809	99,3%	63	,7%
Lede	9080	99,5%	48	,5%
Oost-Vlaanderen	749748	99%	7294	1%
Vlaams Gewest	3301753	98,9%	35744	1,1%
Denderregio	187839	99,3%	1313	,7%

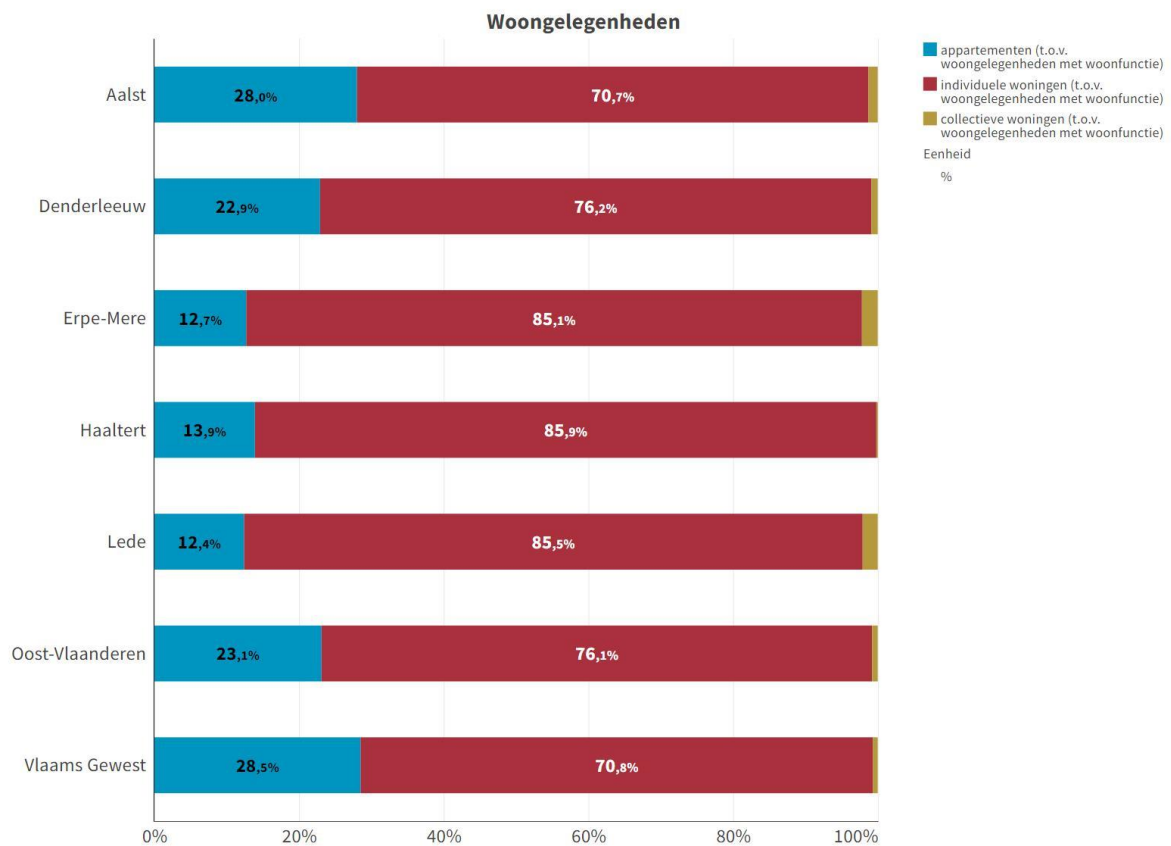
Bron: Kadaster en Rijksregister | provincies.incijfers.be

Vervolgens splitsen we de woongelegenheden met woonfunctie verder op. We kunnen in deze groep een onderscheid maken tussen appartementen, individuele woningen en collectieve woningen. De grafiek toont de aandelen.

In de ELZ is 22,2% van de woongelegenheden met woonfunctie een appartement; 76,4% is een individuele woning en tot slot is 1,3% van de woongelegenheden met woonfunctie een collectieve woning (zie grafiek 33).

Grafiek 33: Woongelegenheden met woonfunctie (2022)

Bron: Kadaster en Rijksregister | provincies.incijfers.be

Woongelegenheden naar woningtype en grootte

In tweede instantie worden de woongelegenheden opgesplitst naar type en grootte. We maken hierbij het onderscheid tussen ééngezinswoningen (bevat 1 woongelegenheid per perceel) en meergezinswoningen (bevat meer dan 1 woongelegenheid per perceel).

In de tabel 43 wordt het volgende weergegeven: eerst het totaal aantal ééngezins- en meergezinswoningen en daaronder worden de meergezinswoningen verder opgesplitst naar grootte (max 5 woongelegenheden, 6-10 woongelegenheden en meer dan 10 woongelegenheden).

De grafiek 34 toont het aandeel ééngezins- en meergezinswoningen ten opzichte van het totaal aantal woongelegenheden.

In de ELZ zijn er 59.944 woongelegenheden in ééngezinswoningen en 20.717 woongelegenheden in meergezinswoningen. Dat komt neer op 74,3% ééngezinswoningen en 25,7% meergezinswoningen. Binnen de categorie van meergezinswoningen zijn er in de gekozen gebieden 37,4% meergezinswoningen met maximum 5 woongelegenheden; 24,7% meergezinswoningen met 6-10 woongelegenheden en 37,9% meergezinswoningen met meer dan 10 woongelegenheden.

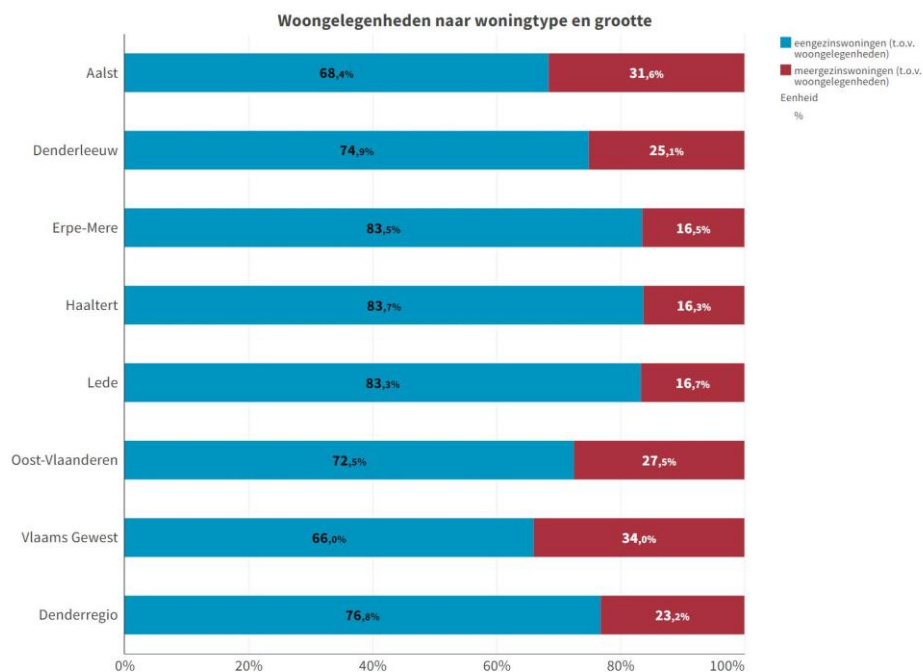

Tabel 43: Woongelegenheden opgesplitst naar type en grootte, volgens % (2022)

	woongelegenheden in eengezinswoningen [aantal]	woongelegenheden in meergezinswoningen [aantal]	meergezinswoningen met maximaal 5 woongelegenheden (t.o.v. meergezinswoningen) [%]	meergezinswoningen met 6-10 woongelegenheden (t.o.v. meergezinswoningen) [%]	meergezinswoningen met meer dan 10 woongelegenheden (t.o.v. meergezinswoningen) [%]
Aalst	29981	13846	34%	24%	42%
Denderleeuw	6885	2312	36,3%	32%	31,7%
Erpe-Mere	8050	1587	47,4%	22,1%	30,4%
Haaltert	7427	1445	52,1%	24,8%	23%
Lede	7601	1527	45,4%	23,2%	31,3%
Oost-Vlaanderen	548715	208327	33,6%	20,8%	45,6%
Vlaams Gewest	2202975	1134522	34,9%	19,5%	45,6%
Denderregio	145308	43844	38,9%	24,1%	37%

veel lager	
lager	
gemiddeld	
hoger	
veel hoger	

Bron: Kadaster en Rijksregister | provincies.incijfers.be

Grafiek 34: Woongelegenheden opgesplitst naar type en grootte, volgens % (2022)

Bron: Kadaster en Rijksregister | provincies.incijfers.be

Eerstelijnszone Regio Aalst | Burchtstraat 10 bus 11 | 9300 Aalst

info@elzregioaalst.be

<https://www.eerstelijnszone.be/eerstelijnszone-regio-aalst>

Huurders en eigenaars

Wie geen vaste woonplek heeft, of het risico loopt de vaste woonst te verliezen, bevindt zich in een bijzonder kwetsbare positie. Maar ook een woning met een te hoge woonkost kan armoede met zich meebrengen. Een te hoog deel van het beschikbaar inkomen wordt dan aan huisvesting gependeed, waardoor er geen ruimte meer is voor andere noodzakelijke dingen. Om die reden komen personen of gezinnen met een beperkt inkomen in aanmerking voor het huren van een sociale woning. Voor deze woningen wordt de huurprijs berekend op basis van het inkomen van de huurder, de gezinsgrootte en de waarde van de woning. Op die manier wordt de huurprijs beter afgestemd op het inkomen dat de huurder ter beschikking heeft. Huurder en verhuurder kunnen niet van deze huurprijs afwijken.

De beschikbare sociale huisvesting volstaat momenteel niet om aan alle gezinnen die zich kandidaat stellen een woning te bieden; de vraag overstijgt het aanbod. Hierdoor staan heel wat gezinnen op de wachtlijst voor een sociale huurwoning. Deze gezinnen bevinden zich in een preciaire situatie, omdat een sociale huurwoning huren algemeen kan worden beschouwd als een belangrijke buffer tegen de gevolgen van armoede. Het beschikbaar budget dat overblijft na het betalen van huur is voor sociale huurders significant hoger dan van niet-sociale huurders. Daarom kijken we in dit hoofdstuk niet enkel naar de huurders van een sociale woning, maar vooral ook naar de kandidaat-huurders. Het aantal kandidaat-huurders per domiciliegemeente is het aantal unieke gezinnen dat op de wachtlijst staat voor een sociale woning bij een sociale huisvestingsmaatschappij (SHM). Het betreft hier enkel de kandidaat-huurders die een domicilie-adres in Vlaanderen of Brussel hebben. Kandidaat-huurders die buiten het Vlaams of Brussels Hoofdstedelijk Gewest wonen maar die wel op een wachtlijst staan van een Vlaamse sociale huisvestingsmaatschappij, worden niet meegeteld in de statistieken. We hebben bovendien enkel data over sociale huisvestingsmaatschappijen (SHM). De (kandidaat-)huurders bij de sociale verhuurkantoren worden niet in rekening gebracht. Tabel 44 geeft een overzicht.

Tabel 44: Huurders (2022) en kandidaat-huurders (2022) van sociale woningen bij een SHM, aantal

	huurders van een sociale woning	kandidaat-huurders per domiciliegemeente
Aalst	1432	2319
Denderleeuw	442	589
Erpe-Mere	261	298
Haaltert	117	300
Lede	226	342
Oost-Vlaanderen	35518	41310
Vlaams Gewest	145332	176439
Denderregio	8267	9651

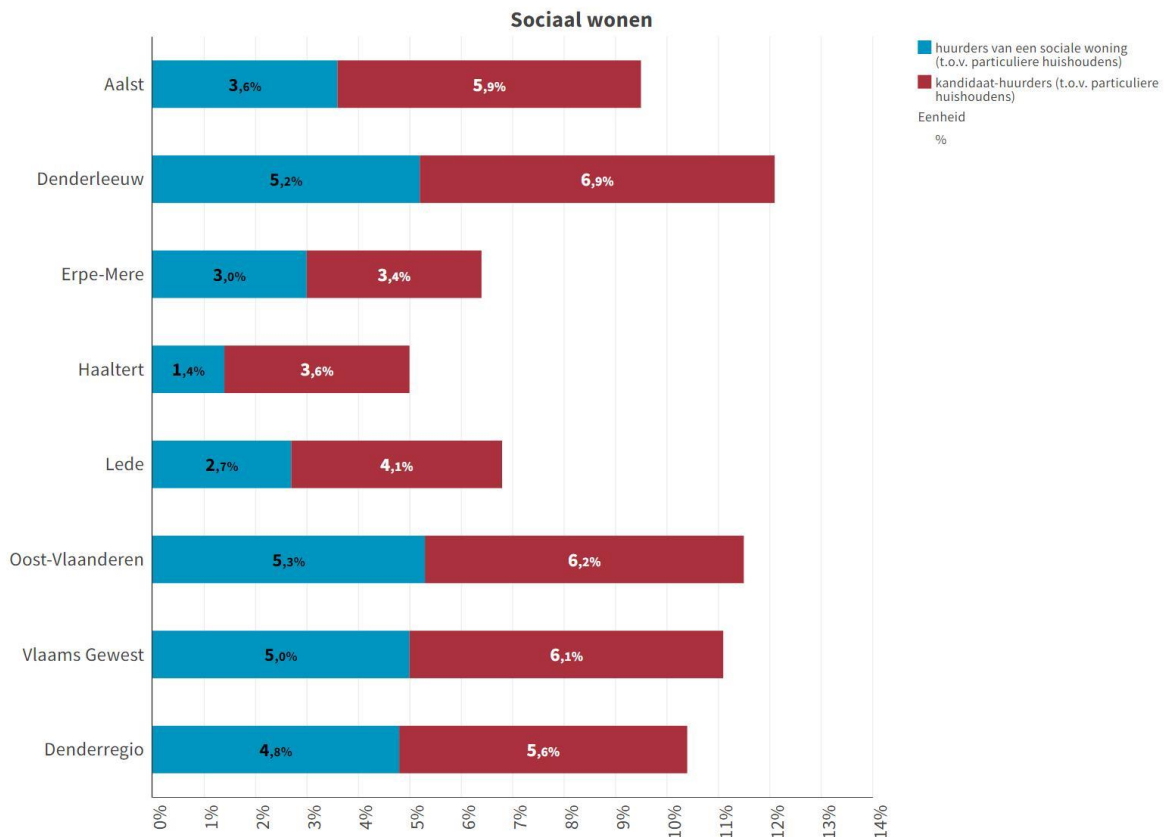
Bron: Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen - Sociale huurders | provincies.incijfers.be & Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen - Kandidaat-huurders | provincies.incijfers.be

Grafiek 35 toont het aandeel huurders en kandidaat-huurders. **In de gekozen gemeenten zijn er samen 2.478 huurders en 3.848 kandidaat-huurders (die op de wachtlijst staan) van een woning bij een sociale**

huisvestingsmaatschappij. Het gaat om respectievelijk 3,4% en 5,3% van het totaal aantal gezinnen in deze gemeenten.

Grafiek 35: Huurders (2022) en kandidaat-huurders (2022) van sociale woningen bij een SHM (t.o.v. particuliere huishoudens)

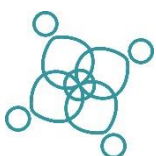

Bron: Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen - Sociale huurders | provincies.incijfers.be, Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen - Kandidaat-huurders | provincies.incijfers.be

Bindend sociaal objectief

Om het sociaal woonaanbod in Vlaanderen versneld uit te breiden en geografisch te verspreiden kreeg elke gemeente een Bindend Sociaal Objectief (BSO) opgelegd. Dit Bindend Sociaal Objectief legt aan de gemeente op hoeveel sociale huurwoningen zij op haar grondgebied moet realiseren tegen 2025. De nulmeting gebeurde op 31/12/2007 en hield rekening met het aantal huishoudens in die gemeente op 01/01/2008. Voor de nulmeting werden de sociale huurwoningen van de sociale huisvestingsmaatschappijen en de sociale verhuurkantoren mee in rekening gebracht. Gemeenten met reeds 9% sociale huurwoningen kregen geen BSO opgelegd (BSO=0), gemeenten met minder dan 3% sociale huurwoningen dienden een inhaalbeweging te doen.

In de volgende grafiek (grafiek 36) bekijken we een aantal indicatoren omtrent dit Bindend Sociaal Objectief voor de ELZ. Het betreft een stand van zaken van 31/12/2021 (= 2022). Elk jaar wordt het sociaal woonaanbod opnieuw gemeten door Wonen Vlaanderen. Bij deze meting worden de SHM- en

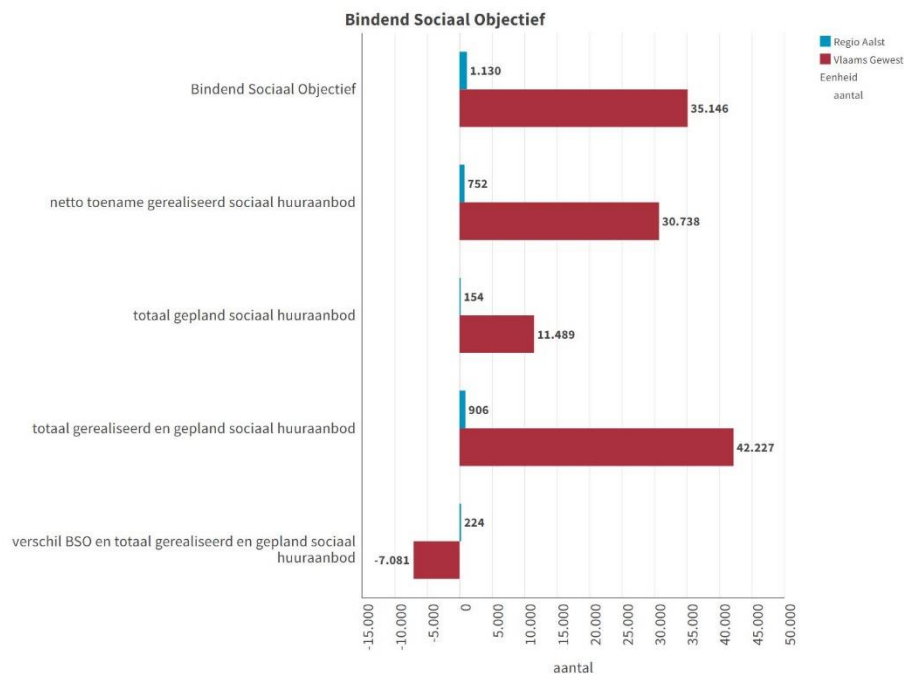
SVK-huurwoningen in rekening gebracht, alsook de sociale woningen van lokale besturen en het Vlaams Woningfonds.

Het Bindend Sociaal Objectief (BSO) is het aantal opgelegde sociale huurwoningen dat een gemeente bijkomend dient te realiseren tussen 2009 en 2025. de gekozen gebieden heeft een BSO van 1.130.

Bij het netto toename gerealiseerd sociaal huuraanbod wordt gekeken naar het verschil tussen het totaal reeds gerealiseerd sociaal huuraanbod op 31/12/2021 en de nulmeting. In de ELZ heeft men sinds het opleggen van het BSO reeds 752 sociale huurwoningen gerealiseerd. Men plant in de ELZ in de toekomst 154 sociale huurwoningen te bouwen. Dit betreft projecten die reeds ingediend zijn door de sociale woonactoren en die reeds gekend zijn door de VMSW. Dat betekent dat de som van het aantal gerealiseerde en geplande sociale huurwoningen in de gekozen gebieden gelijk is aan 906.

Zo bekomt de gekozen gebieden op 31/12/2021 een saldo van het BSO (na het gerealiseerde en geplande sociale huuraanbod) van 224. Ligt het totaal van het gerealiseerde en geplande aanbod lager dan het vooropgestelde BSO, dan krijgt deze gemeente een waarde boven 0 en is het BSO nog niet bereikt. Gemeenten met een 'overschot' krijgen daarentegen een negatief cijfer aangezien zij al meer sociaal huuraanbod gerealiseerd hebben dan vooropgesteld in het BSO.

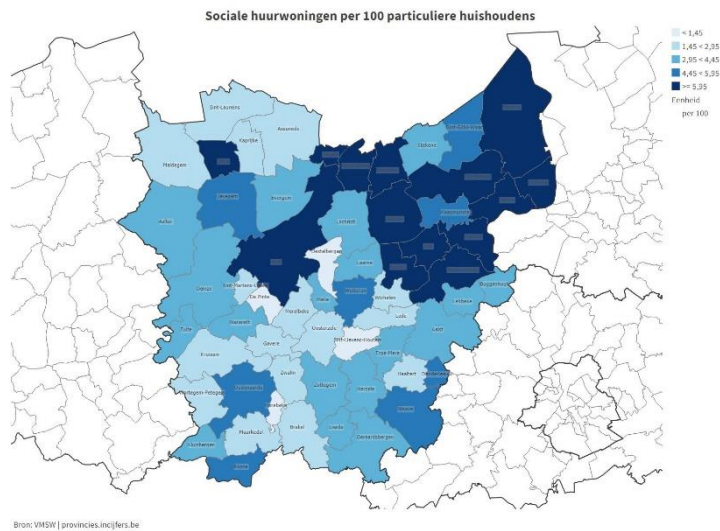
Grafiek 36: Indicatoren Bindend Sociaal Objectief (2022)

Bron: Wonen Vlaanderen - Bindend Sociaal Objectief | provincies.incijfers.be

Kaart 45 toont ons tenslotte de ratio tussen enerzijds het totaal gerealiseerd en gepland sociaal huuraanbod en anderzijds het Bindend Sociaal Objectief. Heeft de gemeente het BSO reeds bereikt, dan ligt deze ratio hoger dan de waarde 1. Indien de gemeente het BSO nog niet volledig gerealiseerd heeft, dan ligt de ratio tussen 0 en 1. Op het kaartje is duidelijk te zien hoe de ELZ scoort in Oost-Vlaanderen.

Kaart 45: Totaal gerealiseerd en gepland sociaal huuraanbod, t.o.v. Bindend Sociaal Objectief (2022)

Alleenwonende ouderen

Onderzoek toont aan dat ouderen die alleen wonen sneller naar een woonzorgcentrum verhuizen. Het aantal alleenwonenden is daarom een belangrijke indicator bij de uitbouw van ouderenzorg.

De ELZ telt in 2022 10.110 alleenwonende 65-plussers. De meest kwetsbare groep zijn echter de 4.060 alleenwonende 80-plussers. Dit komt overeen met 40,5 % van de 80-plussers. Zie tabel 46 en kaart 7.

Tabel 46: Alleenwonende ouderen, aantal en % t.o.v. leeftijdsgroep (2022)

	65+ jaar [aantal per gemeente]	65+ jaar (t.o.v. totaal 65+ jaar) [% per gemeente]	80+ jaar [aantal per gemeente]	80+ jaar (t.o.v. totaal 80+ jaar) [% per gemeente]
Aalst	5567	31%	2188	41,1%
Denderleeuw	1078	29,1%	426	41,8%
Erpe-Mere	1257	28,2%	553	40,8%
Haaltert	1103	27,9%	477	40%
Lede	1105	26,5%	416	36,8%
Regio Aalst	10110	29,5%	4060	40,1%
Oost-Vlaanderen	1483	28,4%	608	39,4%
Vlaams Gewest	1302	27,9%	533	39%

Bron: Rijksregister | provincies.incijfers.be

Eerstelijnszone Regio Aalst | Burchtstraat 10 bus 11 | 9300 Aalst

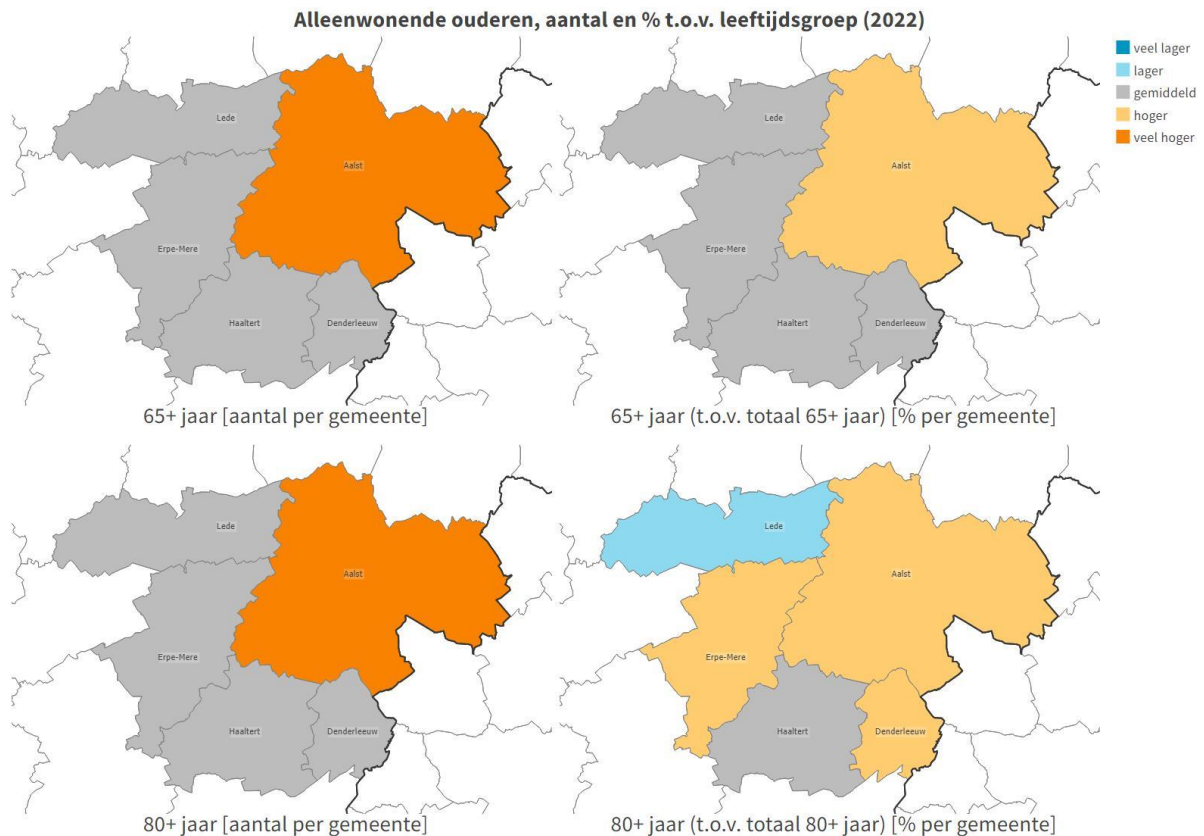

info@elzregioaalst.be

<https://www.eerstelijnszone.be/eerstelijnszone-regio-aalst>

Kaart 7: Alleenwonende ouderen, aantal en % t.o.v. leeftijdsgroep (2022)

Bron: Rijksregister | provincies.incijfers.be

Zorgaanbod

We geven hier informatie over het zorgaanbod voor ouderen.

In het zorgaanbod voor ouderen bekijken we de aanbodratio van de woonzorgcentra (WZC) en de dagverzorgingscentra (DVC). Een aanbodratio is de verhouding tussen de gerealiseerde capaciteit en het aantal ouderen in de desbetreffende leeftijdsgroep. We maken telkens een onderscheid tussen de leeftijdsgroepen van 65 jaar en ouder en 80 jaar en ouder.

In het werkingsgebied van ELZ Regio Aalst zijn er per 100 65-plussers 6,1 plaatsen in de WZC. Berekend per 100 80-plussers betreft het 20,9 plaatsen. Zie tabel 47.

Het aanbod in de DVC is geringer, de aanbodratio wordt hier berekend per 10.000 mensen in de desbetreffende leeftijdscategorie. Per 10.000 65-plussers zijn er in het werkingsgebied van ELZ Regio Aalst 2,0 plaatsen DVC. Per 10.000 80-plussers bedraagt de capaciteit van de DVC 7,0.

Verder kijken we bij het zorgaanbod naar de gepresteerde uren gezinszorg. Een dienst voor gezinszorg en aanvullende thuiszorg helpt thuis met persoonsverzorging, hulp in het huishouden, de schoonmaak, soms ook oppas en hulp bij karweitjes. Bij de gezinszorg weten we hoeveel uren er gemiddeld bij

cliënten van een bepaalde leeftijdsgroep werden gepresteerd. Bij de cliënten van 65 jaar of ouder wordt gemiddeld genomen 8,7 uren gezinszorg per jaar gepresteerd. Dat aantal is in het werkingsgebied van ELZ Regio Aalst ongeveer even hoog als gemiddeld in het Vlaams Gewest. Wanneer we de gepresterde uren bij de 80-plussers bekijken (t.o.v. alle 80-plussers in het gebied), dan stellen we vast dat er in ELZ Regio Aalst gemiddeld 19,5 uren gezinszorg per jaar worden gepresteerd. Dit aantal is lager dan gemiddeld in het Vlaams Gewest.

Grafiek 37 toont voor de drie zorgvormen de realisatiegraad: het aantal bedden, plaatsen of uren die effectief gerealiseerd zijn, t.o.v. het aantal bedden, plaatsen of uren die volgens de leeftijdsstructuur van de bevolking nodig zouden zijn. De realisatiegraad bij de WZC ligt in ELZ Regio Aalst hoger dan die van het Vlaams Gewest. Voor de DVC ligt de realisatiegraad hoger dan in het Vlaams Gewest. Bij de gezinszorg ligt de realisatiegraad lager dan in het Vlaams Gewest.

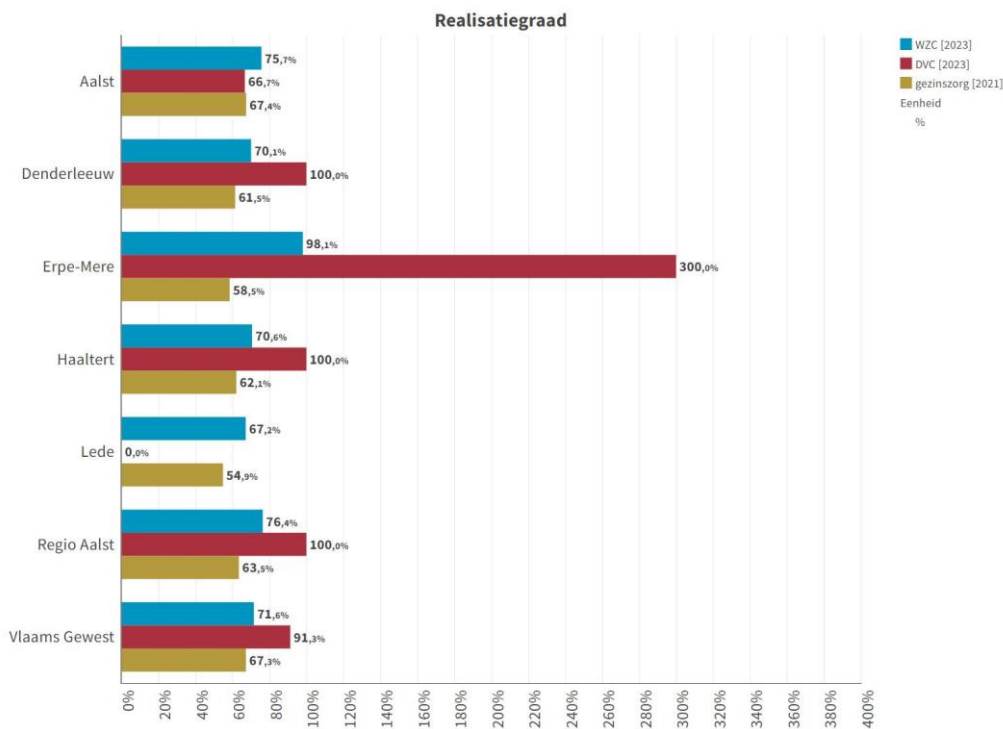
Tabel 47: Zorgaanbod voor ouderen

	aanbodratio WZC per 100 inwoners 65+ [per 100] [2022]	aanbodratio WZC per 100 inwoners 80+ [per 100] [2022]	aanbodratio DVC per 10.000 inwoners 65+ [per 10.000] [2022]	aanbodratio DVC per 10.000 inwoners 80+ [per 10.000] [2022]	gepresteerde uren GZ bij 65+ jaar per inwoner 65+ jaar [ratio] [2021]	gepresteerde uren GZ bij 80+ jaar per inwoner 80+ jaar [ratio] [2021]
Aalst	6,1	20,5	1,1	3,8	9,2	19,9
Denderleeuw	5,5	19,9	2,7	9,8	7,7	18,4
Erpe-Mere	7,8	25,8	6,7	22,1	8,9	20,5
Haaltert	5,9	19,5	2,5	8,4	8,5	17,8
Lede	5,3	19,4	0	0	7,2	18,8
Regio Aalst	6,1	20,9	2	7	8,7	19,5
Vlaams Gewest	5,9	20	2,3	7,9	9	21,3
Denderregio	6,1	21,6	2	6,9	8,5	19,8

veel lager	
lager	
gemiddeld	
hoger	
veel hoger	

Bronnen: Agentschap Zorg en Gezondheid - Ouderenzorg | provincies.incijfers.be & Agentschap Zorg en Gezondheid - Vesta systeem van elektronische gegevensuitwisseling

Grafiek 37: Realisatiegraad van het zorgaanbod voor ouderen

Bron: Agentschap Zorg en Gezondheid - Ouderenzorg | provincies.incijfers.be, Agentschap Zorg en Gezondheid - Vesta systeem van elektronische gegevensuitwisseling

Woonzorgcentra

In ELZ Regio Aalst zijn er 2.096 woongelegenheden (bedden) in woonzorgcentra in 2022. Er is een voorafgaande vergunning voor 87 bijkomende woongelegenheden in woonzorgcentra voorzien. De aanbodratio bedraagt 6,1 woongelegenheden in woonzorgcentra per 100 65-plussers in het gekozen gebied (2022).

Tot einde 2025 worden er geen nieuwe voorafgaande vergunningen meer uitgereikt. Alle reeds ingediende voorafgaande vergunningen zijn toegekend en vastgelegd in de erkenningskalender.

De theoretische behoefte aan woongelegenheden in woonzorgcentra (programmatie) wordt berekend op basis van de prognose van de oudere bevolking binnen 5 jaar. Er gaan steeds meer stemmen op om de programmatieberekening te herdefiniëren op basis van de nieuwe visie waarbij ouderen zo lang mogelijk thuis of in de vertrouwde omgeving kunnen blijven wonen. Het is daarom zinvol om naast de programmatie ook rekening te houden met het huidige zorggebruik (aantal tenlastenemingen in de zorgverzekering) en de bevolkingsprognoses.

Serviceflats/ groepen van assistentiewoningen

Sinds 2013 spreken we niet meer over serviceflats maar over groepen van assistentiewoningen. Dit is een woonzorgvoorziening waar in een aangepaste infrastructuur en binnen een organisatorisch geheel ouderen zelfstandig en permanent verblijven, waarbij gedurende de dag en de nacht permanentie

georganiseerd wordt, en waarbij zorg en ondersteuning aangeboden wordt waarop de gebruiker facultatief een beroep kan doen.

In ELZ Regio Aalst zijn er 834 erkende woongelegenheden in erkende groepen van assistentiewoningen. Daarnaast bestaan er 0 meldingsplichtige assistentiewoningen, maar deze categorie is uitdovend. Deze moeten zich nu ofwel conformeren aan de erkenningsvoorwaarden, om dan ook erkend te worden, ofwel worden ze, na een overgangperiode, niet meer als assistentiewoningen, maar als gewone huurflats beschouwd. **De aanbodratio bedraagt 2,4 woongelegenheden in erkende groepen van assistentiewoningen per 100 65-plussers in het gekozen gebied (2022).**

Dagverzorgingscentra

Een dagverzorgingscentrum heeft vooral tot doel de thuis- en mantelzorg te assisteren en het verlengd verblijf van de zorgbehoevende oudere in zijn of haar thuismilieu te faciliteren. De betrokken ouderen verblijven overdag in het dagverzorgingscentrum en keren dagelijks weer naar hun thuismilieu.

Sinds 2013 zijn nieuwe programmaregels van toepassing op de dagverzorgingscentra, die niet langer rekening houden met het aantal plaatsen, maar enkel met het aantal centra. **Voor ELZ Regio Aalst bedraagt de programmatie 7 dagverzorgingscentra in 2022. Er is een voorafgaande vergunning voor 1 bijkomend dagverzorgingscentrum voorzien. Per 10.000 65-plussers zijn er in 2022 in het gekozen gebied 2,0 dagverzorgingscentra beschikbaar (aanbodratio).**

Gepresteerde uren gezinszorg en aanvullende thuiszorg

Het aantal effectief gepresteerde uren gezinszorg in 2021 bedroeg in ELZ Regio Aalst 368.485 uren. Hiervan werden 290.627 uren bij 65-plussers gepresteerd. **Verrekend per 65-plusser betekent dit gemiddeld 8,7 uren gezinszorg (bij deze berekening werden niet enkel de gebruikers van gezinszorg maar alle 65-plussers meegenomen).**

Ter vergelijking: voor Oost-Vlaanderen en het Vlaams Gewest ging het in 2021 respectievelijk om gemiddeld 9,0 en 9,0 uren gezinszorg per 65-plusser. **Van dit totaal aantal uren gezinszorg werden inde ELZ 199.529 uren gepresteerd bij 80-plussers, of 19,5 aantal uren per 80-plusser in de ELZ.**

Centra voor kortverblijf

Kortverblijf situeert zich in een woonzorgcentrum maar anders dan bij een gewone rusthuisopname heeft de opname hier een uitgesproken tijdelijk karakter. In die zin kan een centrum voor kortverblijf evenzeer aanzien worden als een ondersteuning van de (professionele) thuiszorg en mantelzorg.

In ELZ Regio Aalst zijn er 80 woongelegenheden in een centrum voor kortverblijf in 2022. Er is een voorafgaande vergunning voor 4 bijkomende woongelegenheden voorzien in een centrum voor kortverblijf. Tot eind 2025 worden er geen nieuwe voorafgaande vergunningen meer uitgereikt. Alle reeds ingediende voorafgaande vergunningen zijn toegekend en vastgelegd in de erkenningskalender.

De aanbodratio kortverblijf bedraagt 2,3 woonegelegenheden per 1.000 65-plussers in het gekozen gebied (2022).

Welzijnsaanbod

Aanbod kinderopvang

In het werkingsgebied van ELZ Regio Aalst zijn er 2.128 plaatsen in de kinderopvang voor baby's en peuters, zo geeft tabel 48 aan. Dit betekent dat er voor 43,8% van de 0-2 jarigen een opvangplaats beschikbaar is. Het kinderopvangaanbod (aantal opvangplaatsen per 100 0-2 jarigen) voor baby's en peuters ligt lager in ELZ Regio Aalst dan gemiddeld in het Vlaams Gewest.

Tabel 48: Aanbod kinderopvang voor baby's en peuters (2022)

	(toestand 31/12/jaar-1) [aantal] (1)	per 100 kinderen 0-2 jaar (toestand 31/12/jaar-1) [per 100] (2)	met inkomenstarief (t.o.v. opvangplaatsen voor B&P) (toestand 31/12/jaar-1) [%] (2)
Aalst	1183	44,9	83,3%
Denderleeuw	259	42	72,2%
Erpe-Mere	263	46	90,1%
Haaltert	250	45,5	77,6%
Lede	173	35,5	67,7%
Regio Aalst	2128	43,8	80,8%
Vlaams Gewest	88049	44,8	77,3%
Denderregio	4650	41,7	79,4%

veel lager	
lager	
gemiddeld	
hoger	
veel hoger	

Bron: Opgroeien - Capaciteit kinderopvang | provincies.incijfers.be

Bij opvangplaatsen met inkomenstarief wordt de kostprijs van de kinderopvang berekend op basis van het inkomen van de ouders. 80,8% van de opvangplaatsen in ELZ Regio Aalst zijn met inkomenstarief. Dit aandeel is hoger dan gemiddeld genomen in het Vlaams Gewest.

Erkende lokale dienstencentra

Het lokaal dienstencentrum is een woonzorgvoorziening die in een buurt een verbindende, preventieve en laagdrempelige werking ontwikkelt in en met de nabije omgeving van de gebruiker. Ze bieden o.a. informatieve, recreatieve en vormende activiteiten aan en zijn specifiek bedoeld om het zelfzorgvermogen en het sociale netwerk van de deelnemers te versterken, om de sociale cohesie in

de buurt te versterken, en om de gebruiker te ondersteunen om zo lang mogelijk in goede omstandigheden thuis in zijn vertrouwde buurt te blijven wonen. Daarnaast bieden ze ook hulp bij activiteiten uit het dagelijkse leven.

De Vlaamse programmatie voorziet 1 lokaal dienstencentrum per begonnen schijf van 15.000 inwoners (prognose binnen 5 jaar) in de gemeente. Voor het gekozen gebied bedraagt de programmatie 15 lokale dienstencentra.

In ELZ Regio Aalst zijn er 3 lokale dienstencentra in 2022. Er is een voorafgaande vergunning voor 2 bijkomende lokale dienstencentra voorzien. Per 10.000 65-plussers zijn er in 2022 in het gekozen gebied 0,9 dienstencentra beschikbaar (aanbodratio).

Milieu-indicatoren

De luchtkwaliteit in ELZ Regio Aalst is gematigd (Aalst) tot goed (Lede, Erpe-Mere, Haaltert en Denderleeuw) (2019).

Bron: www.vmm.be/data/gemeente-in-cijfers

Politieke ontwikkelingen

Hieronder een overzicht van de beleidsdoelstellingen, actieplannen en acties m.b.t. zorg en welzijn van stad Aalst en de gemeenten Lede, Erpe-Mere, Haaltert en Denderleeuw.

Aalst

Beleidsdoelstelling 4 Zorgzame stad

- Actieplan 54 Kwaliteitsvolle en betaalbare zorg en opvang voorzien voor jong en oud
 - Actie 231 Aanbieden van kwalitatieve residentiële zorgverlening aan ouderen, met de focus op zwaar zorgbehoevenden.
 - Actie 232 Voorzien van huisvesting op maat binnen de serviceflatcomplexen, met de focus op zelfredzaamheid
 - Actie 233 Algemene ondersteuning bieden aan ouderen met focus op zo lang mogelijk thuiswonen en voorkomen van vereenzaming
 - Actie 234 Aanbieden van hulp aan huis via extramurale gezinszorg
 - Actie 235 Verder ontwikkelen Huis van het Kind tot toegangspoort voor een kwalitatief, betaalbaar en toegankelijk aanbod van preventieve gezinsondersteuning
 - Actie 238 Installeren en organiseren van het Lokaal Loket Kinderopvang
 - Actie 239 Optimaliseren van het huidig aantal kindplaatsen in eigen beheer en kwalitatief houden van het huidig aanbod zowel op vlak van personeelsinzet als infrastructuur
 - Actie 241 Garanderen voldoende aantal voor- en naschoolse kind- en opvangplaatsen
- Actieplan 51 Instaan voor zorgbeleid en zorginnovatie
 - Actie 219 Realiseren van zorginnovatie
 - Actie 221 Verder uitbouwen van Smart City of Things in de zorg (Slimme ondersteuning in de buurt - Buurtbel)
 - Actie 222 Verder uitbouwen van zorgzame buurten via internationale samenwerking (I2I - From Isolation to inclusion)
 - Actie 311 Opvolgen werking ASZ
- Actieplan 52 Lokaal sociaal beleid realiseren, onder andere in samenwerking met lokale actoren
 - Actie 223 Verder uitbouwen van welzijnsbeleid
 - Actie 224 Ontplooien van een lokaal sociaal beleidsplan, o.a. kinderarmoede
 - Actie 225 Uitbouwen van KOALA-project
 - Actie 226 Uitbouwen van project van buik tot peuter
- Actieplan 53 Aanbieden van sociale dienst- en hulpverlening
 - Actie 228 Realiseren van de functies en werkingsprincipes van een samenwerkingsverband Geïntegreerd Breed Onthaal (GBO)
 - Actie 229 Financiële & materiële hulp en informatie bieden aan sociale rechthebbenden
- Actieplan 55 Reguliere werking beleidsdoelstelling 4 - 'Profileren als een zorg(zame) stad met aandacht voor de gezondheid, de levenskwaliteit en het welzijn van jong en oud'
 - Actie 242 RW Sociale zaken
 - Actie 244 RW Woonzorgcentra

- Actie 316 RW **Ondersteund Zelfstandig Wonen**
- Actie 317 Reguliere werking **Gezin**

Lede

Beleidsdoelstelling 05 De toegang tot het lokale hulp- en dienstverleningsaanbod maximaliseren en onderbescherming aanpakken.

- Actieplan 14 Dienstverlening van ons **zorgbeleid laagdrempelig** maken
 - Actie 47 uitwerken van een **mantelzorgbeleid** en uitbreiden van de **mantelzorgpremie**
 - Actie 49 **GBO** opstarten
 - Actie 50 Uitwerken en bekendmaken van de **zorggids**
- Actieplan 15 Opzetten van een **lokaal geïntegreerd en inclusief gezinsbeleid**
 - Actie 52 **Huis van het Kind en huistaakbegeleiding** uitbouwen
 - Actie 53 **Taalondersteuningsinitiatieven** uitbouwen
 - Actie 54 **Kwaliteitsvol preventiebeleid** verder ontwikkelen via CGG en LOGO
- Actieplan 16 **Zorg en hulpverlening op maat** aanbieden
 - Actie 55 **Systeem bijkomende steun** objectiveren
 - Actie 56 Inzetten op betaalbaar wonen door nauwe samenwerking van het lokaal bestuur met **SHM/SVK**
 - Actie 57 **Woonloket/energiehuis** installeren ter ondersteuning van mensen in energiearmoede
 - Actie 58 **ELZ Regio Aalst** opstarten
 - Actie 61 Via zorgoverleg de samenwerking tussen betrokken zorg- en hulpverleners in **thuiszorgsituaties** optimaliseren
 - Actie 109 **Herstelplan zorg en welzijn**

Beleidsdoelstelling 06 Het **ouderenbeleid** afstemmen op de evoluerende maatschappij

- Actieplan 17 Integrale zorg en ondersteuning rond ouderen aanbieden **zodat mensen langer thuis kunnen wonen**
 - Actie 62 Oprichten van het **lokaal dienstencentrum**
 - Actie 63 Voorzien in **sociale huisvestingsmogelijkheden** voor ouderen
 - Actie 64 Optimaliseren van het **openbaar aanbod thuiszorgdiensten**
 - Actie 65 Bewustwording rond **dementie** verhogen en een gemeentelijke werkgroep samenstellen

Erpe-Mere

Strategische beleidsdoelstelling 3 Warme en zorgzame gemeente

KD 7 We bouwen de **sociale dienstverlening** verder uit

- Actieplan 12 **Integraal en participatief armoedebestrijdingsbeleid en preventie en vroegdetectie van armoede**
 - Actie 24 Opstarten **sociale kruidenier**
 - Actie 38 **Consumptiebudget voor kwetsbare doelgroepen**
 - Actie 39 **Armoedebestrijding**

- Actieplan 13 Integratiebeleid
 - Actie 25 Inzetten op **integratie van nieuwkomers en gelijkheid van minderheden**
- Actieplan 14 Implementeren GBO
 - Actie 26 Realiseren van de functies en werkingsprincipes van een samenwerkingsverband **GBO**

KD 8 We blijven inzetten op **kwaleitsvolle en betaalbare zorg**

- Actieplan 15 Inzetten op **buurt- en thuiszorgnetwerken en levenslang thuis wonen**
- Actieplan 27 Meewerken aan de uitbouw van de **ELZ**

KD 9 Wij dragen bij tot een **goede ontwikkeling en gezonde levensstijl**

- Actieplan 16 **Preventief gezondheidsbeleid**
 - Actie 28 Preventie en sensibilisering
- Actieplan 17 **Gezinsbeleid en kwaliteitsvolle kinderopvang** voorzien
 - Actie 29 uitbouwen **Huis vh Kind, lokaal loket kinderopvang, ...**

Haaltert

Beleidsdoelstelling 2 Sociaal, zorgzaam en betrokken

- Actieplan 4 Zet in op een **sociale en dynamische leefomgeving voor jong en oud**
 - Actie 6: **Gezinsvriendelijke gemeente** waar het kind centraal staat
 - Actie 7: Draag zorg voor onze **ouderen** en blijf hen actief stimuleren en betrekken.
- Actieplan 5 Zet in op **betrokkenheid van iedereen**, zorg in al zijn facetten en creëer een gezonde leefomgeving
 - Actie 9: Een gerichte aanpak die sociale actoren op elkaar afstemt tot **een menswaardig bestaan** voor iedereen
 - Actie 10: Werk verder aan een **gezonde leefomgeving**

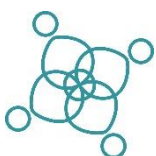
Denderleeuw

Beleidsdoelstelling 203 Extra zorg voor wie het nodig heeft

- Actieplan 2030 Uitwerken van de doelstellingen van **ELZ** Regio Aalst
 - Concrete uitbouw van een zorgloket voor **senioren, mensen met een beperking en specifieke hulpvraag in zorg**
 - Realiseren van de functies en werkingsprincipes van een samenwerkingsverband **GBO**
 - Actieve deelname aan de **zorgraad** en **cluster lokale besturen** van de ELZ
- Actieplan 2031 Inzetten op **preventieve gezondheidszorg**
 - **Gezond leven in een gezonde omgeving** met de acties van de **stuurgroep 'Gezonde Gemeente'**
 - Uitwerken acties in kader van **Hartveilige gemeente**
 - Ondersteuning **Pisad** ZOV
- Actieplan 2032 **Gelijke kansen voor mensen in kwetsbare situaties**
 - Verenigingen die zich inzetten op vlak van **armoedebestrijding** en **maatschappelijke dienstverlening ondersteuning bieden op maat**
 - Verdere uitbouw van het **jeugdopbouwwerk** om jongeren in kwetsbare situaties te versterken

- Onderzoeken van mogelijkheden rond **informatieverstrekking en opvolging bij vrijwillige terugkeer**
- Blijvende aandacht voor de toeleiding naar **socioculturele participatie voor mensen in kwetsbare situaties**
- Onderzoek naar **fysieke, psychische en sociale kwetsbaarheid van ouderen in de eigen woon- en leefomgeving**
- Organisatie van **basiscomputerinitiaties** en vrije inloop om **digitale kloof** te verkleinen
- Initiatieven organiseren rond **ontwikkelingssamenwerking en goede doelen** in eigen land
- **Sociale correctie voor mensen in een kwetsbare situatie**
- Actieplan 2033 **Leefloners** alle kansen bieden om arbeidsactief te worden door het wegwerken van drempels
 - **Drempels op vlak van taal en kinderopvang** wegwerken voor leefloners in functie van **re-integratie op de arbeidsmarkt**
 - **Competenties** van leefloners helpen ontwikkelen in functie van re-integratie op de arbeidsmarkt
- Actieplan 2035 Inwoners ondersteunen om de **gevolgen van de coronacrisis** te beperken
 - **Spelmateriaal voor kinderen** in een maatschappelijk kwetsbare positie
 - **Subsidie consumptiebudget** voor kwetsbare gezinnen (ABB-BON-COR)
 - **Voedselhulp** voor kwetsbare gezinnen
 - Via **individuele steunverlening** kwetsbare inwoners versterken om de corona-crisis op te vangen
 - Subsidie voor **armoedebestrijding** (ABB-ARM-COR)
- Actieplan 2036 **Vluchtelingen ondersteunen** om de gevolgen van de Oekraïne-crisis op te vangen
 - Via **individuele steunverlening** kwetsbare inwoners versterken
 - **Huisvesting organiseren** voor Oekraïense ontheemden, oa in samenwerking met gastgezinnen en andere huisvestingspartners

Kwalitatieve signalen

Onderstaande signalen (m.b.t. eerstelijnszorg) werden opgenomen in het jaarverslag 2022

- **Toegankelijkheid** van gezondheidszorg:
 - **Tekort** aan psychiaters, huisartsen, verpleegkundigen, maatschappelijk werkers, psychologische hulp, ...
 - De **toegankelijkheid** van basisgezondheidszorg (toegang tot huisarts, tandarts, specialisten, mutualiteiten, ...) staat meer en meer onder druk o.w.v. **patiëntenstops, wachtlijsten, geen vrije consultaties /werken op afspraak, complexe aanvraagprocedures**, e.d. Zeker kwetsbare doelgroepen vinden moeilijker aansluiting bij gezondheidszorg.
 - De **9 B's** (bruikbaarheid, beschikbaarheid, betaalbaarheid, bereikbaarheid, bekendheid, begripbaarheid en betrouwbaarheid) zijn hierbij van toepassing
 - Nood aan **outreachinge gezondheidszorg** zoals wondverzorging voor moeilijk bereikbare doelgroepen (bv. dak- en thuislozen). Omdat traditionele organisatie van gezondheidszorg niet werkt voor deze doelgroepen is het van belang dat er een aanbod is dat bovendien afgestemd is op hun leefwereld, zoals consultatie bij een arts, voorschrijven van medicatie, de beschikbaarheid van een psychiater voor diagnostiek, enz.
 - Nood aan het toepassen van de **derdebetalersregeling** bij specialisten
 - Gebrek aan **anderstalige hulpverlening**
- Specifiek voor **geestelijke gezondheidszorg**
 - Nood aan versterking van **verslavingszorg**, zowel ambulante als residentiële
 - Nood aan een **kinder- en jongerenpsychiatrisch** aanbod in deze regio
 - Personen met de **diagnose autismespectrumstoornis en psychische kwetsbaarheid** krijgen onvoldoende gepaste hulp
- Hervorming zorgraden
 - De zorgraden zullen meer met **data** moeten werken. Welke **ondersteuning** wordt hiervoor voorzien? Het opmaken van een omgevingsanalyse is tijdsintensief voor elke ELZ. Indien er een overkoepelend dashboard zou zijn voor alle ELZ's zou het resultaat vermoedelijk kwalitatiever zijn én tijd en middelen aan de realisatie van effectieve projecten worden besteed. Welke tool wordt voorzien voor het verrichten van populatiemanagement?
 - In welke mate zal een **beleidsmatig evenwicht** mogelijk zijn tussen
 - De ondersteuning van het lokaal sociaal beleid

-
- Uitvoering van de Vlaamse beleidsprioriteiten en gezondheids- en welzijnsdoelstellingen
 - Bottom-up doelstellingen
 - Belangrijk dat **zorg en welzijn nog meer de krachten gaan bundelen**. Toch wel ervaring dat gezondheidswerkers niet altijd op de hoogte zijn van het brede welzijnsaanbod en hoe dit ook een meerwaarde kan zijn in de 'zorg' van patiënten. Blijft dus een uitdaging om deze twee werelden nog meer met elkaar te verbinden.

